

FORSSAN KAUPUNKI

Maankäytön suunnittelu

HAUDANKORVA III E ASEMAKAAVAN MUUTOS

SELOSTUS

20.3.2023

HAUDANKORVA III E ASEMAKAAVA

SELOSTUS

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Haudankorva III E asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 12. päivänä tammikuuta 2023 päivättyä asemakaavakarttaa.

Asemakaavan muutos koskee:

Asemakaavan muutos koskee Forssan kaupungin Haudankorvan kaupunginosan korttelin 165 osaa sekä katu-, puisto- ja vesialueita.

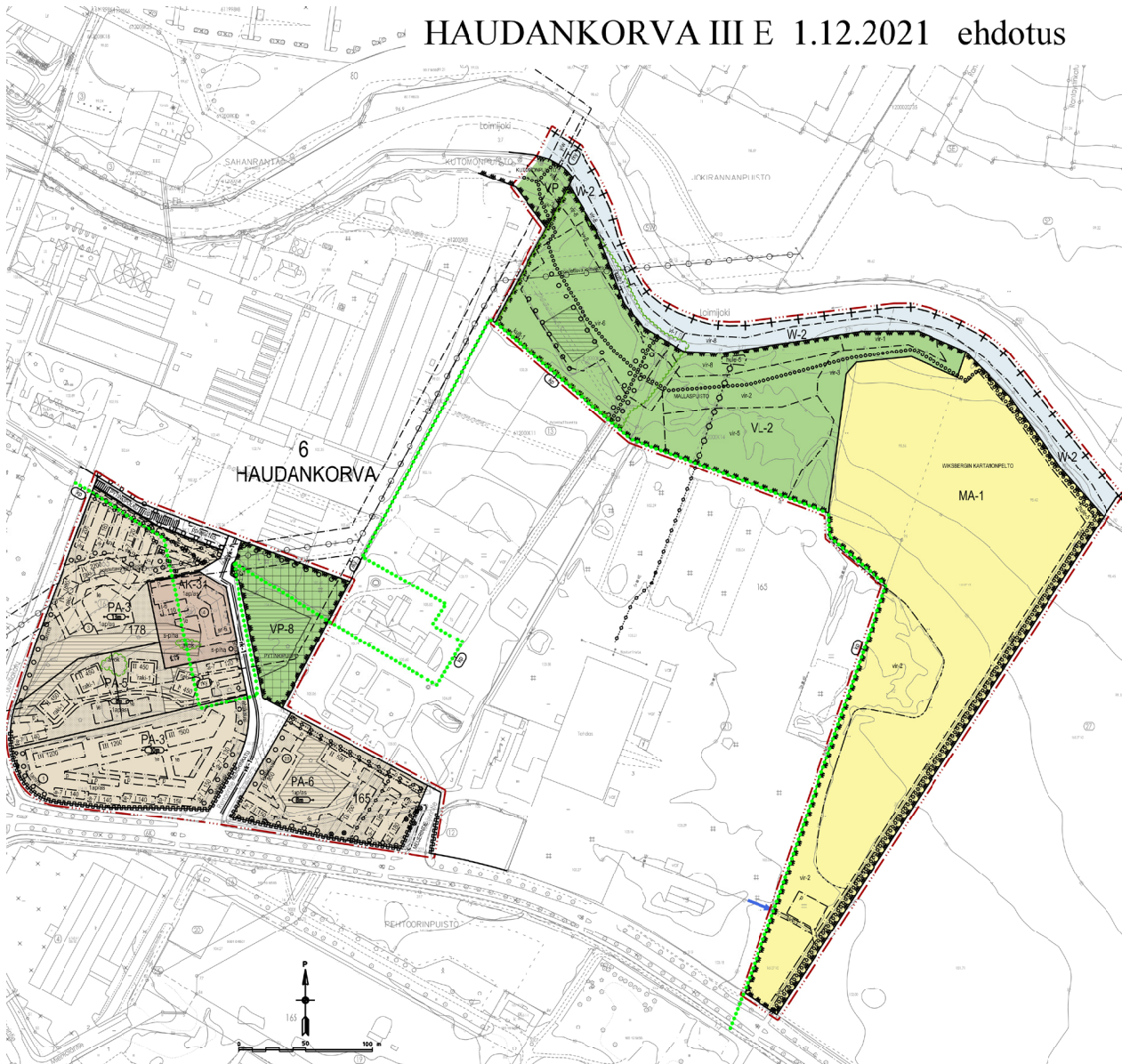
1.2 Kaava-alueen sijainti

Kaava-alue sijaitsee kaupungin keskustan tuntumassa avoimen, maakunnallisesti merkittävän peltomaiseman, ja rakennetun alueen rajapinnassa. Alue rajautuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön, josta osa sijoittuu myös asemakaavoitettavalle alueelle. Kaava-alue oli luonnosvaiheessa laajempi (rajaus alla). Ehdotusvaiheen seuraava rajaus näkyy sivulla 3.

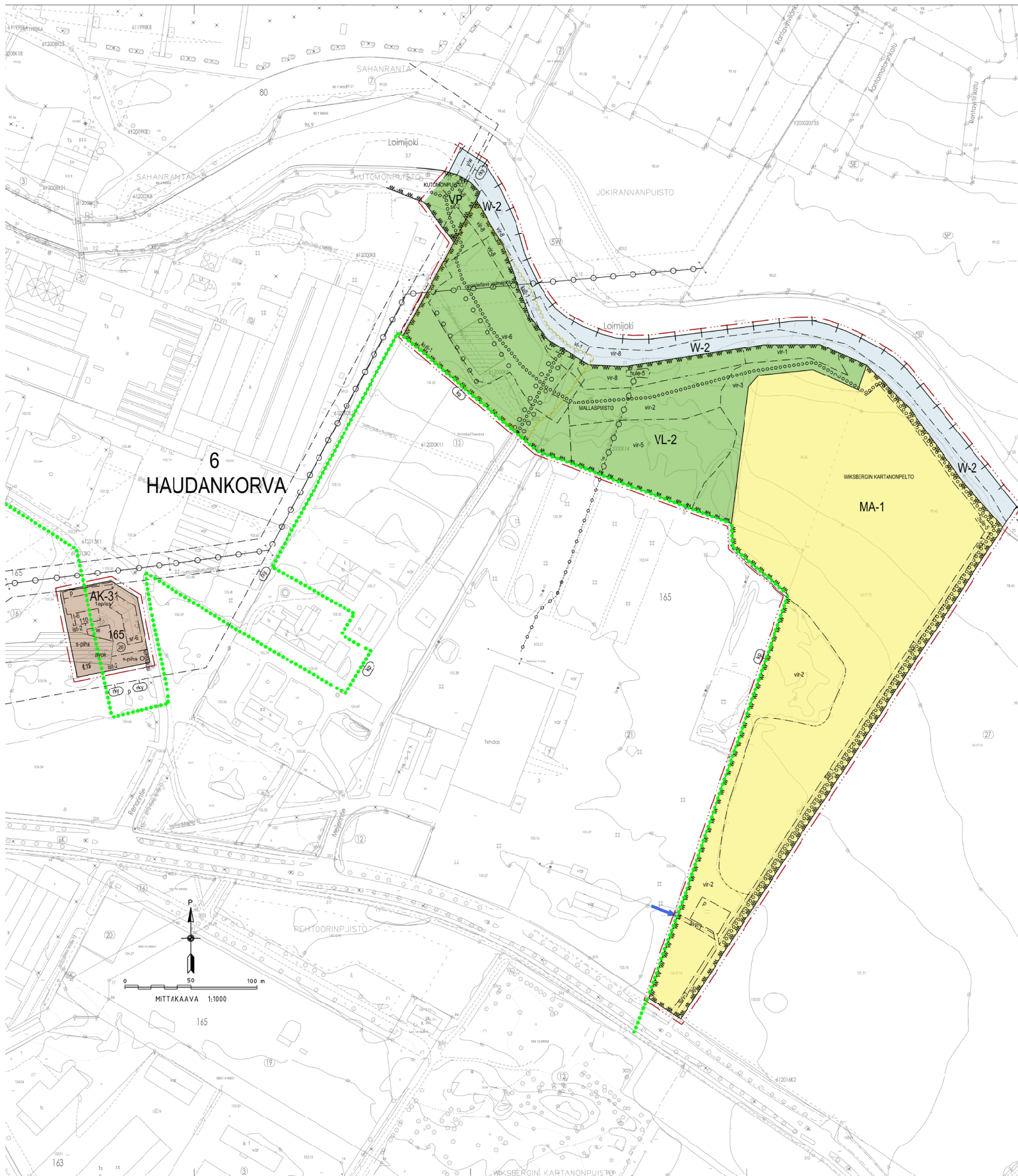

Kun luonnosvaiheen jälkeen käytiin neuvotteluja maankäyttösopimuksista, kävi ilmi, että osa maanomistajista vetäytyi pois kaavahankkeesta.

Ehdotusvaiheessa kaava-alueella säilytettiin jo luonnosvaiheessa viheralueeksi osoitettu ranta-alue, joka on myös yleiskaavan mukaan viheraluetta. Jotta virkistyskäytön kehittämisen kannalta merkittävälle ranta-alueelle olisi yhtys asemakaava-alueen kautta, otettiin kaava-alueen sisälle yhteys peltotien kautta. Näin asemakaava-alue laajeni itään.

Ehdotusvaiheen asemakaava-alueen rajaus, joka käsiteltiin yhdyskuntalautakunnassa.

11.5.2022 Ehdotuksen uudelleen rajaus, joka vietiin hallitukseen.

Lautakunnan käsiteltyä kaavaehdotuksen käytiin yksityisten kanssa neuvotteluja maankäyttösopimuksista, kävi ilmi, että toinen osa maanomistajista vetäytyi pois kaavahankkeesta ja kaavaa rajattiin jälleen. Rajaus päivättiin 11.5.2022.

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Haudankorva III E asemakaavan muutoksen tarkoituksena oli tutkia Valtakunnallisesti merkittävälle alueelle ja alueen tuntumaan maankäyttöä siten, että osoitetaan asumista tai palveluasumista aiemman teollisuuden sijaan. Voimassa oleva teollisuusalueen kaava on todettu vanhentuneeksi. Yleiskaavassa on jo ennakoitu alueen muuttuminen asuinvaltaiseksi. Lopulta kaavasta vietiin eteenpäin vain yhden asuinkerrostalon kiinteistön alue ja rantaan tuleva ekologinen vyöhyke ja sinne osoitettava kevyen liikenteen yhteyksiä täydentävä yhteys. Kaavoissa tulee näin ollen osoitettua keskustasta Loimijoen etelärantaa pitkin polkumainen kevyen liikenteen kulkuyhteys rantaa pitkin. Yhteys jatkuu peltotienä aina Finlaysonin tielle ja sieltä Viksbergin kartanon alueelle.

1.4 Selostuksen sisällysluettelo

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT.....	2
1.1	Tunnistetiedot.....	2
1.2	Kaava-alueen sijainti	2
1.3	Kaavan nimi ja tarkoitus.....	5
1.4	Selostuksen sisällysluettelo.....	5
1.5	Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista.....	6
1.6	Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista.....	6
2	TIIVISTELMÄ.....	7
2.1	Kaavaprosessin vaiheet.....	7
2.2	Kaavatilanne.....	7
2.3	Asemakaavan toteuttaminen.....	8
3	LÄHTÖKOHDAT.....	8
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista.....	8
3.1.1	Alueen yleiskuvaus.....	8
3.1.2	Pellot ja rakennetun alueen raja.....	8
3.1.3	Rannan tarkastelu lokakuussa 2017.....	12
3.1.4	Loimijoen lepakkokartoitus 2021.....	13
3.1.5	Rakennettu ympäristö.....	16
3.1.6	Loimijoki.....	17
3.1.7	Kunnallistekniikka ja kadut.....	17
3.1.8	Kyläinventoinnin täydennys, historiallisen ajan jäänteet.....	19
3.1.9	Rakennusinventointi.....	30
3.1.10	Maanomistus.....	34
3.1.11	Maaperä.....	35
3.1.12	Tärinä.....	36
3.1.13	Liikenne.....	36
3.1.14	Katumelu	42
3.1.15	Pienlentokentän vaikutus asumiseen ja lentomeluselvitys.....	42
3.1.16	Kauppa ja palvelut.....	42
3.2	Suunnittelutilanne.....	42
3.2.1	Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset.....	42

4	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET.....	46
4.1	Asenakaavan suunnittelun tarve.....	46
4.2	Suunnittelun käynnistyminen ja sitä koskevat päätökset.....	46
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö.....	46
4.3.1	Osalliset.....	46
4.3.2	Vireilletulo.....	46
4.3.3	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	46
4.3.4	Viranomaisyhteistyö.....	47
4.3.5	Forssan Vesihuoltoliikelaitos ja Forssan Verkkopalvelut Oy.....	47
4.3.6	Kanta-Hämeen pelastuslaitos.....	47
4.4	Asemakaavan tavoitteet.....	47
4.5	Kaava-alueen hiilivarastot.....	48
5	ASEMAKAAVAN KUVAUS.....	53
5.1	Kaavan rakenne.....	53
5.1.1	Mitoitus.....	53
5.2	Palvelut.....	53
5.3	Aluevaraukset.....	53
5.3.1	Korttelialueet.....	53
5.3.2	Viheralueet.....	53
5.3.3	Muut alueet.....	54
5.4	Kaavan vaikutukset.....	54
5.4.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja luonnonympäristöön.....	54
5.4.2	Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;.....	54
5.4.3	Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	54
5.4.4	Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	55
5.4.5	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;	55
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	55

1.5 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Asemakaavamuutoskartta ja määräykset
2. Asemakaavan seurantalomake
3. Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet
-Rakentamistapaohje Haudankorva III E
4. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

1.6 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Rakennettu Häme
- Forssa - Forssan kaupungin rakennusinventointi
- Linikkalan maisemallinen selvitys, Sirkka Köykkä
- Pytinkien alue Maisema- ja luontoselvitys, Elisa Tegel ,
- Forssan lentokenttä, Meluselvitys ympäristölupaa varten 1.3.2016, A-insinöörit Suunnittelu Oy.
- Kaupungin ekologisen kestävyuden periaatteiden mukainen rakentamistapaohje, hyväksytty kh 10.10.2022 § 284.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

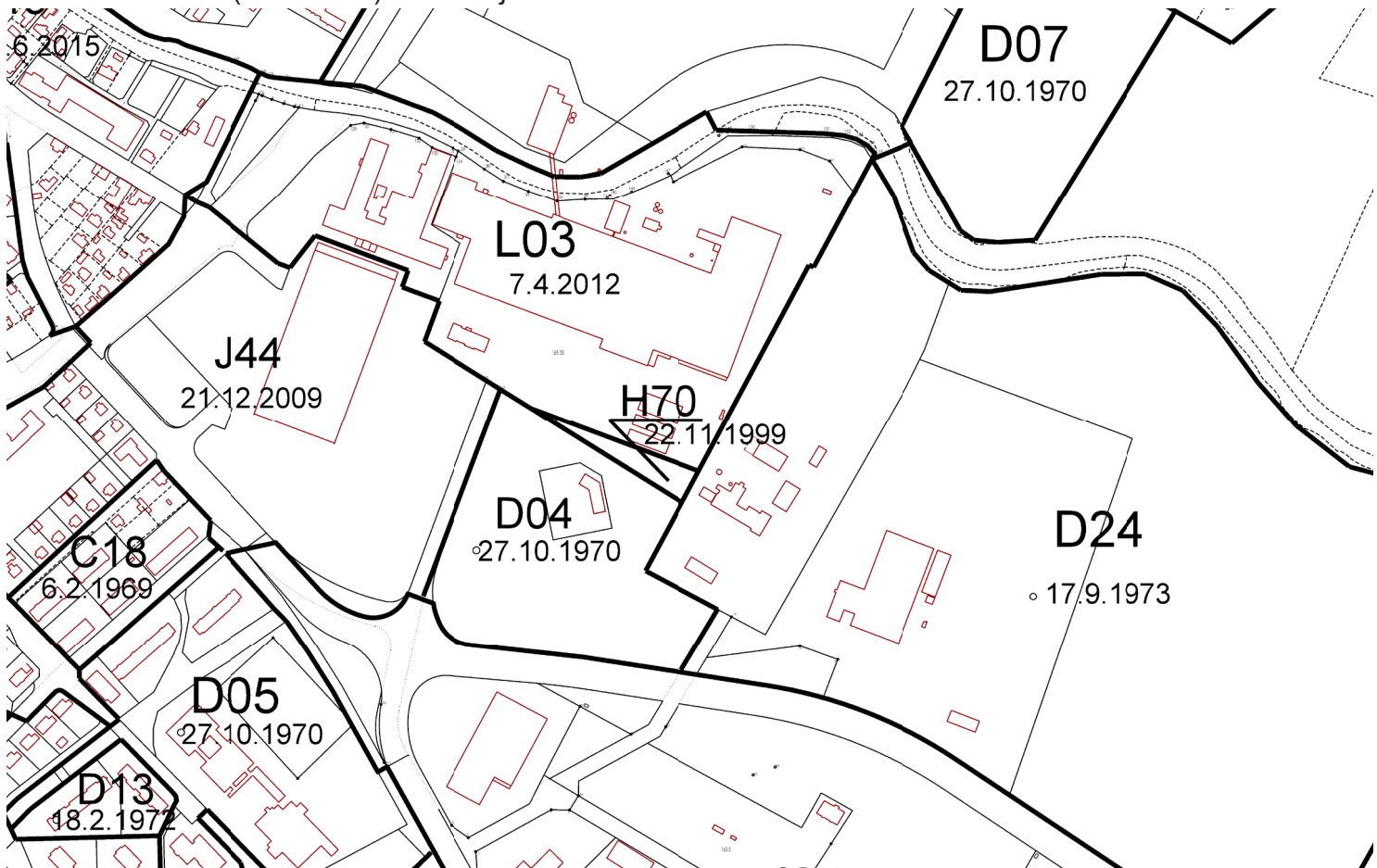
- Vireilletulopäätös uudella rajauksella ja kaavoituskatsaus 2017, jälleen uudella rajauksella 2021, jälleen uudella rajauksella 2022.
- Haudankorva III E luonnos 12.12.2017 käsiteltiin 24.1.2018 yhdyskuntalautakunnassa § 2 ja hallituksessa 5.2.2018 §22.
- Asemakaavaluonnos oli nähtävillä 12.2.-9.3.2018
- Lausuntojen mukaiset lisäselvitykset ja neuvottelut maanomistajien kanssa maankäytösopimuksista 2019-21
- Kaavaehdotus 1.12.2021 oli lautakunnassa 9.12.2021 § 95.
- Kaavaehdotus 11.5.2022 rajattiin uudelleen hallitukseen
- Kaavaehdotus oli kaupunginhallituksessa 26.9.2022 § 269. Kaupunginhallitus päätti asettaa Haudankorva III E nähtäville 10.10. - 8.11.2022.
- Kaavan vastineet ja kaavan hyväksyntä KH 20.2.2023 § 54.

2.2 Kaavatilanne

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 ohjaa alueen suunnittelua. Katso OAS

Kaupunginvaltuuston 28.6.1993 hyväksymässä oikeusvaikutuksettomassa **keskustaa-**
jaman yleiskaavassa esitetään alueen pääpiirteet. Katso OAS. **Kansallisen kaupun-**
kipuiston teemaosayleiskaava tarkentaa osin keskustaaajaman yleiskaavaa. Katso
OAS.

Viimeisessä vaiheessa kaava-alueella on voimassa asemakaavat D04 (27.10.1970) ja
D24 (17.9.1973). Katso ajantasakaava OAS.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Uudet kiinteistöt on muodotettu lukuun ottamatta viheraluetta. Rakentaminen tapahtuu yksityisten aloitteesta. Peltoalueet jäävät viljelykäyttöön ja ranta-alueet pidetään luonnontilaisina niitty- ja lehtipuualueina.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

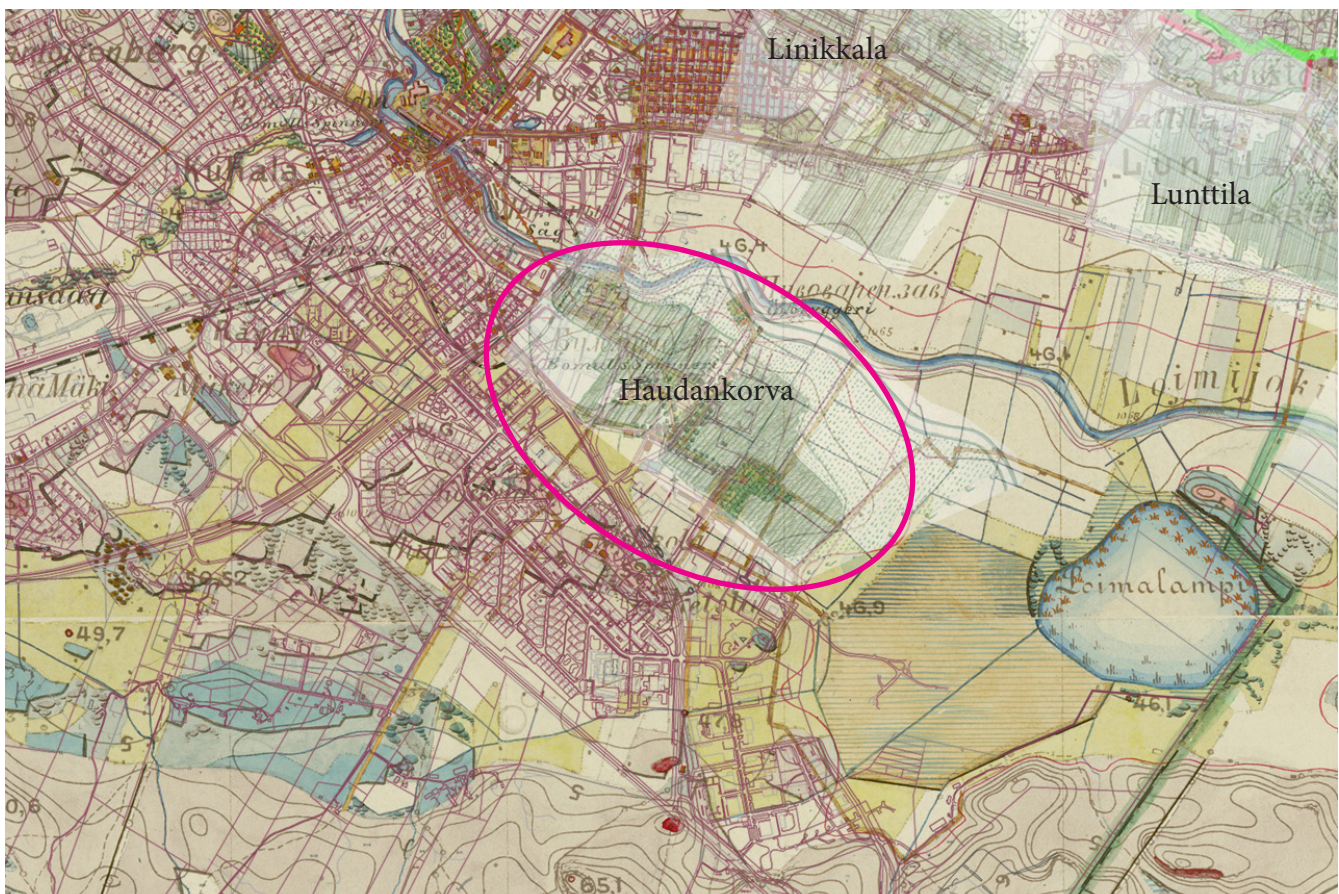
3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue jakaantuu rakennettuun ja rakentamattomaan alueeseen. Laajat maisemapeltoalueiden reunat ulottuvat ranta-alueelle ja rakennettu kaupunkialue alkaa harvakseltaan kaavassa olevalta kerrostalokiinteistöltä. Alue on maaperältään pääosin vaihtelevan paksuista savimaata.

3.1.2 Pellot ja rakennetun alueen raja

1660-70-luvun maakirjakarttojen mukaan kaava-alueelle sijoittuvat Haudankorvan kylän vanhat niitty- ja peltoalueet. Kylä on ollut jo 1500-luvun kyläluettelossa, joten parhaat pellot ovat olleet viljeltyjä todennäköisesti vähintään 500 vuotta. Pellot on kaavoitettu teollisuusalueiksi miltei 50 vuotta sitten. Kaava-alueen pellot ovat vielä rakentamatta, teollisuusalueella on yksi kaksikerroksinen hirsikerrostalo. Kaavassa mukana oleva ranta-alue on osin luonnontilassa vaikka siellä on ollut rakennettu olutpanimon alue. Itäosa on peltokäytössä.

Haudankorvan kylän 1500-1600 luvun peltoalueet näkyvät vihreällä värillä. Pohjalla on senaatin kartta, jossa näkyy peltojen laajuus 1800-luvun loppupuolella. Punaiset pohjakartan viivat kuvaavat 1990-luvun lopun rakennettua tilannetta. Kylien pellot ovat vielä erillisä pienempiä kokonaisuuksia. Loimijoen yläpuolella Linikkalan ja Lunttilan erilliset peltoalueet.

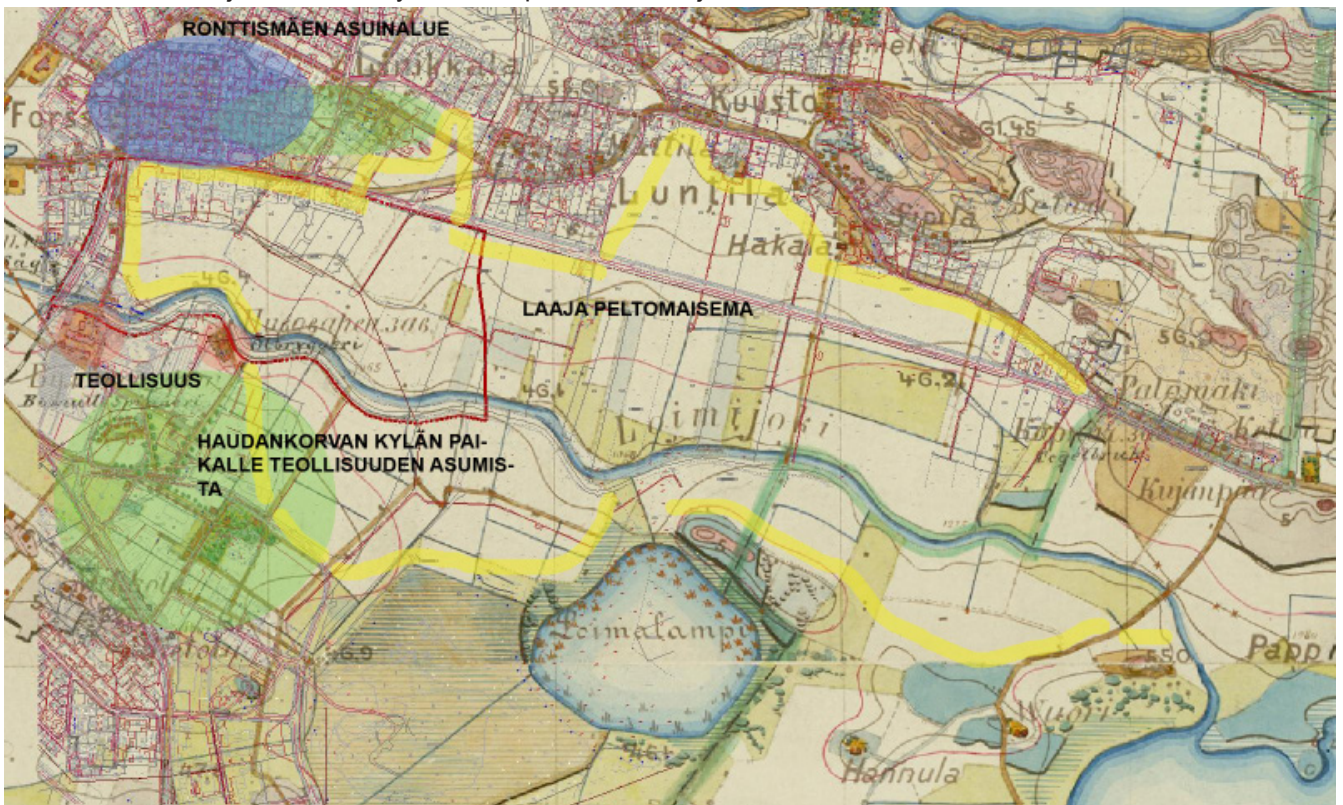

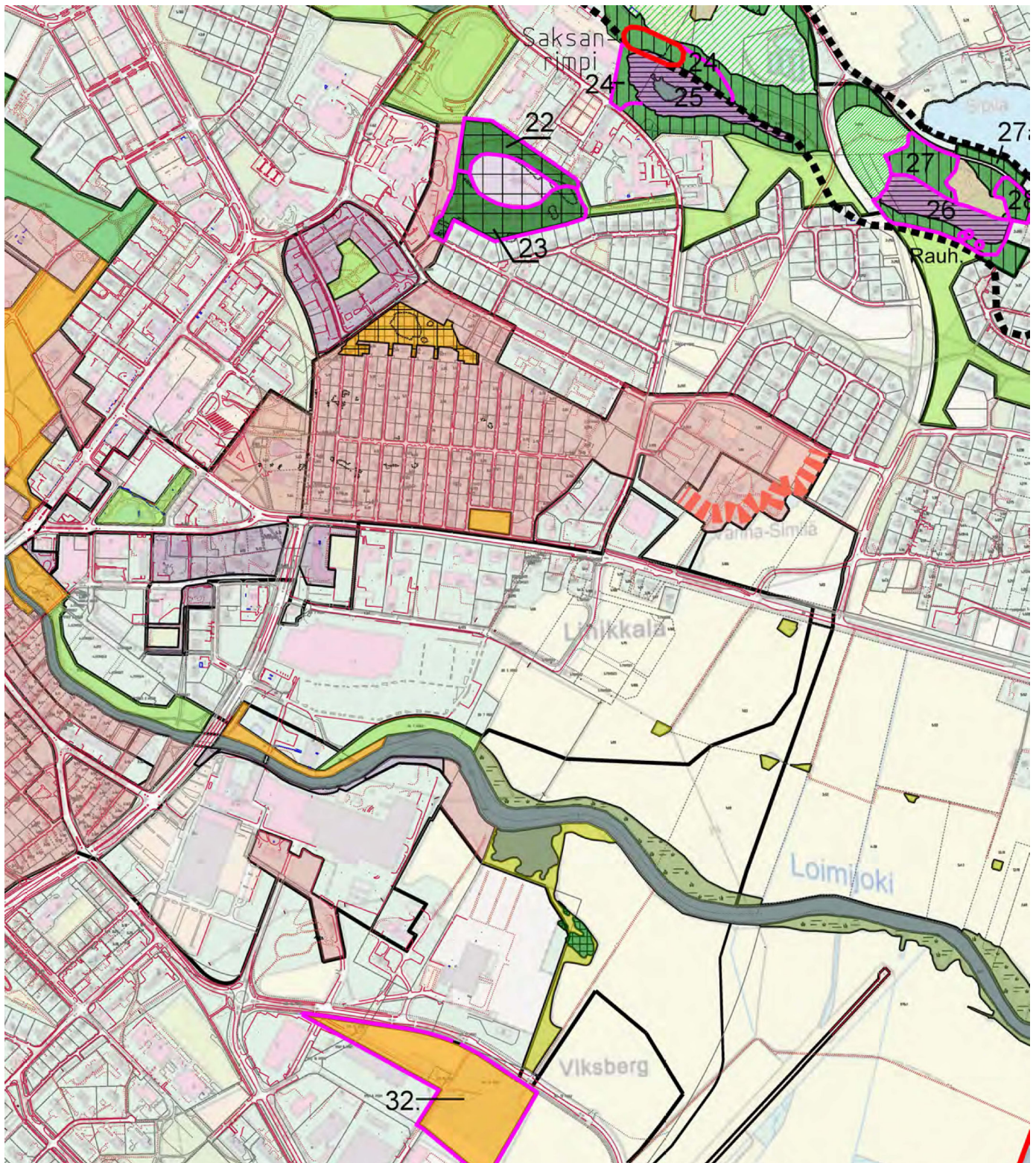
Haudankorvan ja Linnikkalan kylien peltoalueet laajentuivat 1700-luvulla kuninkaankartaston mukaisesti yhtenäiseksi peltoalueeksi, jota Loimijoki halkoi.

1794-1805 Kuninkaankartastosta voi nähdä, että peltoalueet ovat laajentuneet Loimijoen rantaan Linnikkalan, Lunttilan ja Haudankorvan kylissä.

1884-86 Senaatinkartassa Haudankorvan pelto- ja niittyalueet ovat laajenneet nykyiselle peltoalalle kun Loimalammen vieressä olevat kosteikkoalueet on otettu peltokäyttöön. Kuten myöhemmin täydennetyssä kyläinventoinnissa ja historiallisen ajan jäänteet kohdassa 3.1.8 käy vielä tarkemmin ilmi maisemassa oleva avoin tila on vaihdellut sen mukaan miten niittyaluetta ja metsäistä suoaluetta on otettu peltoalueeksi ja jälleen jätetty viljelemättä. Loimijoen rantaan on palautunut 1950-luvun jälkeen lehtomaisia lehtipuuvältaista niittyaluetta ja kasvillisuusvyöhykettä. Vaikka alueelle osoitetaan ase-

Haudankorvan ja Linnikkalan yhtenäiset peltoalueet laajentuvat 1800-luvulla senaatinkartan mukaisesti.

- HISTORIALISESTI ARVOKkaita PUISTOJA TAI PUUTARHOJA, JOISSA KULTTUURIVAIKUTTEISTA KASVILAJISTOA
- PUISTOMETSÄ
- PUISTO TAI VIHERALUE
- LOIMIJOKI, LAMMET

Kansallinen kaupunkipuisto teemaosayleiskaava: luonnon monimuotoisuus -selvitys.

makaavassa viheraluetta on luonnontilaisten niittyalueiden ja lehtipuuvaltaisen kasvillisuusvyöhykkeen luonne säilytettävä näillä alueilla.

Rakentamaton alue kaava-alueen itäosassa ja kaava alueen ulkopuolella on yhä viljelykäytössä. Maasto laskee loivasti jokea kohti. Vanhimmat peltoalueet ovat 1660-70-luvun maakirjakarttojen mukaan Haudankorvan kylän pellot, jotka ovat osin nyt rakennetun alueen rajapinnassa ja kaavoitettavan alueen ulkopuolella.

Joenranta muodostaa oman pienimittakaavaisen maisematilansa alueen pohjoisreunassa. Loimijoki on paikoin syvässä painanteessa. Jokirannasta on tehty Forssan kaupunkipuisto teemaosayleiskaavan yhteydessä luonnon monimuotoisuutta kartoittava selvitys. Kansallisen kaupunkipuiston alustavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa kuvataan Loimijoen rantaa seuraavasti:

”Loimijoen rantaan ja veteen liittyvä mutkittileva joenuoma muodostaa vaihtelevan tilasarjan, joka on joko luonnonmaisemaa tai rakennettua rantaa ja puistoa. Kutomon alueen tuntumassa Loimijoen rannassa virkistysalueen tulee olla maisemaltaan sitä avoimempaa, mitä lähemmäs viljelyaukeaa siirrytään. Vanhan voimalaitoksen läheisyydessä olevat hopeapajut uusitaan tarpeen mukaan. Kujanteen jatkoksi joen mutkia myötäillen istutetaan uusia hopeapajuja, jatkuen uuden asuinalueen rantaan asti (Prisman kohdalle). Viljelyalueella joenuoman varren kasvillisuus on luonteeltaan vaihtelevaa. Rantojen tuntumassa on sekä rehevää tulvaniittyä, rantapajukkoa että metsäsaarekkeita. Loimijoki ranta-alueineen toimii ekologisenä käytävänä ja siksi kasvillisuus tulisi säilyttää sellaisenaan, korkeintaan joissakin harkituissa kohdissa voidaan avata näkymiä peltomaisemaan.

Luonnonarvojen turvaamisesta esitetään kansallisen kaupunkipuiston teemaosayleiskaavan yhteydessä tehdyssä hoito- ja käyttösuunnitelmassa että ”Loimijoen uoman vartta hoidetaan siten, että rantapajukkoja on jatkuvana vyöhykkeenä keskustasta Salmistonmäelle. Umpeenkasvun hidastamiseksi pajukkoa voi kuitenkin varovaisesti harvennata. Pensaikkoa täytyy kuitenkin aina olla. Pensaikoilla on merkitystä muun muassa monien lintulajien pesimäympäristöinä ja pölyttäjäien kevätravintona.

Tarkoituksena on, että Haudankorva osayleiskaavaluonnoksen mukaisesti asemakaavalla muodostuvasta viheralueesta muodostuu lähes luonnontilainen lehtipuuvaltainen alue. Myös raidat, lepät, haavat, tuomet ja koivut, joita on levinnyt rannan tuntumaan ovat tärkeitä luonnon monimuotoisuutta lisääviä tekijöitä.

Reheväkasvuisia tulvaniittyjä koskee osittain myös edellinen ohje rantapajukkojen hoitoperiaatteesta. Tulvaniittyjen kasvillisuus vaihtelee avoimesta pajukkoisempaan. Suurin osa niityistä on ollut karjan laidunnettavana maanviljelyn varhaisessa vaiheessa. Nykyisin niityt ovat niittykasvillisuuden, linnuston ja eliöstön monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tärkeitä.

Rantaan on istutettu luontoon kuulumattomia pensaita.

Haudankorva osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä on tehty rannan tarkastelu, jossa on täydennetty panimon alueen kasvillisuutta ja olosuhteita. (Kohta 3.1.3)

3.1.3 Rannan tarkastelu lokakuussa 2017

Rannan puusto koostuu lehtipuista ja muutamasta istutetusta lehtikuusesta. Tarkasteluhetkellä lokakuussa alueella oli runsaasti tiaisia. Tarkastelu keskittyi kulttuurijäänteiden kirjaamiseen, alueen puustoon ja vesiolosuhteisiin sekä puistoalueen kannalta mahdollisiin ongelmakohtiin. Näiden tekijöiden pohjalta alue jaettiin osiin, joille on koottu kullekin alueelle luonteenomaisia piirteitä. Ranta-alue on suurelta osin Forssan kansallisen kaupunkipuiston aluetta.

Suurimmaksi alueen ongelmaksi osoittautui entisen muovitehtaan rajan tuntumaan kerätyt jätteet ja tälle alueelle tehty maaston täyttö, joka on todennäköisesti tehty osin jätteidenkin päälle.

Viheralueet

Jokirantaa hyödynnetään kevyen liikenteen polkuyhteytenä. Lähin ranta-alue voidaan hyödyntää luonnontilaisena puistoalueena hyvin vähäisin polkua avaavien toimin. Muovitehtaan läheisyydessä olevan viheralueen suunnitelmat voidaan tehdä vasta kun jätteiden täyttämisen alueen laajuus on varmistettu. Jätteet, myös betonielementit, tulee poistaa alueelta. Roskien poiston jälkeen suunnitellaan maaston muotoilu ja tarvittavat istutustoimet. Tavoitteena on mahdollisimman luonnontilainen lehtipuustovaltainen alue, joka tukee jo rannassa olevaa lehtipuuvältaista aluetta ja laajentaa sitä.

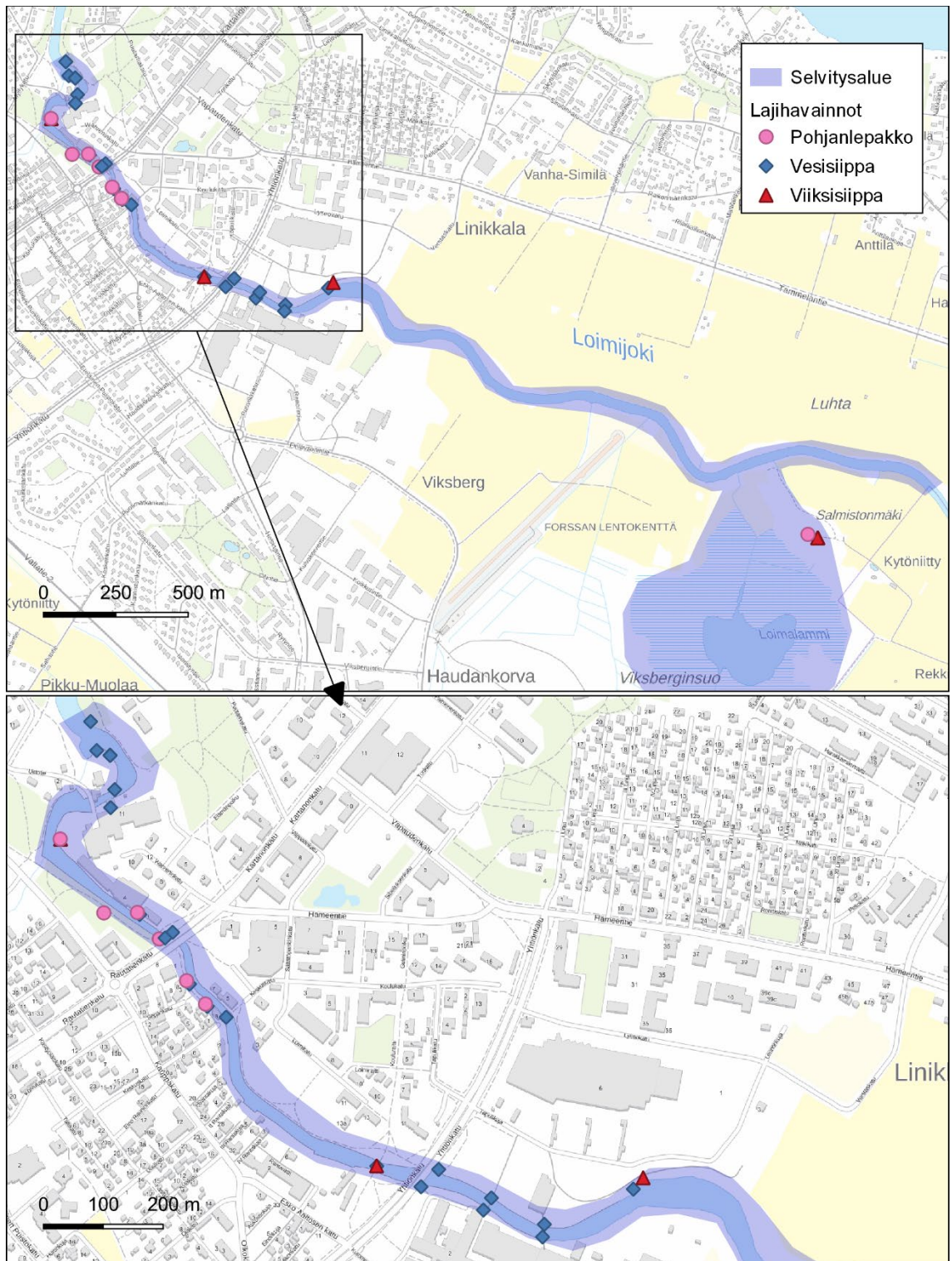
3.1.4 Loimijoen lepakkokartoitus 2021

27.9.2021. Tekijä: Sanna Korkonen ja Lauri Erävuori, Tarkastaja: Juha Kiiski, Projektinumero YKK6641

Havaintojen sijoittumisen, havaittujen yksilömäärien sekä esiintyvyyden jakautumisen seurantakerroille perusteella lepakot hyödyntävät ravinnonhankintaan koko aktiivisen kauden ajan Loimijokea kehräämölueen ja Keskusraitin välisellä osuudella (Kuva 3).

SITOWISE

Loimijoen lepakkokartoitus 2021

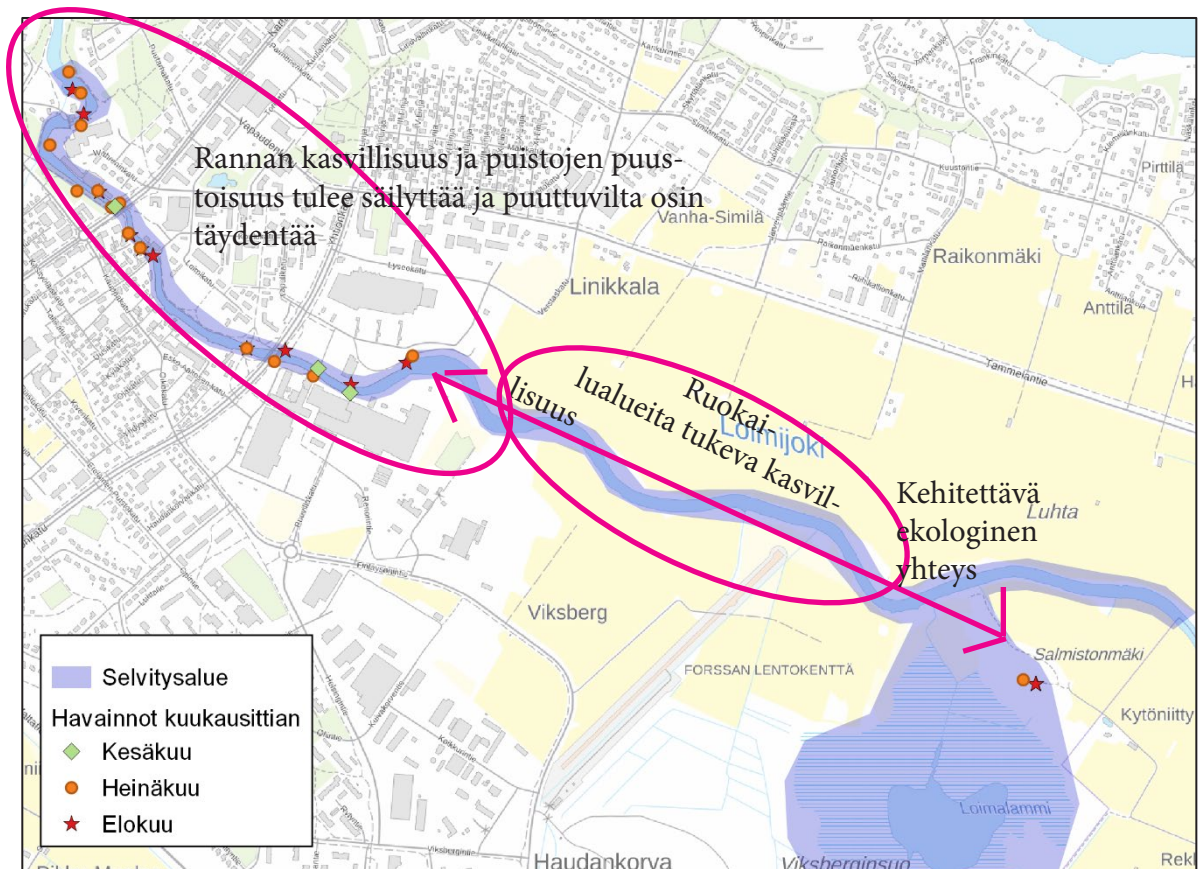

Kuva 2. Lepakkohavainnot. Alemmassa kartassa on esitetty tarkempuna kehräämölueen ja Finlaysonin alueen väliset havainnot.

Selvityksen kuva 3. Lepakoista tehtyt havainnot seurantakerroittain.

Samalta osuudelta tehtiin vesisiipan ohella useita pohjanlepakkohavaintoja, vaikkakin kyseinen laji hyödyntänee ravinnonhankintaan laajalti myös puistoja. Todisteita pesäpaikkojen sijaitsemisesta alueella ei saatu, mutta vanha rakennuskanta sekä sillanalustojen mahdolliset kolot voivat tarjota päiväpiiloja.

Finlaysonin alueella havaittiin säännöllisesti vesisiippaa, satunnaisemmin pohjanlepakkoa. Kyseinen alue on erityisesti vesisiipalle tärkeä ruokailualue. Molemmat alueet luokiteltiin luokkaan II, tärkeä ruokailualue. Loimalammen koillispuolen metsäalueelta tehtiin muutama havainto lepakoista. Vaikkakin havaintomäärä on pieni, luokiteltiin alue kuitenkin luokkaan III. Loimalammen alueelta ei saatu havaintoja lepakoista, mikä oli hieman yllättävää. Syynä voi olla alueen avoimuus sekä vesisiippojen osalta ravinnonhankintaan paremmin soveltuvien alueiden läheisyys Loimijoella. Selvityksen havainnot havainnollistettu suunnitelmaksi selvityksen kuvan nro 3 päälle.

Kuva 3. Lepakoista tehtyt havainnot seurantakerroittain.

Samalta osuudelta tehtiin vesisiipan ohella useita pohjanlepakkohavaintoja, vaikkakin kyseinen laji hyödyntänee ravinnonhankintaan laajalti myös puistoja. Todisteita pesäpaikkojen sijaitsemisesta alueella ei saatu, mutta vanha rakennuskanta sekä sillanalustojen mahdolliset kolot voivat tarjota päiväpiiloja.

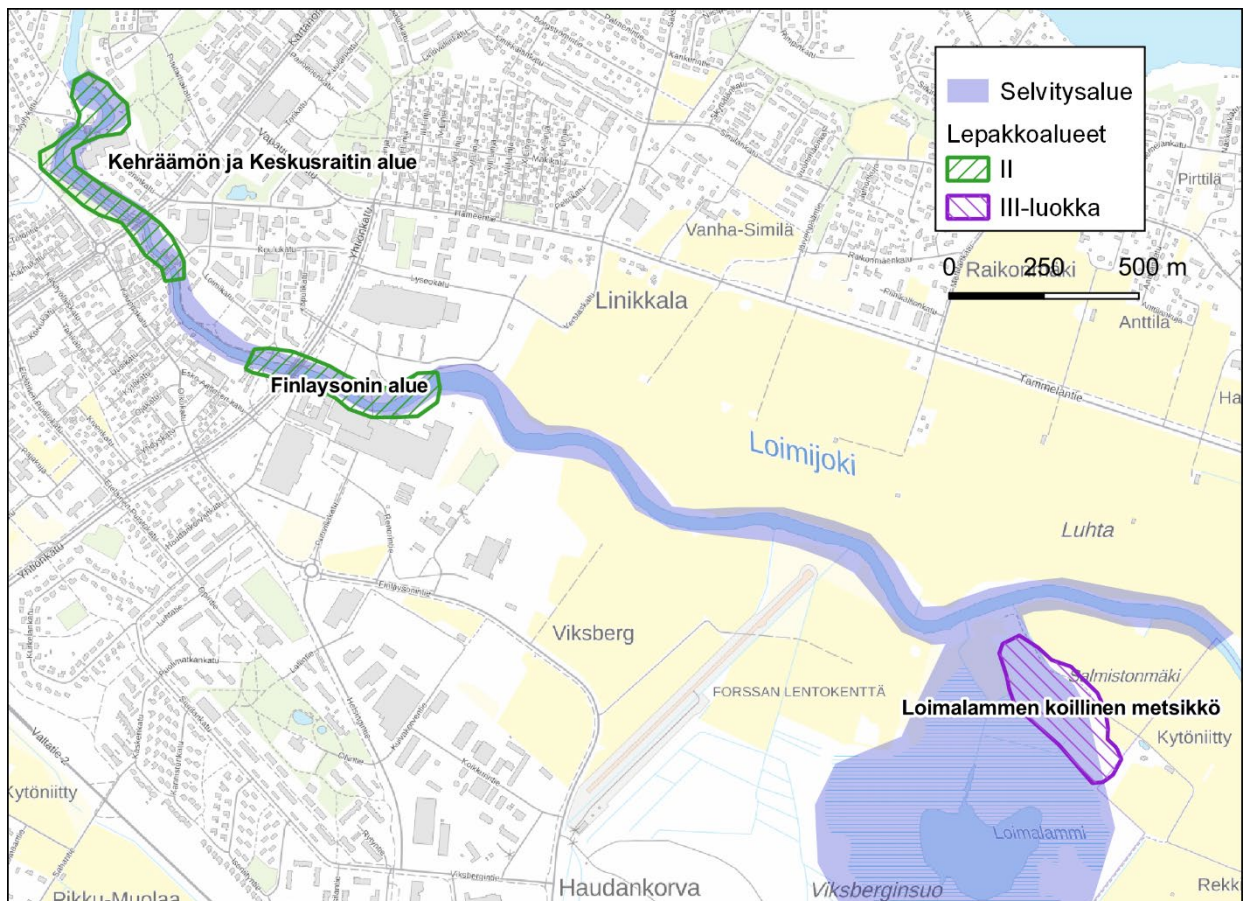
Sitowise Oy
Linnoitustie 6D, 02600 Espoo

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo
Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com

Selvityksessä esitetään yhteenvetona: Luokan II alueilla suositellaan säilytettäväksi ranta-alueilla nykyistä vastaavat valaistusolosuhteet sekä puustoisuus tai puustomaisuus viheralueilla.

Edellisestä selvityksestä voidaan esittää yhteenvetona Haudankorva III E asemakaavaa varten seuraavaa:

Koska edellä esitetyt lepakoiden ruokailualueet ovat niukkoja ja sitä kautta haavoittuvia tulee suunnittelun lähtökohdaksi ottaa se, että puustojen lisäksi lepakot voivat hyödyntää ravinnonhankintaan myös rannassa laajemmin leviävää luonnontilaista viheraluetta, jollainen kaava-alueella sijaitsee. Suunnittelun lähtökohdaksi tulee olla myös ennen kaikkea Loimalammin ja havaittujen II luokan ruokailualueiden yhdistäminen riittävällä rannan ekologisella vyöhykkeellä. Rannan puustoisuuden lisäämiseksi ja saarekemaisten laajennusten aikaansaamiseksi tulee viheralueiden suunnittelussa pitää huolta puustoisuuden säilymisestä jatkuvana. Lisäksi on tarpeen myös vahvistaa puustoalueita. Ravinnonsaannin turvaamiseksi myös vanhoja puita ja osin lahoavaa puuainesta tulee olla jatkuvasti viheralueilla. Edellä esitetty sen takia, että kuten selvityksestä käy ilmi ”kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit ovat hyönteissyöjiä. Lajit ovat kokonsa nähden verrattain pitkäikäisiä ja ne lisääntyvät hitaasti. Kesäaikaan lepakoita voidaan tavata hyvin monenlaisista päiväpiilopaikoista, kuten puiden koloissa, kaarnan alla, kivikoissa (ns. pirunpelloissa), linnunpöntöissä tai muissa ahtaissa, suojissa ja lämpöisissä paikoissa. Lepakot viihtyvät hyvin alueilla, joilla on vettä, vanhaa metsää ja kulttuuriympäristöä. Lepakonaaraat muodostavat parhaiden saalistusalueiden piilopaikkoihin pesimäyhdyskuntia, jotka yleisimmin koostuvat muutamasta - kymmeneen naarasiin. Tyypillisimmin pesimäyhdyskunnat sijaitsevat kuitenkin rakennuksissa. Yöaikaan lepakot saalistavat hyönteisiä pääasiassa päiväpiiloiden lähialueella, mutta voivat tarpeen mukaan vieraila kilometrien etäisyydellä paremmilla ruokailualueilla (Lappalainen 2003).”

Kuva 4. Selvitysalueen lepakobiotoopit luokiteltuna

3.1.5 Rakennettu ympäristö

Kaavoitettavalla alueella sijaitisi luonnosvaiheessa Haudankorvan historiallinen kylätontti. Museoviraston rekisteri 30.9.2021 (alla). Kylätontti on jäänyt ehdotusvaiheessa pois alueesta kun meijerin alue ja sen vieressä oleva teollisuusalue ovat jääneet omistajien toiveesta ehdotusvaiheessa kaava-alueen ulkopuolelle. Tarkempi kyläselvitys on esitetty kohdassa 3.1.8. Ns. kerrospytinki, joka on rakennettu Finlaysonin työväenasunnoiksi on hieman etäämpänä varsinaisesta kylätontista.

Forssa
muu kulttuuriperintökohde
Haudankorva (Haudankorwa) 1000005726

Tyyppi: asuinpaikat kyläpaikat
Ajoitus: historiallinen

[◀ takaisin](#)

Koordinaatit

Kuvaus

Loimijoen etelärannalla, lähes kuivuneen Loimalammin länsirannalla on sijainnut Haudankorvan kylän tontti. Varhaisin maininta Haudankorvan kylästä on vasta vuodelta 1530. Vuoden 1539 maakirjan mukaan kylässä oli kaksi suurempaa taloa, jotka kuuluivat Tammelan neljänneskuntaan ja kaksi pienempää, jotka luettiin Jokioisten neljänneskuntaan. (Alanen 2004:105–106.)

Haudankorvan kylätontti on jäänyt osittain Forssan kaupunkikeskuksen alle ja osalla kylätonttia on teollisuusrakennuksia, osa vaikuttaa olevan peltoalueella.
Luonti: 19.4.2006 Viimeisin muutos: 15.5.2018

Tutkimukset

Johanna Enqvist inventointi 2005
Luonti: 19.4.2006

Linkit Museoviraston muihin aineistoihin

Arkeologiset hankkeet

- historiallisen ajan muinaisjäännökset, Inventointi 2005

kopioi linkki tälle sivulle: <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000005>

16

Renorin omistamat alueet, meijerin ja entisen Uponorin alue on jätetty kaavan ulkopuolelle ehdotusvaiheessa omistajien pyynnöstä, vaikka teollisuuskaava on todettu vanhentuneeksi ja sitä kautta alue on automaattisesti rakennuskiellossa.

3.1.6 Loimijoki

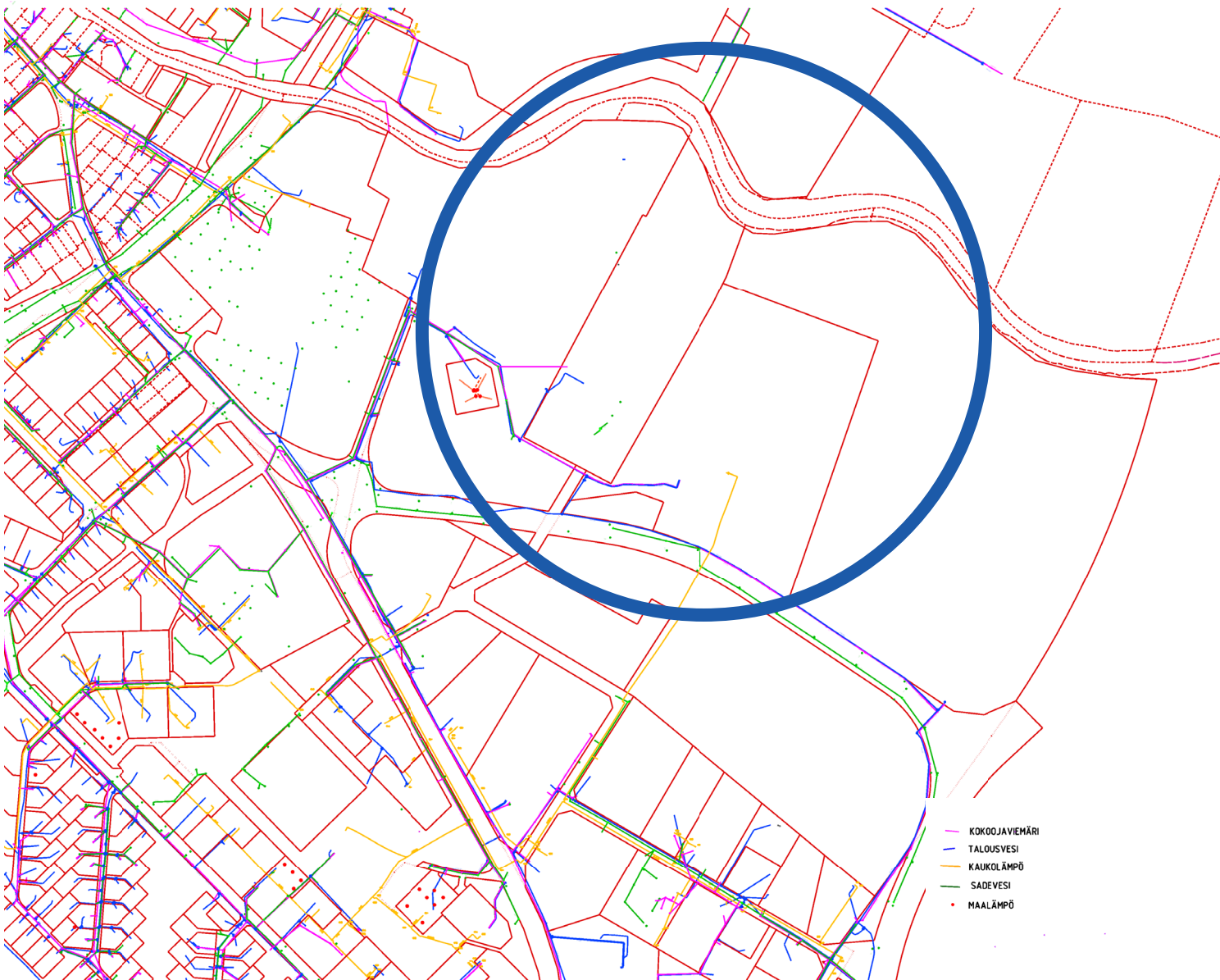
Loimijoen korkeuden määrittelee Pyhäjärven korkeus. Pyhäjärvi on ollut korkeimmillaan 20.5.1932 jolloin vesi oli tasossa +97.66. Kaavoitetut alimmat yksittäiset tontit olivat luonnosvaiheessa noin korkeudessa +99. Ehdotusvaiheessa asuinrakentaminen sijoittuu tasolle +102. Yleisimmin vesi nousee korkeimmillaan tasoon +97.1. Kaavoitettu tonttialue ei ole tulvaherkkää aluetta.

3.1.7 Kunnallistekniikka ja kadut

Kaavoitettava alue liittyy kaupungin keskustan vesi- ja viemäriverkostoon laajentaen sitä aivan kaupungin sydämessä. Kunnallistekniikka on toteutettu nykyisin rakennetuille alueille ja periaatteella, joka on lähtenyt siitä, että alueella on yksi omistaja.

110 kV sähkölinja kulkee kerrospytingin itäpuolelta.

Asemakaavoitettavan alueen johdot

Luonnoksen nähtävänäolon jälkeen on alueelle toteutettu yksi johtoreitti ja suunniteltu toisen johdon siirtäminen maahan. Ehdotuksessa on huomioitu Forssan verkkopalvelut Oy:n suunnitelmat.

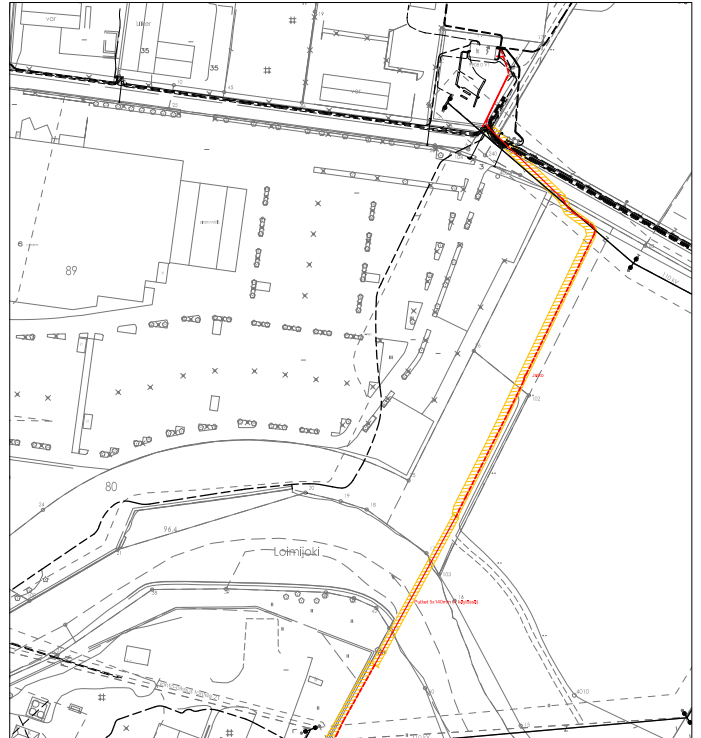
Forssan Verkkopalvelut Oy kaapelireittejä Aurinkorannan, ent. meijerin ja Renorin alueella.

Oheisessa kuvassa on esitetty vuonna 2020 toteutettu kytkinasemien välinen 20 kV:n maakaapeli punaisella. Samassa yhteydessä kaapeloitiin joihinkin kohtiin varauksia tulevaisuutta varten tai parannettiin nykyistä jakeluverkkoa.

Kuvaan on myös piirretty rasitealua suunniteltua 110 kV maakaapelointia varten. Suunniteltu rasitealue on merkattu kuvaan oranssina viivoitettuna alueena.

Kuvassa on mustalla merkitty nykyisiä Forssan Verkkopalvelut Oy:n sekä Forssan kaupungin kaapeli reittejä. Nämä reitit jäävät edelleen käyttöön.

Kuva on tulostettavissa A2:n paperilla mittakaavaan 1:2000

Vahva 20 kV yhteys asemien välille	Sähköverkko KARTOITUSKUVA
Forssan Verkkopalvelut Oy Paulinkatu 9 30420 FORSSA	SÄHKÖ 1:2000 MS 11.3.2020

3.1.8 Kyläinventoinnin täydennys, historiallisen ajan jäänteet

Maakirjakartta: Haudankorvan kylä 1649. Rannassa on laaja kosteikko/ niittyalue. Pellot sarkaojineen sijoittuvat Haudankorvan kyläalueen molemmin puolin. Pellot on rajattu aidalla muusta alueesta. Kaalimaat on merkitty erikseen K kirjaimella ja niiden alueet on aidattu. Kylään on piirretty viisi rakennusta. Kartassa näkyy hyvin vaalealla Wiksergin kartanon paikka leiman ja pohjoisnuolen välissä. Ilmeisesti myös kartanon peltoja näkyy pohjoisnuolen alla. Kyläalueen rakennuksia ei ole merkitty. 1649 kartassa näkyvä kylä ei ole ehdotusvaiheessa Haudankorva III E kaava-alueelle.

Vuoden 1539 maakirjan tilanne on kirjallisen kuvauksen mukaan hyvin saman kaltainen kuin maakirjakartta esittää. Vuoden 1539 maakirjan mukaan kylässä on ollut kaksi isompaa taloa ja kaksi pienempää taloa. (Alanen 2004:105-106).

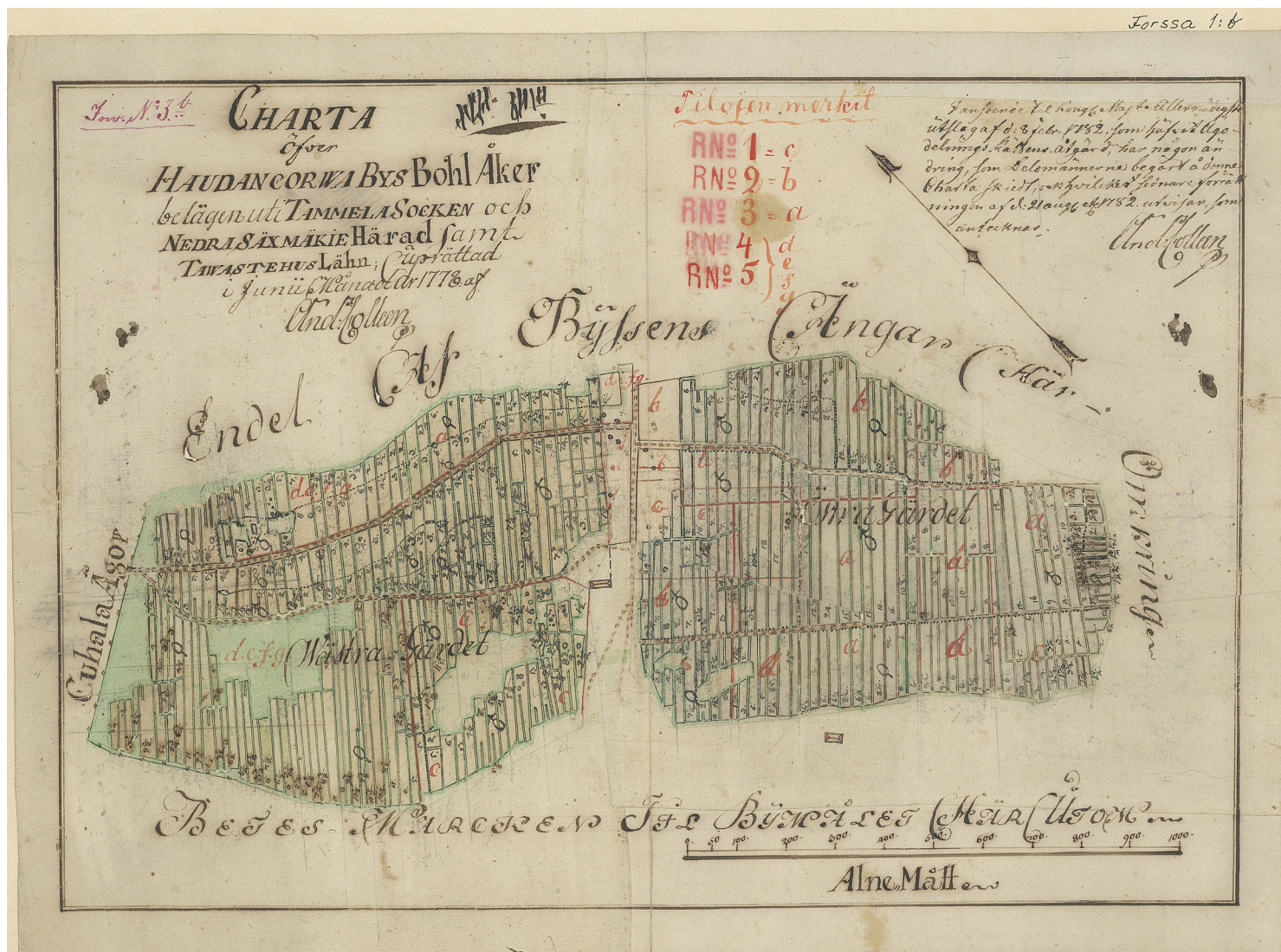
Kuninkaankartasto 1776-1805: Rannassa oleva kosteikko on säilynyt kosteana niittyalueena. Haudankorvan kylään on piirretty enemmän rakennuksia (n.14). Varsinaisten asuinrakennusten lisäksi kylään on piirretty ulkorakennuksia yms. apurakennuksia. Kuvasta saa karkeasti mielikuvan kylätontin rakennetusta kokonaisuudesta. Kylästä lähtee tie etelään. Tien varrella on noin nykyisen meijerin kohdalla kaksi rakennusta. Tie risteää Wiksbergin kartanolta lähtevän tien kanssa. Risteyskohdassa on kolme rakennusta. Kartanolla on viisi rakennusta ja pohjoiseen pieni puutarha-alue.

Kuninkaankartasta saa jonkinlaisen mielikuvan kylätontin rakennuskannasta. Rakentamistapa kuvaa todennäköisesti jo maakirjakartan tilannetta siitä miten rakennuskanta on sovitettu maastoon. Kylätontti ei tule ehdotusvaiheessa Haudankorva III E kaava-alueelle.

1775 Kartassa kylätontin alue on merkitty punaisella. Kartassa kerrotaan, että Jaakkolan tontti on joka näkyy kyläalueella on muutettu pelloksi. Alue on lähinnä jokea kyläraitin oikealla puolella. (Jacola tomt ?? til åker). Vasemmalla puolella alaosassa on Rälssitiloja (Frälse tomter d, e, f, g). Lähinnä rantaa vasemmalla on teksti D väg tomt. Alhaalla oikealla lukee Kossila tontti, ja Kola tontti. Jaakkola on erillään Wiksbergin kartanon alueella. Kylätontin rajausta on merkitty tämän kaavan selvityksissä olevan punaisen alueen mukaan. Kylätontin alueeseen on osoitettu myös Jaakkolan pelloksi muutettu alue. Edellä esitetyn perusteella Kylätontin alue ei tule ehdotusvaiheessa Haudankorva III E kaava-alueelle.

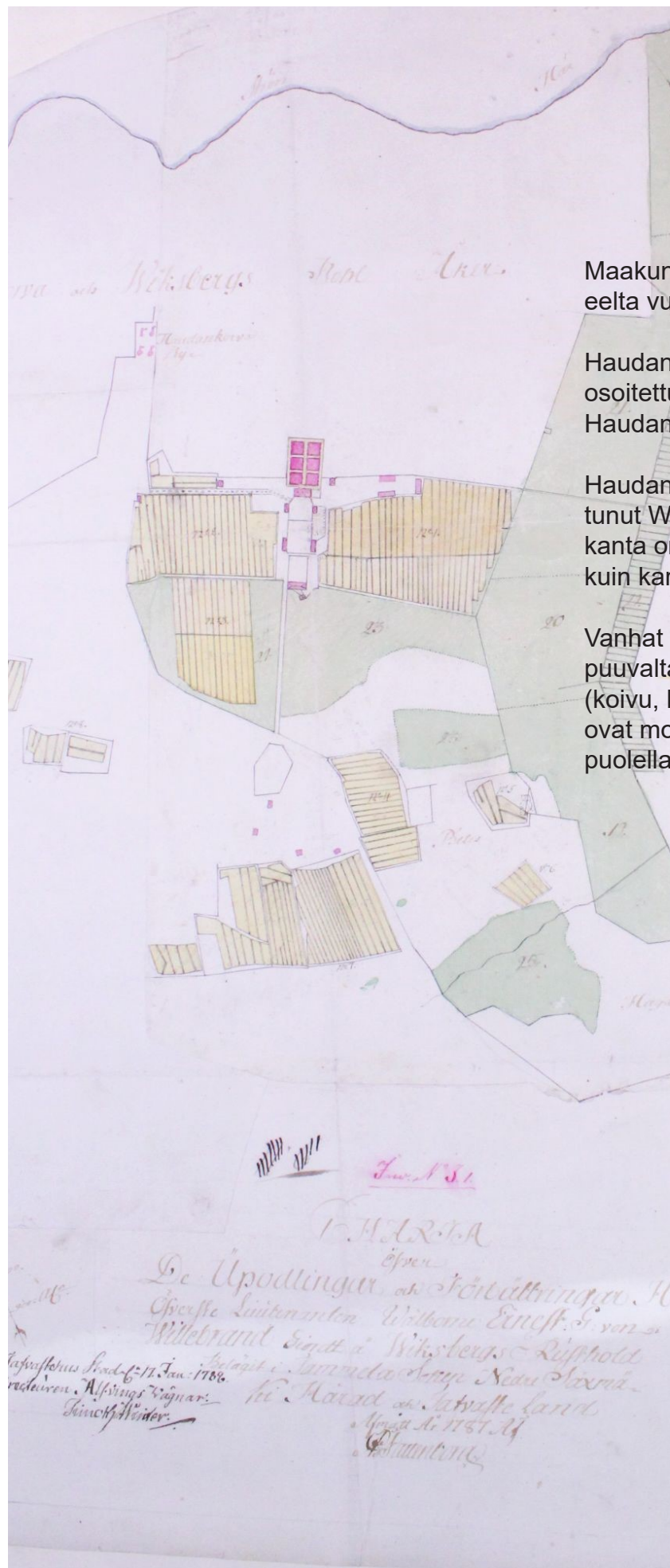
1775 Kartassa rannassa on niittyjä. Lisäksi on esitetty yhteys pellon poikki luhta-alueelle, joka sijoittuu myöhemmin kartanon itäpuolelle rantaan asti kulkevan reitin kanssa samalle paikalle. Tämä peltotie on kokonaisuudessaan tulkittu historiallisen ajan jäänteeksi.

Haudankorvan kylä 1778 And. Colleen. Kartta täydentää peltojen osalta vuoden 1775 karttaa. Pelloille on piirretty ladot ja mahdolliset riihet. Asuttu kylätontti on joen suuntaisen tien eteläpuolella ja joelle päin menevän tien varressa. Kartano on piirretty kyläalueen ulkopuolelle.

Kylätontti ja talot sijoittuvat samalle alueelle kuin vuoden 1649 maakirjakartassa. Pellot ovat hieman laajentuneet Loimijoen rannassa Tammelan suuntaan ja Kuhalan kylän suunnassa maakirjakartan mukaiselle aiemmin aidatulle alueelle. Rannassa on esitettyjen tekstien mukaan niittyjä. Niittyalueen ja pellon raja on pysynyt miltei entisellään. Itäisten peltojen lounaiskulmassa on kaksi kasvillisuusaareketta, jotka on piirretty samalla tavalla kuin myöhemmin pytinkien alueeksi rakennettu saareke näiden länsipuolella.

Nykyisen meijerin kohdalla on yksi rakennus.

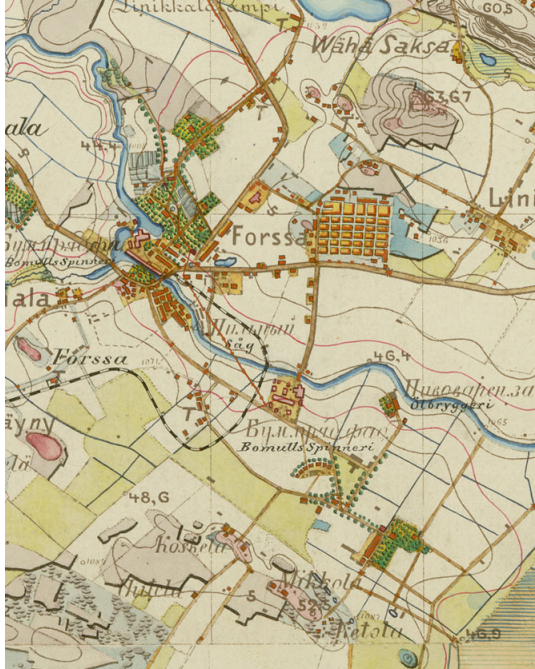
Maakunta-arkiston kartta Wiksbergin kartanon alueelta vuodelta 1782.

Haudankorvan kylässä on neljä taloa, jotka on osoitettu karttaan lipuilla. Wiksbergin kartanolta on Haudankorvan kylään johtava tie.

Haudankorvan kylässä ollut Jaakkolan tila on muuttunut Wiksbergin kartanoksi. Kartanon rakennuskanta on esitetty tarkemmin vuoden 1782 kartassa kuin kartassa vuodelta 1775.

Vanhat puutarhakorttelit sijoittuvat nykyisin lehtipuuvaltaiseen itsestään metsittyneeseen alueeseen (koivu, leppä ja haapa). Kartanon sarkaojitetut pelot ovat molemmin puolin kartanoa ja kartanon eteläpuolella.

Vieressä olevassa Senaatinkartasta vuodelta 1884 voidaan nähdä, että Haudankorvan kylä on hävinnyt. Kunnikaankartastossa rantaan esitetyle niittyalueelle, kylän ulkopuolelle, on rakennettu olutpanimo. Meijeri näkyy mustina rakennuksina uusien kaaren muotoon rakennettujen majoitusrakennusten vieressä. Wiksbergin kartanon rakennuskanta on muuttunut puusepän verstas/pehtoorin asunto on lehmuskujanteen pohjoispuolella ja kartano asettuu tien päähän puistoalueen sisälle. Wiksbergin kartanolta lähtevä tie sekä siitä kaksi haarautuvaa tietä on esitetty kehystettäväksi molemmin puolin puuistutuksin. Kartanoalueen oikeasta reunasta on yhteys rantaan. Olutpanimolle kulkeva reitti noudattaa Haudankorvan kylän pääraittia, joka sek in on historiallisen ajan jäännös.

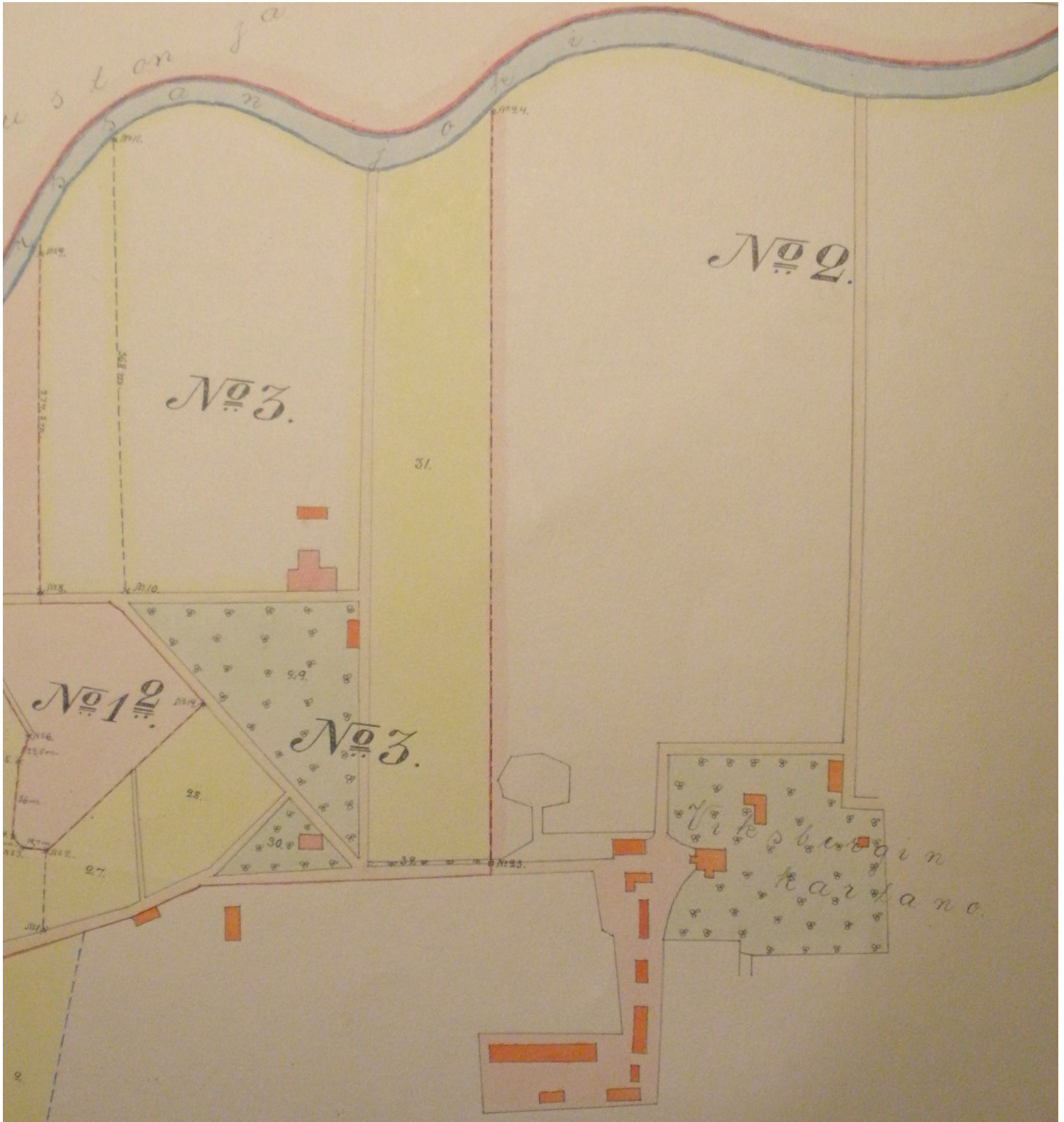
Alla olevassa vuoden 1911 toimituskartassa näkyvät Wiksbergin kartanon alueet. Pellot ovat merkittävästi laajentuneet. Kartanon rakennukset on piirretty näkyviin kartalle. Haudankorvan kylä jää kartan ulkopuolelle. Kartanon pellot jatkuvat Loimijoen rantaan saakka. Senaatinkartassa näkynyt pohjois-eteläsuuntainen pitkä rakennusmassa jakautuu vuoden 1911 kartassa useammaksi pieneksi taloksi. Tämä kertoo kartan piirtotarkkuudesta. Kasvimaakorttelit on piirretty peltoalueelle. Kaavassa puistoalueeksi esitetty rantapeltto on nimetty Vähäludhaksi. Alue on tällä hetkellä lehtipuuvaltainen. Kartanoalueen oikeasta reunasta on peltotie rantaan, toinen joensuuntaiseksi kääntyvä peltotie johtaa nykyiselle Loimalammin-Salmistonmäen alueelle.

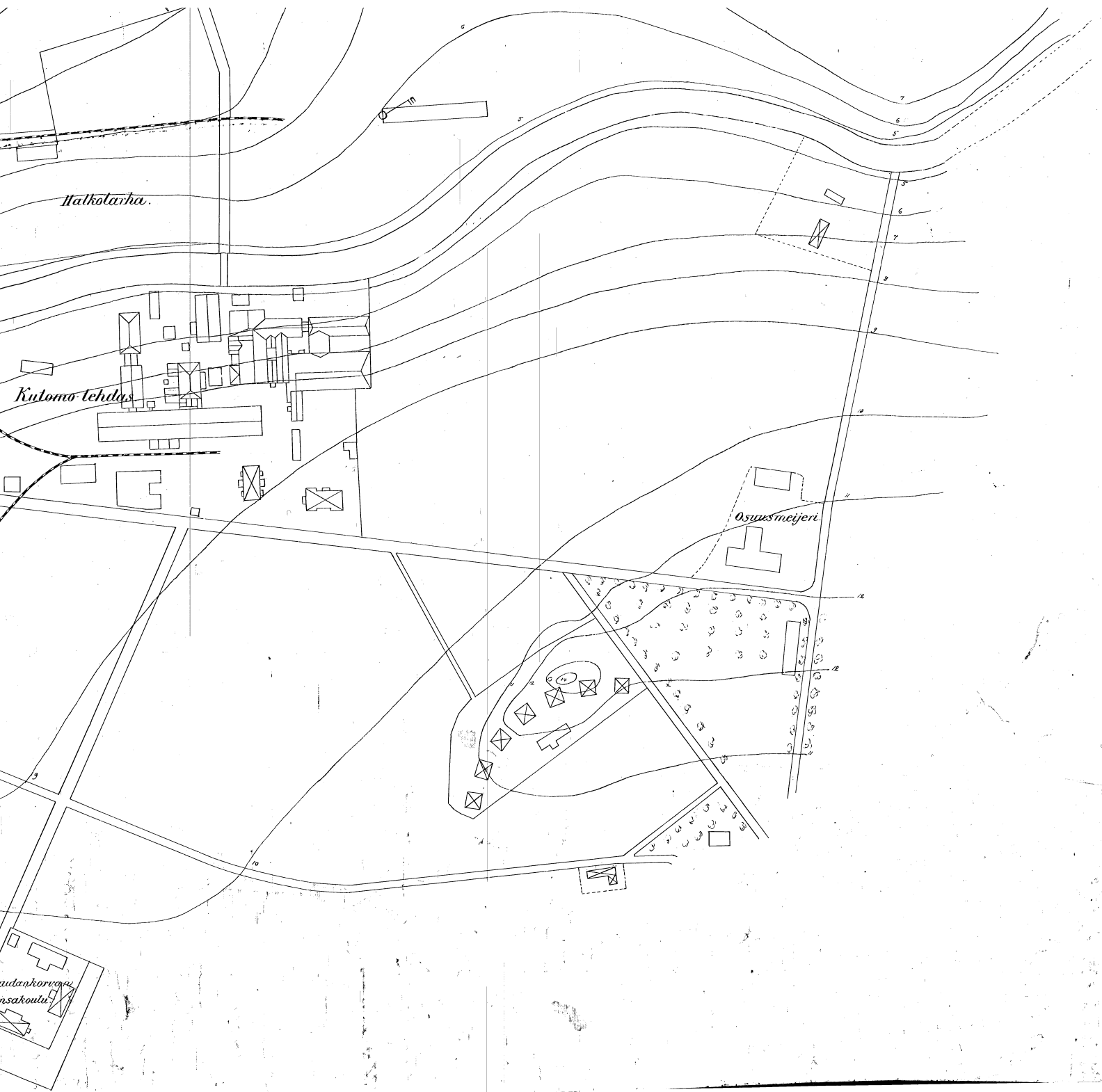

Vuoden 1910 kartta täydentää edellisen sivun karttaa Haudankorvan kylän alueelta. Kartassa on samat Wiksbergin kartanon rakennukset. Kartassa näkyy Haudankorvan kylän alue kokonaisuudessaan. Kyläalueelle ei ole osoitettu rakennuksia tai kylätontteja. Karttaan on jätetty piirtämättä tilojen 3 ja 1:2 rakennukset. Ne näkyvät seuraavan sivun kartassa vuodelta 1922.

Kartanoalueen itäpuolelta on yhteys rantaan. Kylän läpi kulkeneen tien oikealla puolella oleva alue on osoitettu kokonaisuudessaan pelloksi. Pellot ulottuvat aivan rantaan saakka. Tien länsipuolella on keltaisella reunustettua aluetta, joka kuvaa myös peltoa. Tyhjentyneen kylän eteläpuolella on T:n muotoinen meijerirakennus. Meijerin pohjoispuolella on sikala. Senaatinkartassa näkyvistä puiden reunustamista tiealueista on tullut meijerin eteläpuolelle puistoalue, johon on piirretty kaksi rakennusta. Puistoalueen läpi viistosti kulkee tie, joka jakaa puiston kahteen osaan. Tie johtaa kartanolta kutomolle.

Kartassa vuodelta 1922 näkyy kutomon tehtaan rakennukset. Työväen asuinrakennukset ns. pytingit ovat kaaren muotoon rakennettuina. Nykyistä ns kerrospytinkiä ei vielä ole. Osuusmeijeri on pytinki-
en vieressä. Meijerissä on samat rakennukset kuin vuoden 1910 kartassa. Olutpanimon alueella on
kaksi rakennusta. Kaiken kaikkiaan rakennuskanta on sama kuin vuoden 1884 senaatinkartastossa.
Haudankorvan kylätonttilta on hävinnyt rakennukset. Kylätontti olisi sijoittunut meijerin ja sikalan
pohjoispuolelle.

1950 ilmakuvassa Haudankorvan kylän maastossa näkyvät merkit ovat hävinneet kokonaan. Olutpanimo on jo hävinnyt, mutta sen paikka näkyy maastossa. Senaatinkartan mukainen tien molemmin puolin näkyvä puusitutus on toteutunut meijerille saakka. Teollisuusyhdyskunnan asuminen on toteutunut kaaren muotoon ja laajennuksena on ns. kerrospytinki. Wiksbergin kartano puutarhoineen on toteutunut senaatinkarttaa laajempaan vastaten vuoden 1911 karttaa. Meijerin alueella on myös sikala. Rakennukset vastaavat vuoden 1910 karttaa. Rakennukset eivät näyttäisi olevan samoilla paikoilla Senaatinkartan kanssa. Kartanoalueelta on yhteys rantaan. Aiemmassa vuoden 1775 kartassa yhteys oli peltojen poikki luhta-alueelle.

Ilmakuva vuodelta 2004.

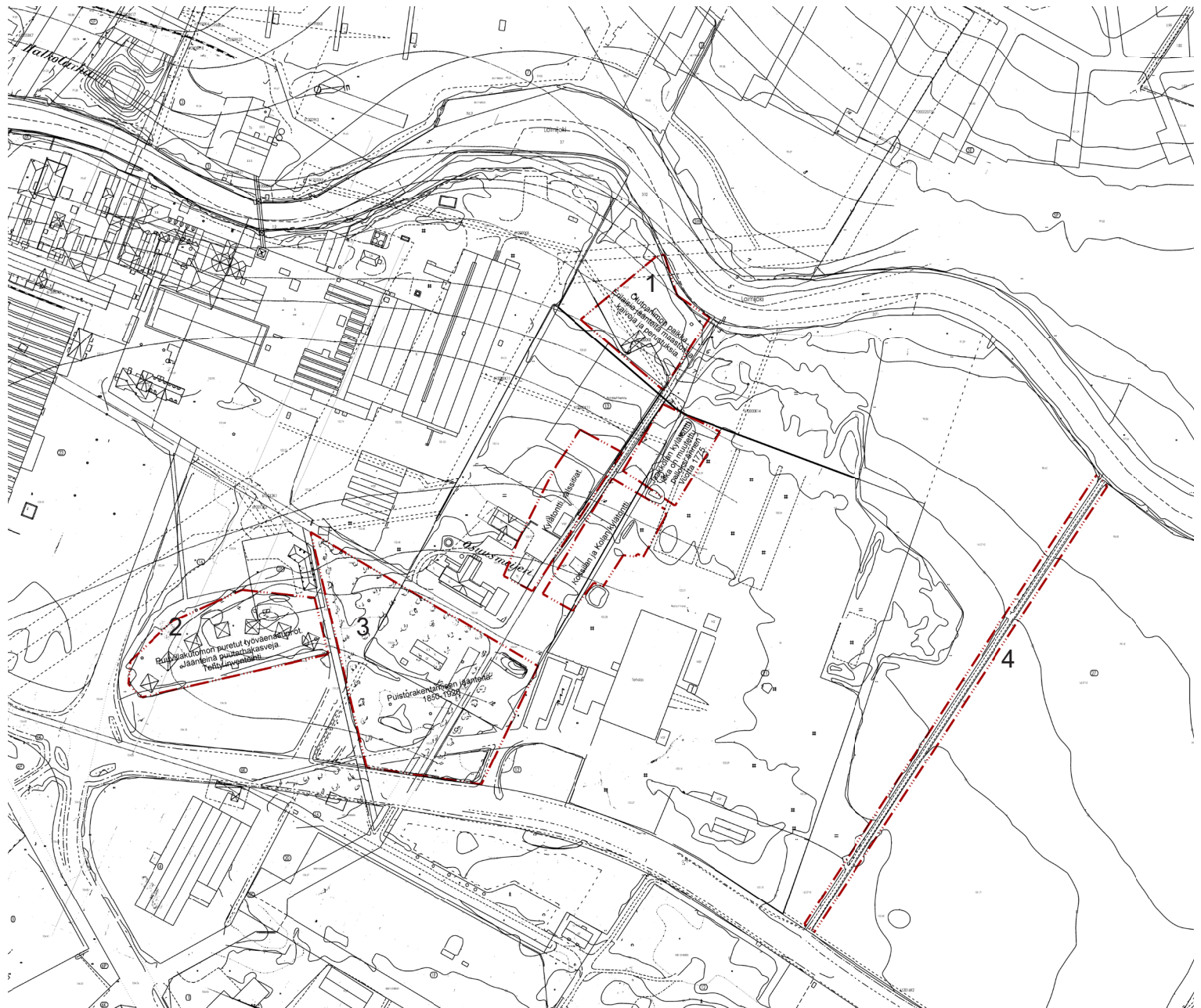
Haudankorvan kylästä on nähtävissä rantaan johtava reitti.

Olutpanimon paikalla on selkeästi enemmän kasvillisuutta. Alueella on myös olutpanimon puutarhojen kasvillisuuden jäänteitä.

Luonto on vallannut rannan peltoalueeksi muutettua alaa takaisin. Alueella on pääosin lehtipuuvältaista kasvillisuutta, joka lisää monimuotoisuutta.

Teollisuusyhdyskunnasta ja Wiksbergin kartanosta on jäljellä yksi rakennus puistosaareke, puukujanteet, joiden varrelle sijoittuu myös muita puistoalueita saareke-maisesti. Meijerirakennus on laajentunut.

Luhta-alueen kasvillisuus on osin niittyä ja rantakosteikkoa.

Historiallisen ajan jäänteet

Edellä läpikäydyistä karttatarkastelusta yhteenvetona voidaan todeta, että historiallisen ajan jäänteistä asemakaavan ehdotusvaiheessa kaava-alueen ulkopuolelle on jäänyt Haudankorvan kyläalue.

Kaava-alueella sijaitsevat historiallisen ajan jäänteet ovat:

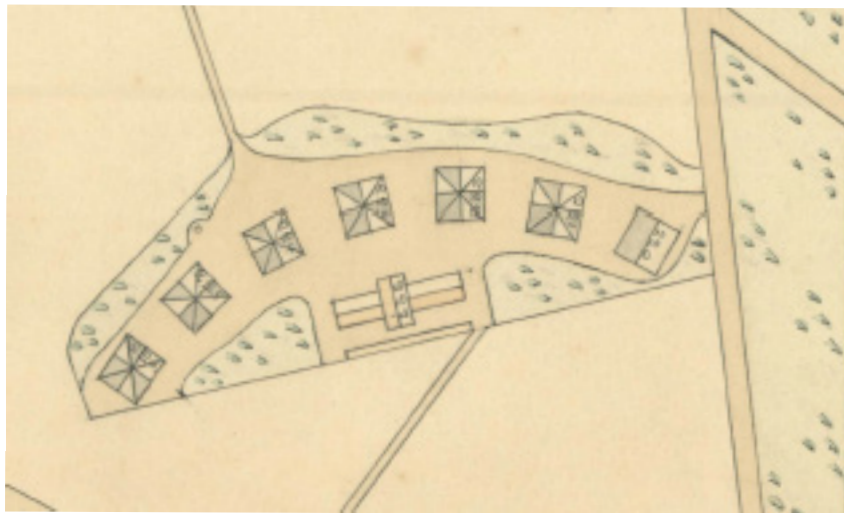
1. entinen olutpanimon alue,
2. ns. pytinkien alue,
3. teollisen yhdyskunnan alueelle sijoittunut puistomainen alue, joka on pytinkien ja meijerin välissä
4. Wiksbergin kartanolta Loimijoen rantaan johtava peltotien muodostama akseli.

1. Panimo

Vuosien 1857- 1911 välisenä aikana Loimijoen rannassa olleen Oy Wiksbergin Panimon (Wiksbergs Bryggeri tai Haudankorva Ölbyggeri) jäänteitä. Paikalla oli ollut aiemmin Wahrenin perustama viinanpolttimo (Wiksbergs Ängbränneri). Viinanpolttimo oli palanut vuonna 1856. Oluttehdas oli laajimmillaan vuonna 1898. Kun Wahren yhdisti vuonna 1859 kutomon ja kehräämön Forssa Aktie Bolag:iksi, jäi panimo erilliseksi yhtiöksi, jollaisena se oli aina vuoteen 1910 saakka. Vuonna 1910 panimo myytiin Forssa Ab:lle. Seuraavana vuonna 1911 se lopetettiin. Beefinland.com/suomen-panimot/forssa.htm 12.10.2021.

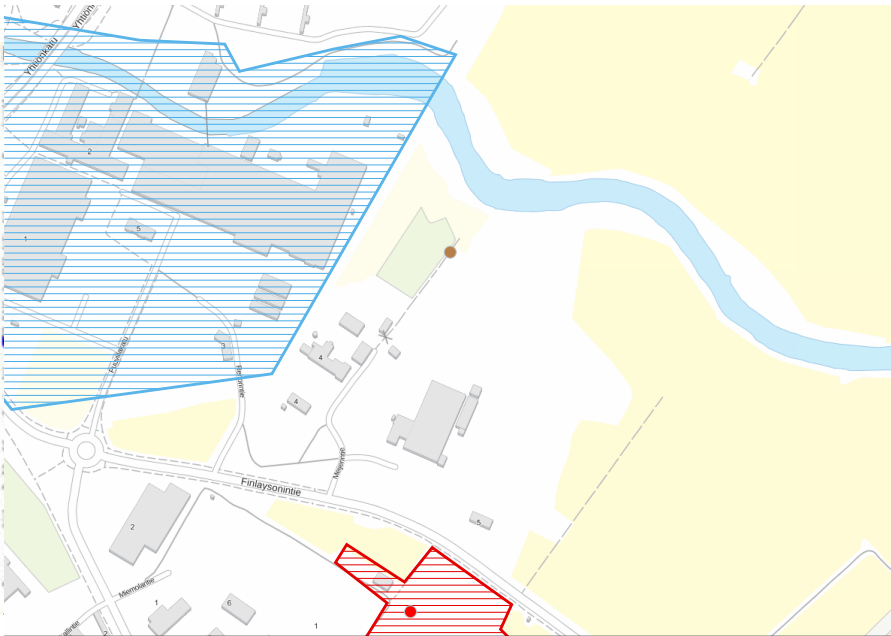
Asemakaavamuutoksessa panimoalue on puistoa, jossa on osoitettu panimon jäänteet suojeltavaksi. Alueen tulee säilyä lehtipuuvaltasena. Piha-alueiden ulkopuolella olevilla alueilla tulee lisätä merkittävästi lehtipuustoa.

2. Kaaren muotoisella alueella on jo 1855-58 rakennettu puuvillakutomon työväenasuntoja, joista kuusi on purettu vuonna 1976 ja viimeinen vuonna 1981. Asuinrakennusten yhteinen pitkä ulkorakennus purettiin vuonna 1976. Alue on ollut rakentamaton nykypäivään saakka.

3. Teollisen yhdyskunnan alueelle sijoittunut puistomainen alue, joka on pytinkien ja meijerin välissä on vielä olemassa. Alueella on teolliuushistoriaan liittyviä kasveja. Istutukset näkyvät ainakin 1910 kartassa. Kasvillisuus on esitetty samalla merkinnällä kuin Wiksbergin kartanon puisto.

4. Wiksbergin kartanolta Loimijoen rantaan johtava peltotien muodostama akseli. Akseli on vielä olemassa peltotienä. Kartasta tie löytyy jo ainakin vuodelta 1884.

Kehräömöaluetta lännestä päin.

Tarkistettu 16.1.2023, KYPPI, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Kaavoitettavalle alueelle osuu Forssan teollisuusyhdyskunta ja ulkopuolelle jäävät Haudankorvan kylätontti ja historiallisen ajan jäänteenä osoitettu Wiksbergin kartanon alue.

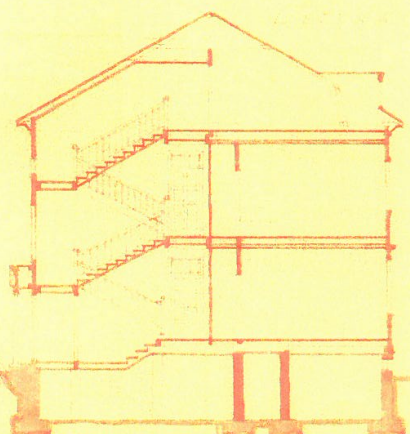
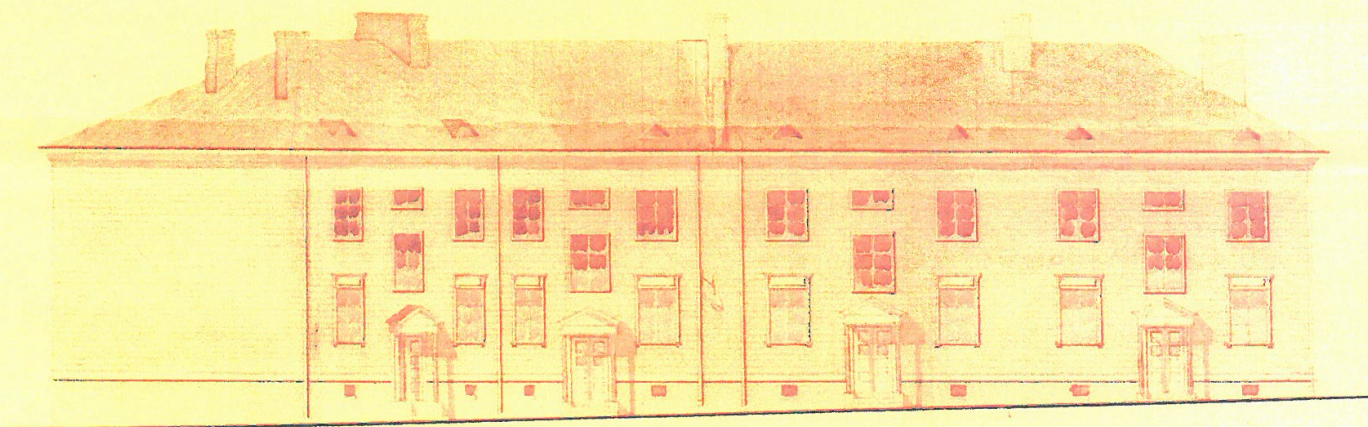
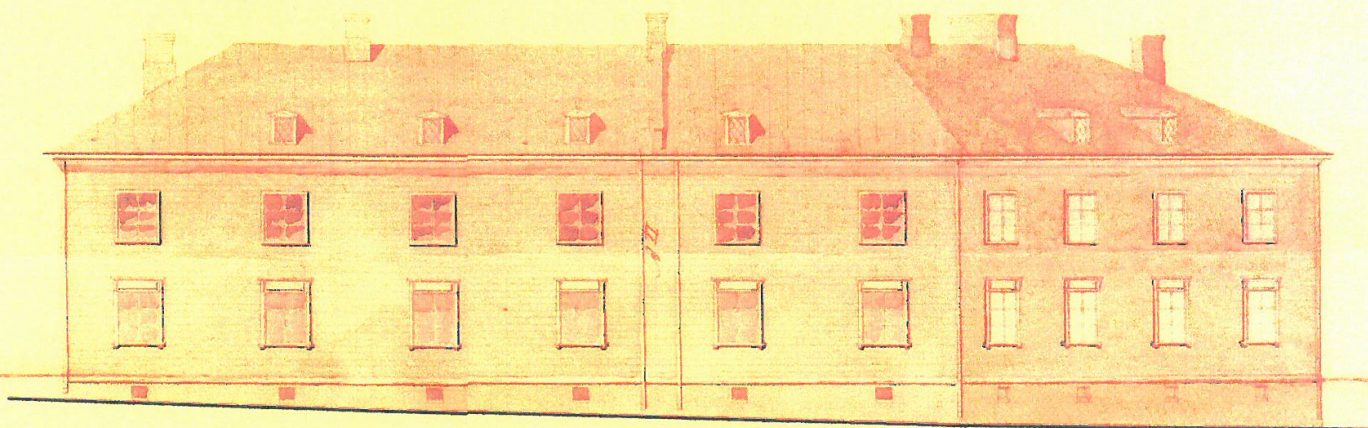
3.1.9 Rakennusinventointi

Haudankorvan vanhalla kylätontin alueella on osin Ns Viksbergin meijerin, ja navetan piha-alueita. Uusi konttorirakennus ei ole enää kylätontin alueella. Kuten ei myöskään kerrospytinki, joka on rakennettu Finlaysonin työväenasunnoiksi. Luonnosvaiheessa nämä kaikki rakennukset sijaitsivat kaava-alueella, ehdotusvaiheessa meijeri, navetta /sikala ja konttori jäivät kaava-alueesta pois.

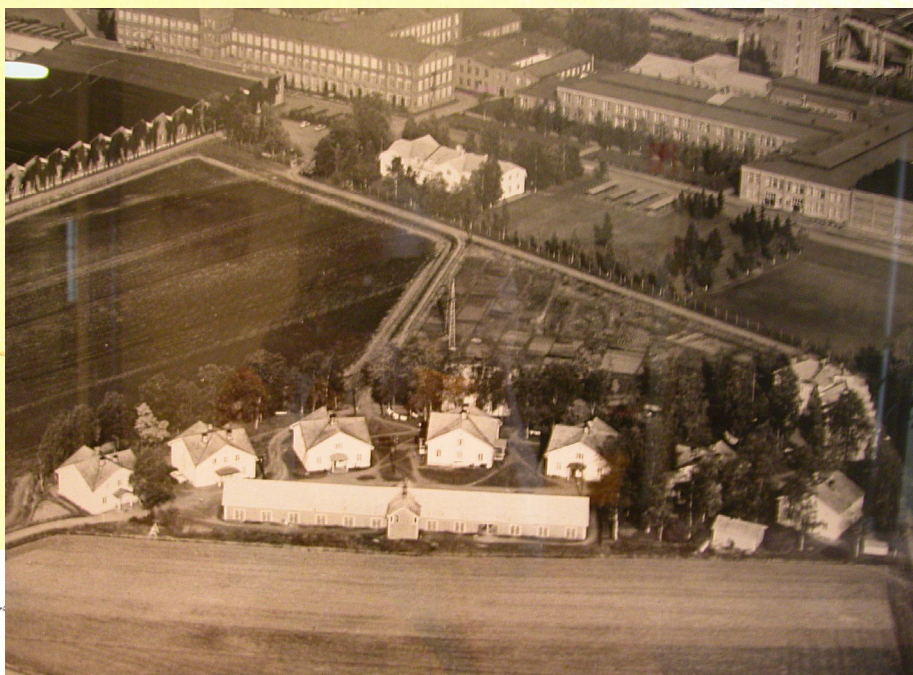
Kaava-alueella oleva kerrospytinki on otettu asuinkäyttöön vuonna 1.1.1929. Se on mukana ehdotusvaiheessa. Sen vieressä ovat sijainneet pytingit, jotka on purettu. Kerrospytingin tontti on jo rajattu niin että siinä on osittain pytinkien piha-alueita, joten pytingit on jätetty ehdotusvaiheen kaava-alueen rajauksesta huolimatta mukaan inventointiin. Ranta-alueella on ollut olutpanimo, josta on jäljellä perustuskiviä. Olutpanimosta ja pytingeistä löytyy vanhoja piirrustuksia. Molemmat kohteet on otettu tähän inventointiin mukaan.

Kerrospytinki, kuuluu ehdotusvaiheessa kaava-alueeseen. Kerrospytinki on kaksikerroksinen hirsirakennus, jossa oli työntekijöiden asuntoja. Rakennus on korjattu asuinkäyttöön. Kaavassa kiinteistö on mukana koska voimassa olleen kaavan teollisuuskäyttö ei mahdollista asuinkäyttöä. Rakennus on kuitenkin osa valtakunnallisesti merkittävää RKY aluetta.

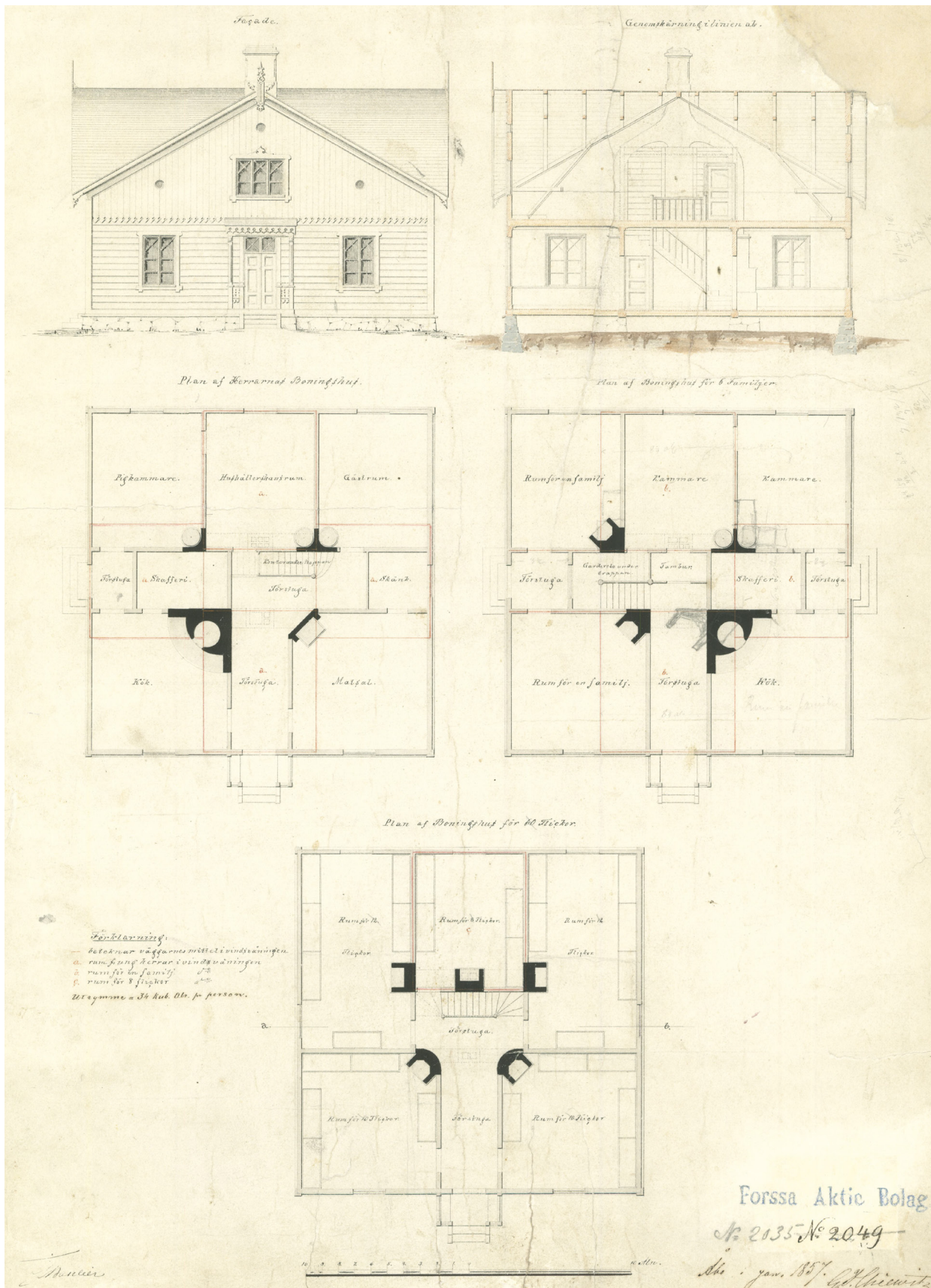
Handwritten notes:
10-11-10
Kuva 1: 2 kpl, 1:35
J. J. J.
Helsingin kaupungin rakennusvirasto
K. K. K.
1928

Handwritten note:
Kuvassa se
skannattu

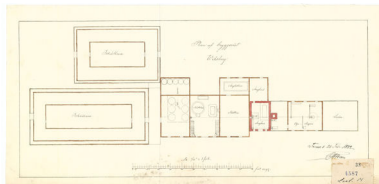
Pytingit, jotka on purettu

Chiewitzin suunnittelemien pytinkien piirustuksista voi todeta, että ulkonäöltään samanlaiset talot oli jaettu perheasuntoihin sekä tyttöjen ja poikien asuntolakäyttöön.

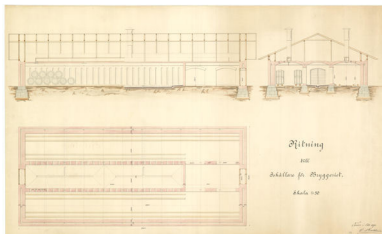

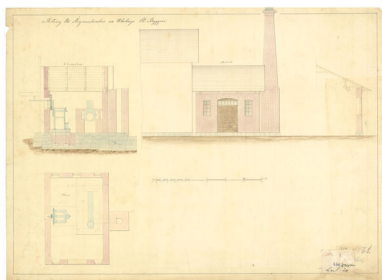
Panimon piirustukset ELKA

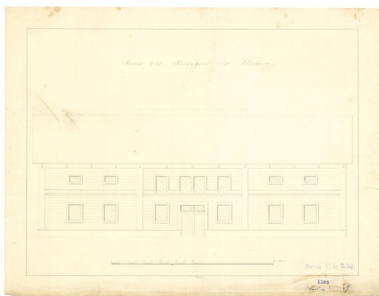
Wiksbergin panimon pohja 1881

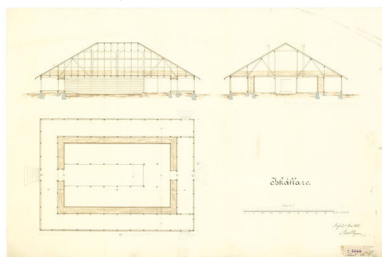
Panimon tiilirakenteinen jääkellari.

Panimon höyrykonehuone

Panimon julkisivu

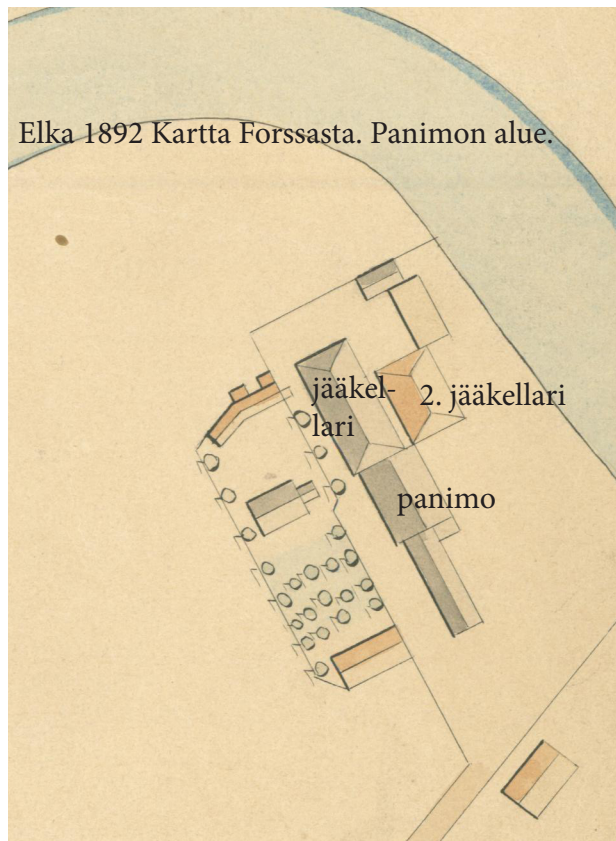

Jääkellari 1882

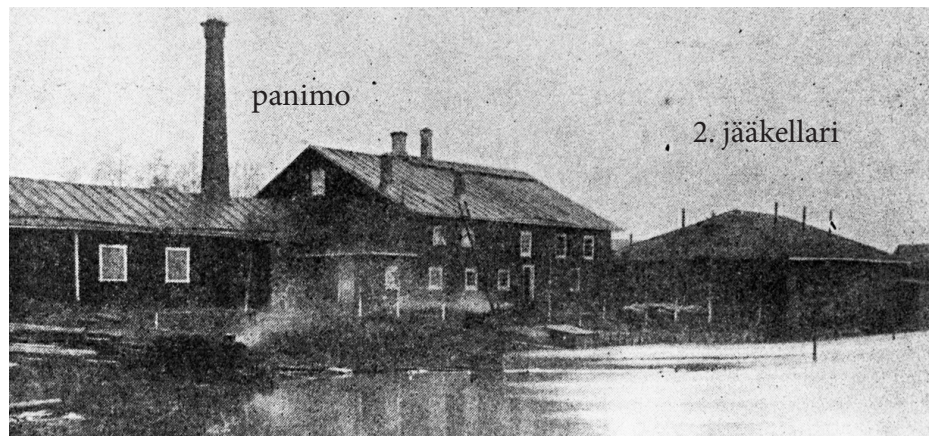
panimo

jääkellari

Elka 1892 Kartta Forssasta. Panimon alue.

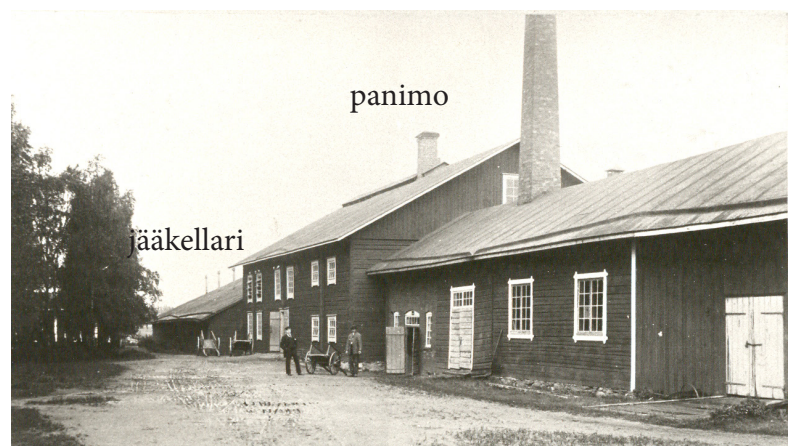
Kartassa panimon rakennukset vastaavat pohjapiirustuksia vuodelta 1881. Asemapiirustuksessa on kaksi jääkellaria ja itse panimo. Vasemmalla puutarhan ympäröimänä on asumiseen liittynyt kokonaisuus. Kuva puutarhasta, ja sitä ympäröineestä aidasta alla vasemmalla.

panimo

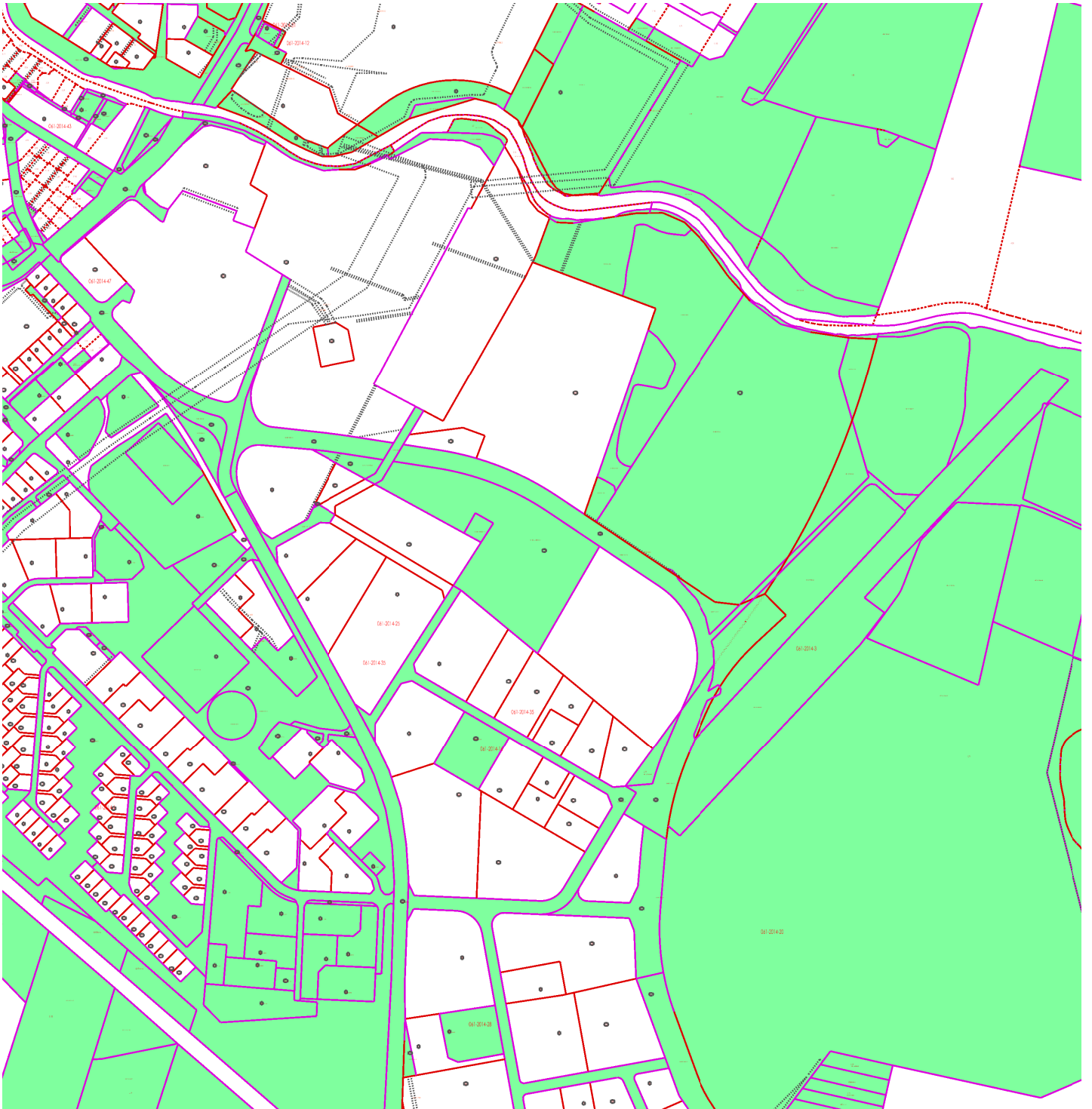
2. jääkellari

Näkymä oluttehtaalle rannan puolelta. (Valokuva kirjasta Entisajan Forssaa ja sen väkeä, Esko Aaltonen, 1947, toinen painos. Alla valokuva olutpanimon eteläpuolelta. Panimo oli pääosin hirsirakenteinen. Höyrykonehuone keskellä on tiilirakenteinen. Kuvat Forssan museo.

panimo

jääkellari

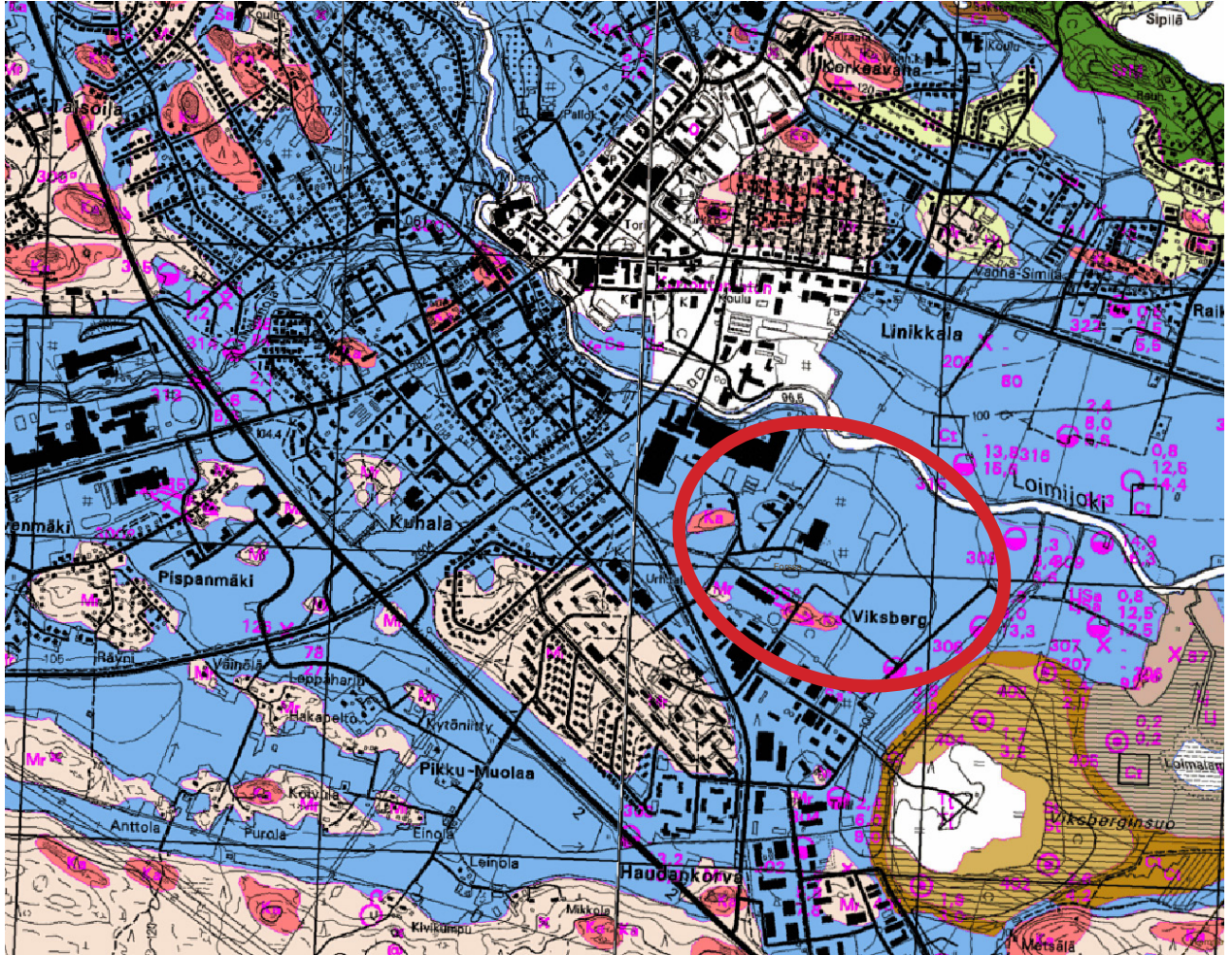

3.1.10 Maanomistus

Forssan kaupunki omistaa kaavoitetut katualueet, ja vihreällä merkityt pelto/ ranta-alueet. Valkoisella merkityt alueet ovat yksityisten omistuksessa. Kaupunki tulee lunastamaan kaavassa viheralueeksi osoitetut ykistyisen omistuksessa olevat alueet kun asemakaava on lainvoimainen.

Maaperäkartta

Siniset: savi,
Vaalea ruskea: hieta
Punaiset: kallio- ja
moreenialueet,
Vaaleanpunaiset: moreenialueet
Tumma ruskea: turve

3.1.11 Maaperä

Geologisen tutkimuskeskuksen maaperäkartan mukaan kaavoitettavan alue on pääosin savimaata. Savialueet ovat huonosti rakennettavia. Parhaita alueet ovat peltoina ja luonnontilaisina viheralueina. Aivan ranta-alueelta pienlentokentän vierestä tehdyt kairaukset vuodelta 1993 on idempää ja osoittavat, että tuolla alueella ei välttämättä ole kuivakuorta, kovaan pohjaan kairaus on lopetettu reiluun 8-16 metriin. Kaava-alueella voidaan lähteä siitä oletuksesta, että rakennukset tulee perustaa alueelle paaluttamalla. Poikkeuksen muodostaa vanha pytinkien alue, jonka osa on muodostettu kerrospytinkiin jääneeseen jo muodostettuun kiinteistöön joka on ehdotusvaiheessa kaavassa mukana.

Perustamistapa tulee selvittää kairauksin.

3.1.12 Tärinä

Loimijoen pohjois- ja eteläpuolella on samankaltaiset savimaat. Pöyryn 10.9.2007 SAHARANNAN MELU- JA TÄRINÄSELVITYS Tärinähaittojen estämisestä todetaan: Voimakkain ympäristöön leviävä ja laajimmalle vaikuttava tärinä esiintyy pehmeissä maalajeissa, kuten savi, siltti, turve ja lieju. Tien tai kadun perustamisella pohjanvahvistusta käyttäen (stabilointi, paalulaatta) voidaan vähentää merkittävästi tärinän voimakkuutta ja tärinän haitta-alueen leveyttä. Mikäli kadulla pudotetaan ajonopeuksia hidastetöyssyjä tai vastaavia käyttäen, syntyy voimakas tärinävaikutus, joka on selvästi havaittavissa läheisyydessä pienilläkin ajonopeuksilla. Alustavana suosituksena on, että tärinän turvaetäisyys on vähintään 50 m. Kaavassa osoitettu ainoa uusi talousrakennuksen rakennusala on yli 150 m päässä, joten turvaetäisyys täyttyy.

3.1.13 Liikenne

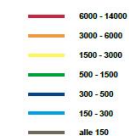
Pääteiden liikenteen tilanne on tarkasteltu Forssan seudun strategisessa rakennetarkastelussa 2007. Tuolloin Tammelantien (Hämeentien) liikennemääräksi esitettiin 4900. Vuonna 2021 luku oli 4923. Valtatien 2 liikennemääräksi Haudankorvan kohdalla esitettiin 4900 vuonna 2021 luku oli 5719 ja Valtatien 2 risteyksessä Jokioistentien suuntaan 5200 vuonna 2021 luku oli 4906. Valtateiden 10 ja 2 risteyksestä pohjoiseen luku oli 2007 6000. Vuonna 2121 luku oli 6171.

Liikennemäärät ovat siis miltei täsmälleen samat pääväylillä kuten myös Tammelantiellä. Tämä takooittaa että vuoden 2007 selvitykset ovat täysin ajanmukaiset. Seuraavalla sivulla on perusteltu että vuonna 2007 tehdyt liikenneselvitykset pitävät muiltakin osin vielä paikkansa koska niin iso osa suunnitellusta on jäänyt vielä toteutumatta.

Forssan seudun strateginen rakennetarkastelu
FOSTRA

LIIKENNE NYKYVERKOLLA
(KVL- ja LAI-KA-osuus %)

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 km
1 : 200 000

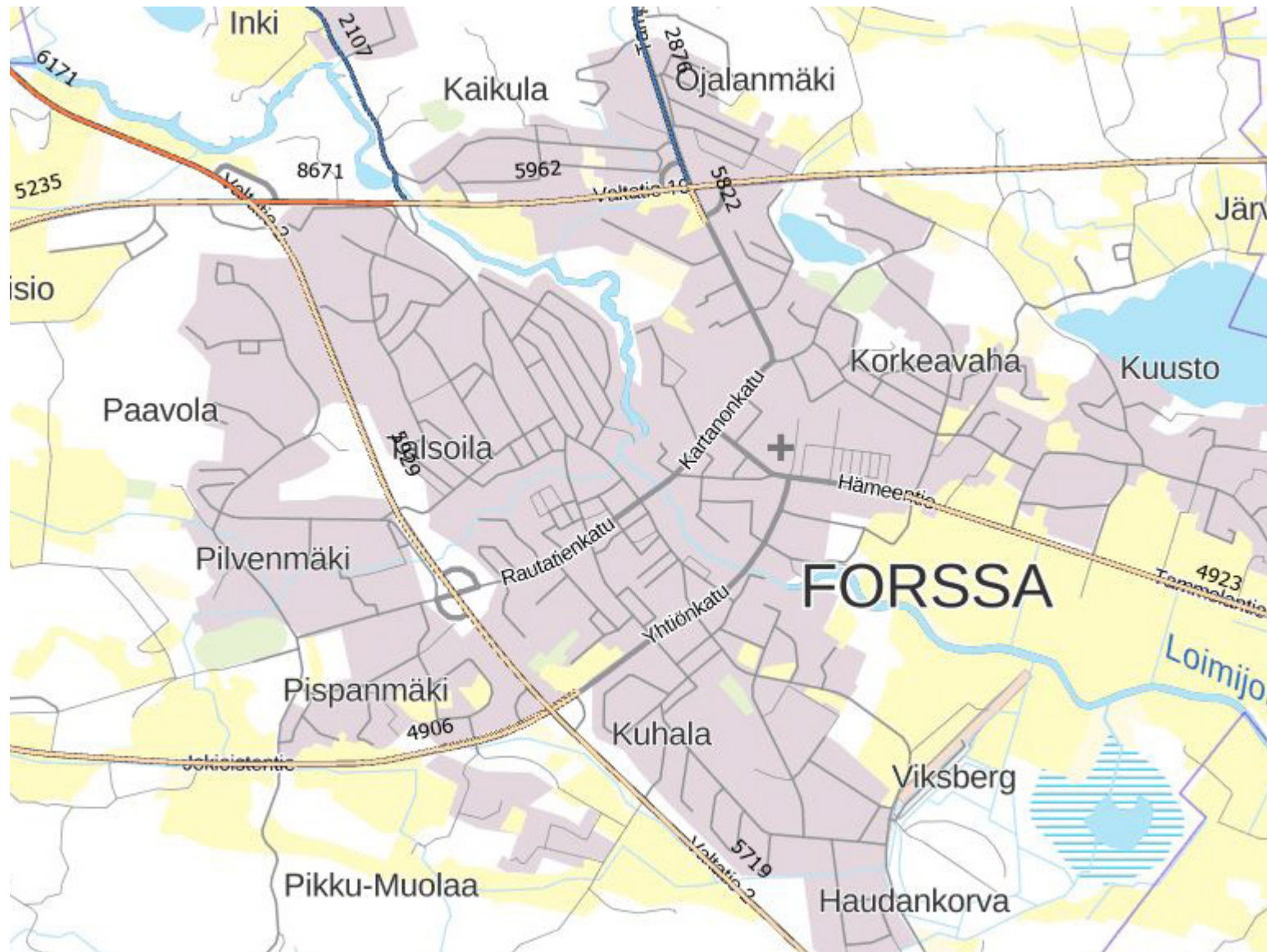
Pohjakartta 1:200 000. XXX maanmittauslaitos lupa nro xxx/MLL/xx

A-INSINÖÖRIT

Vipuvoimaa
EU:lta

Kuva 7. Liikennemäärät nykyverkolla (LIITE 2)

Forssan keskustassa on useita vilkkaasti liikennöityjä pääkatuja, joista valtateiden 2 ja 10 välillä oleva Tampereentien Kartanonkadun –reitti palvelee myös pitkämatkaista läpiajoliikennettä seututeiden 282 ja 284 välillä. Keskeisiä pääkatuja ovat Rautatienkatu, Kartanonkatu ja Hämeentie. Rautatienkatu välittää työmatkaliikennettä Loimijoen yli. Katuverkko on osin väljästi mitoitettu, mikä ei tue matalaa nopeustasoa eikä turvallisuus- ja viihtyisyyss tavoitteita kaupunkikeskustassa.

Väyläviraston liikennetiedot vuodelta 2021. <https://paikkatieto.vaylapilvi.fi/arcgis/apps/webappviewer/index.html?id=9303658f44134d5bb82d7e7d55e11644>, tiedot tarkistettu 17.1.2023.

Pöyry teki vuonna 2007 alustavaa Linikkalan osayleiskaavaluonnosta varten liikenteellisen tarkastelun, jossa oli mukana joen molemmat puolet. Vaikka liikenteellinen tarkastelu on vanha on se vielä ajanmukainen koska kaupungin sisäiset liikennemäärät vastaavat tuolloista lähtötilannetta monesta syystä:

- Finlaysonintien liikenteeseen oli huomioitu Finlaysonin käyttötarkoituksen muutos toimistotiloiksi, tilaa vievän erikoiskaupan 15000 k-m² sijoittuminen Finlaysonintien varteen ja Tokmannin rakentaminen. Näistä Finlaysonin kaikki tilat eivät vielä ole käytössä ja tilaa vievä erikoiskauppa jää toteutumatta koska Haudankorva osayleiskaavassa tutkitaan tämän teollisuusalueen osan käyttötarkoituksen muutosta palveluasumiseen, joka vähentää tulevaa liikennettä.

- Linikkalan osayleiskaava-alueelle oli osoitettu prisma 24000 k-m², joka on toteutunut.

- Aurinkorannan asuminen on vielä toteuttamatta.

Nyt tehtävässä Haudankorvan osayleiskaavassa on asuinaluetta, viheraluetta ja viljelyaluetta esitetään teollisuusalueiden paikalle, joka entisestään vähentää tulevaa liikennettä.

- Pöyryn selvityksessä on lisäksi huomioitu Makasiinirannan asuinrakentaminen, joka on osittain toteutunut. Tämän takia liikenteen kasvuennusteet eivät ole toteutuneet oletetulla aikataululla.

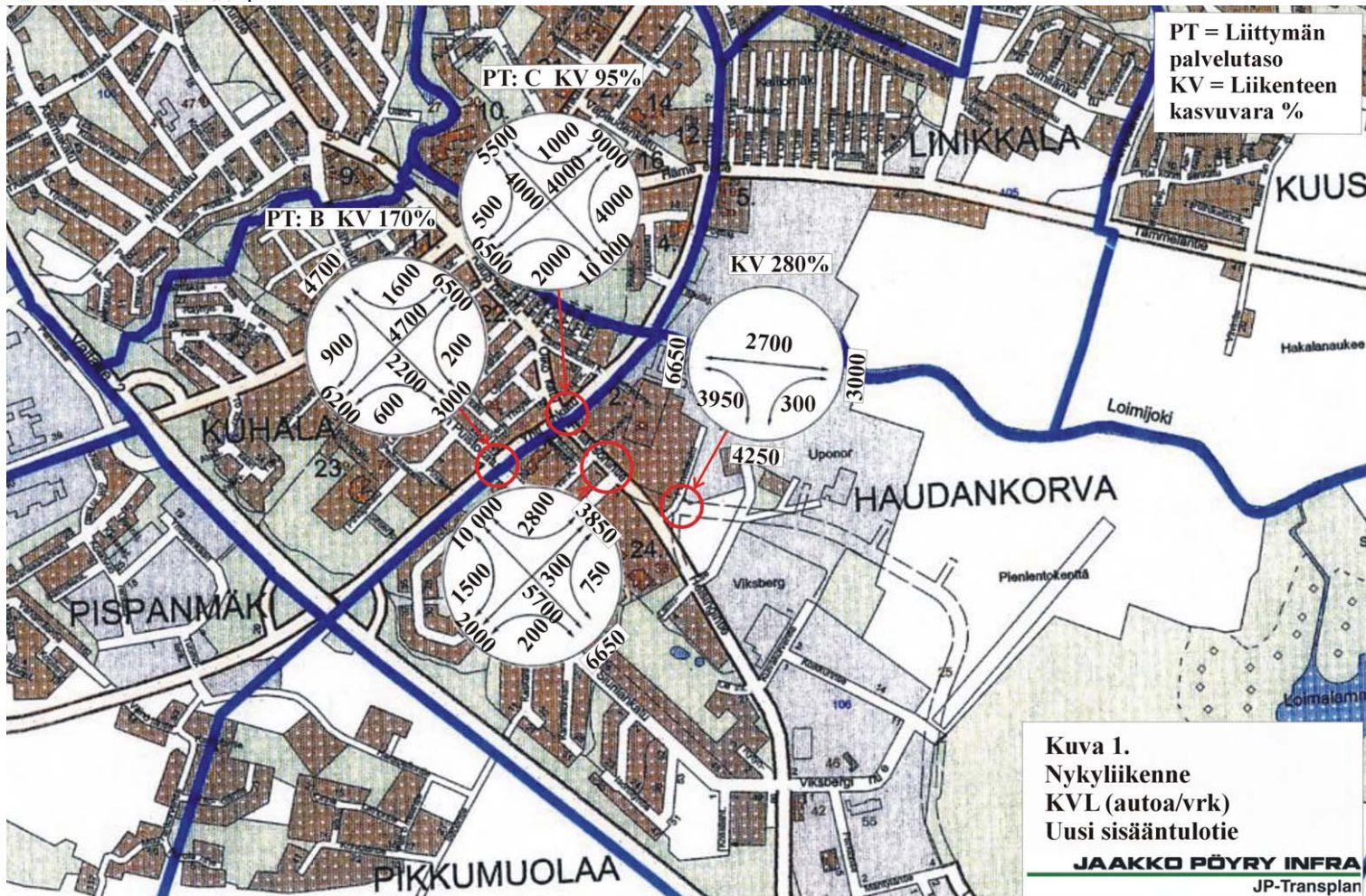
- Forssan tilastoksekuksen mukaan 2007 Forssan väestömäärä oli 17835 ja vuonna 2021 16573. Väestö on vähentynyt 1262 henkilöllä, joka sekkin on vähentänyt kaupungin sisäistä liikennettä.

Linikkalan osayleiskaavan yhteydessä on todettu että tehty liikenteellinen selvitys pitää vielä paikkansa tulevan liikenteen ennusteen osalta. Destian mittauspisteessä Hämeentien keskivuorokausiliikennemäärä vuonna 2013 kokonaisuudessaan 4952 Vuonna 2021 liikennemäärä oli 4923. (2007 luku oli 4900), raskaita liikennevälineitä oli 104. Pöyryn selvityksessä tulevalle liikenteelle (Saharannan kaava-alueen kohdalla) Hämeentien (Tammelantien) liikenteen on arvioitu olevan noin 6 900 autoa/vrk ja kehätien 6 000 autoa/vrk. Raskaan liikenteen osuudet ovat 4 - 5 %. Kaiken maankäytön toteuduttua arvioidut liikennemäärät pysyvät näissä rajoissa.

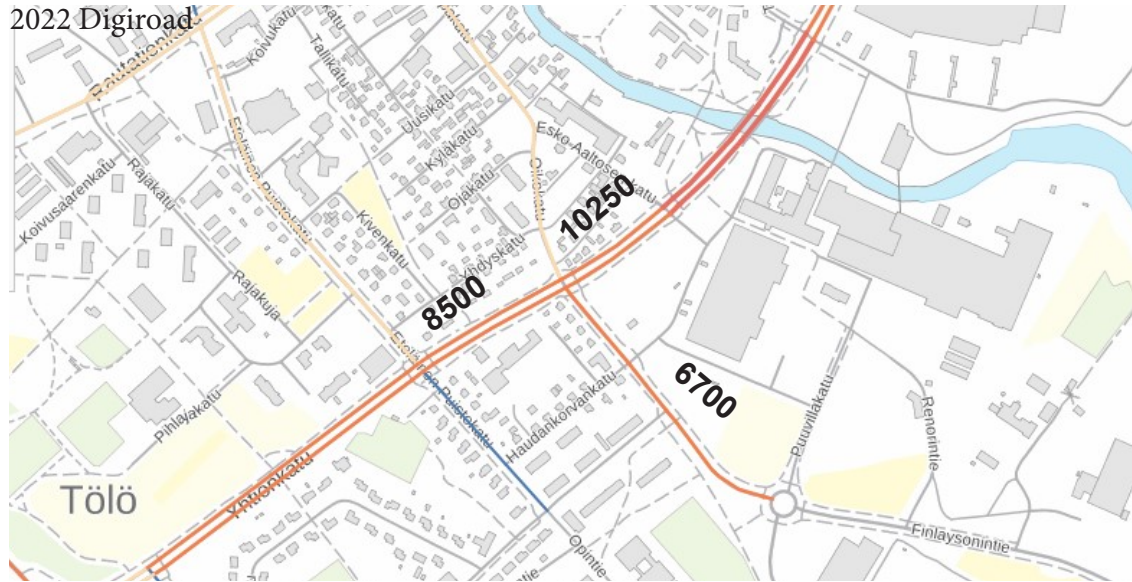
Haudankorvan liikenne tulee valtatie 2:n eteläisistä liittymästä ja jatkaa Finlaysonintielle sekä jatkaa Yhtiönkadulta eri suuntiin. Toinen sisääntulotievaihtoehto on Yhtiönkadun kautta kääntyä Finlaysonin tielle ja sitä kautta saapua Haudankorvan alueelle tai Yhtiönkadun suunnasta ajaa läpi aina Somerontielle saakka. Haudankorvan uusien alueiden liikenne jakautuu valtatie 2:n suuntaan 20 % ja keskustan suuntaan 80%, jolloin uusilta alueilta tulevasta kokonaisliikenteestä 1135 jakautuu keskustan suuntaan 908 ja valtatie 2 suuntaan 227. Finlaysonin tie on jo rakennettu.

Kaavassa oleva asuinkerrostalo on korjattu käyttöön joten kaava-alueen muuttuminen teollisuudesta asumiseen ei lisää liikennemääriä.

Pöyryn selvityksen liittynyt liittymäkohtainen tarkastelu. Uusi päivitetty Finlaysonin tien tilanne ja uusi sisääntuloväylä ei ole muuttanut merkittävästi tilannetta. Liittymien kapasiteetti riittää ja liikenteen kasvuvaraa on vielä jäljellä. Kolmas liittymä on muuttunut kiertoliittymäksi, eikä sekään ahdistaa. Liikenteen kasvuvaraa oli jo Pöyryn selvityksessä 280 %.

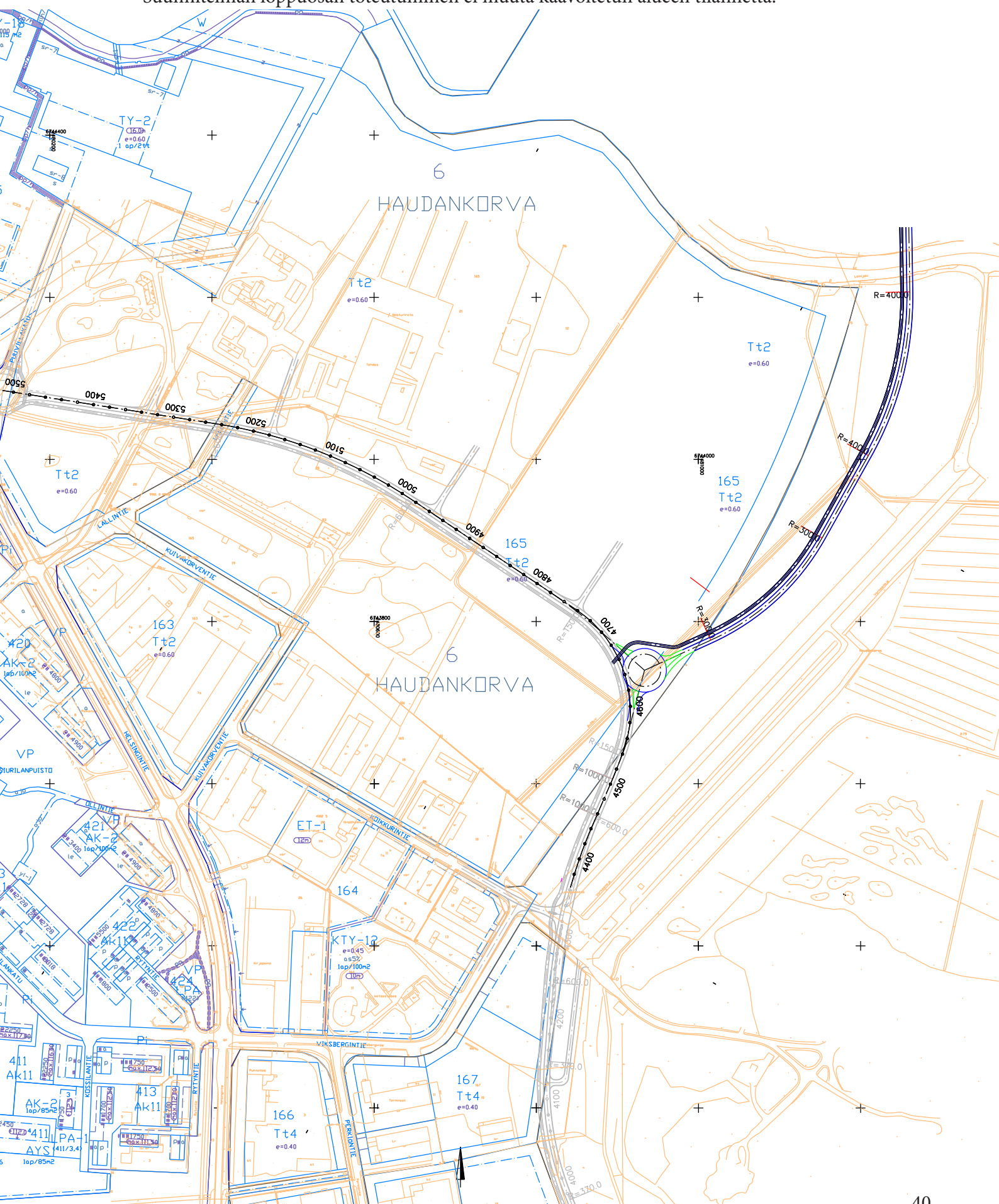
2022 Digiroad

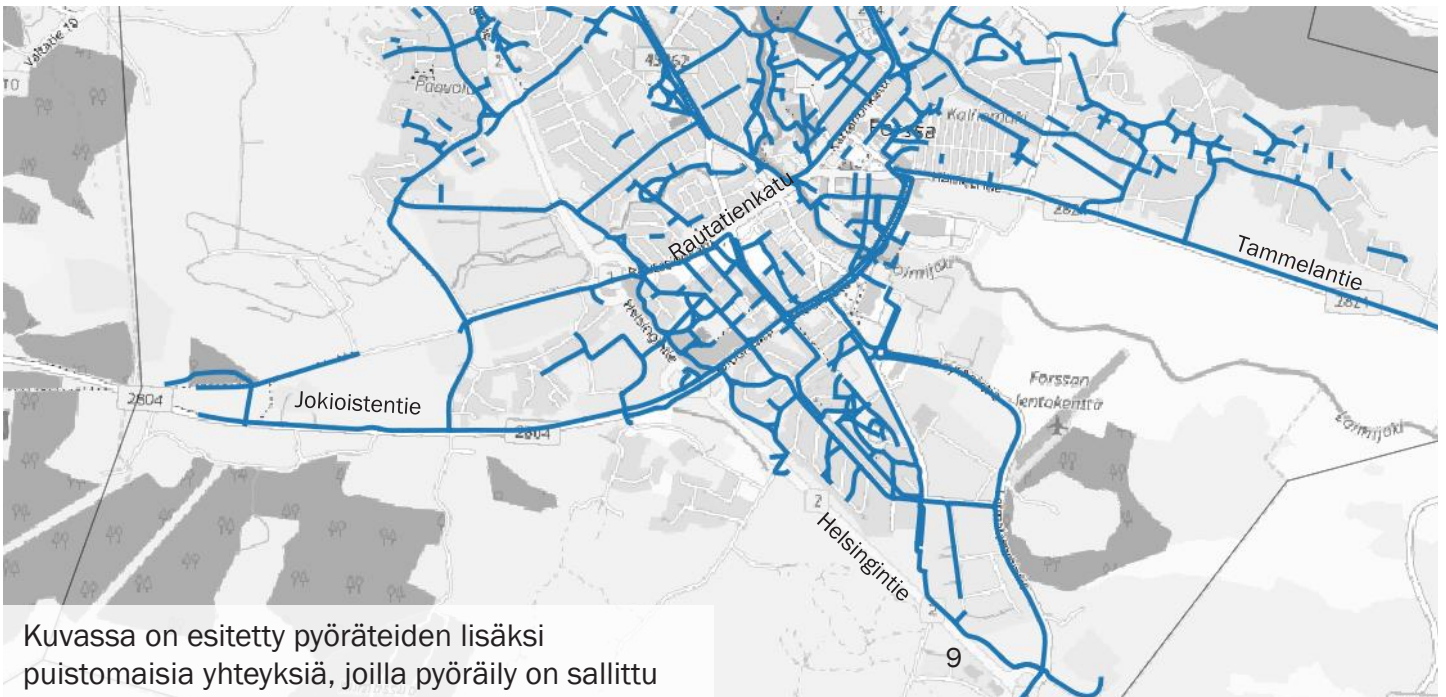
Haudankorvan osayleiskaava luonnos: alueen liikenne (pienimmät luvut) pohjautuen 14.3.2016 liikennevalolaskentaan. Paksunnetulla tekstillä on Digiroadin, Väyläviraston tiedot 14.12.2022, joka osoittaa, ettei liikenne ole merkittävämmiin kasvanut. Liikenne etelästä on kasvanut ja Yhtiönkadun kautta Valtatien 2. suunnasta on vähentynyt. Näiden yhteenlaskettu liikennemäärä on pysynyt kuitenkin samassa kokoluokassa.

Haudankorvan osayleiskaava-alueelta tuleva liikenne on jaettu aiemmin tarkasteltujen liikenneverkostojen suhteessa eri suuntiin (suuremmat luvut).

Itäisen ohikulkutien suunnitelmat on tehty Loimijoen eteläpuolelle. Joen ylityspaikkaa on tarkennettu Haudankorva osayleiskaavaluonnoksessa, jolloin katusuunnitelmat tulevat näiltä osin muuttumaan. Eteläinen kaupunkiin saapuminen on toteutettu suunnitelman mukaan. Suunnitelman loppuosan toteutuminen ei muuta kaavoitetun alueen tilannetta.

Kuvassa on esitetty pyöräteiden lisäksi puistomaisia yhteyksiä, joilla pyöräily on sallittu

Forssa pyörätiet 102 km

Tehokkaana pyöräilyn edistämisen ohjauskeinona on yleiskaavakartan merkintä pyöräilyn laatuikäytävistä ja pääreiteistä. Jatkotoimena esitetään, että pyöräliikenteen pääreitit lisätään yleiskaavakarttoihin. Asemakaavan aluevarauksissa huomioidaan varaukset.

Ydinkeskustan alueella järjestelmä tukeutuisi yksisuuntaisiin järjestelyihin

Toteutettavuus on tilan puolesta hyvä, sillä Forssan ajoradat ovat leveitä ja kaistakapasiteettiaan reilusti.

Verkkoon liittyvät väylät eivät osu asemakaava-alueelle.

Pyöräliikenteen tavoitteellinen pääverkko Jokioinen – Forssa – Tammela

Pääverkko esitetty punaisella

3.1.14 Katumelu

Päiväajan 55 dB ekvivalenttimelutaso ulottuu kehätiestä noin 30 - 45 m päähän tien reunaan, eikä näin ollen ulotu asemakaava-alueelle.

3.1.15 Pienlentokentän vaikutus asumiseen ja lentomeluselvitys

Forssan Seudun Ilmailuyhdistys ry on tehnyt ympäristönsuojelulain (527/2014) 39 §:n mukaisen lupahakemuksen lentopaikasta (Ympäristönsuojelulaki (YSL, 527/2014) 27 § ja liite 1, taulukko 2 kohta 12 b). Lupapäätöksessä lentoajaksi on annettu klo 7-22. Tässä yhteydessä tehtiin uusi meluselvitys (Liite 1), johon selvityksen tekijä on tehnyt lisäyksenä arvioin 500 nousun ja laskun ja ympärivuotisen käytön vaikutuksesta ympäristön meluun. Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Vuokrasopimus jatkuu kaksi vuotta kerrallaan, ellei kumpikaan osapuoli ole sanonut sopimusta irti yhtä vuotta ennen kulloisenkin sopimuskauden päättymistä. Forssan lentopaikka on vahvistettu yleiseen käyttöön F-luokan lentokenttänä 31.8.1979; Ilmailuhallituksen myöntämä pitolupa, päätös nro 2629/492/79. Koko Aurinkorannan alueella on lentomelua. Melun Lden luku on maksimissaan 33 - 43 dB (alaosan teksti lentomäärän kaksinkertaistuessa kuvassa esitetyt melutasot nousevat noin 3 dB). Melun määrä ei ylitä uusille asuinalueille määritettyä piha-alueiden melutasoa. Melutaso voi olla kuitenkin sellainen että se alentaa alueen houkuttelevuutta. Lentomeluselvityksen perusteella asunnon ulkovaipan äänitasoero-vaatimukseksi esitetään $\Delta L = 28$ dB koko Haudankorvan alueelle. Määräys esitetään lisättäväksi kaikkiin melualueelle sijoittuviin kaavoihin sitä myöten, kun kaavoja uudistetaan. (kartta seuraavalla sivulla)

Näyttäisi siltä että määräyksen mukaisiin rakenteisiin päästään nykyisin rakentein.

3.1.16 Kauppa ja palvelut

Kaava-alueen tuntumassa on kaksi kauppakeskusta. Toinen sijaitsee kutomolla toinen joen toisella puolella Linikkalan alueella.

Kutomon alueella on myös vanhusten palveluasumista, lääkäripalveluja, apteekki ja liikuntatiloja.

3.2 Suunnittelutilanne

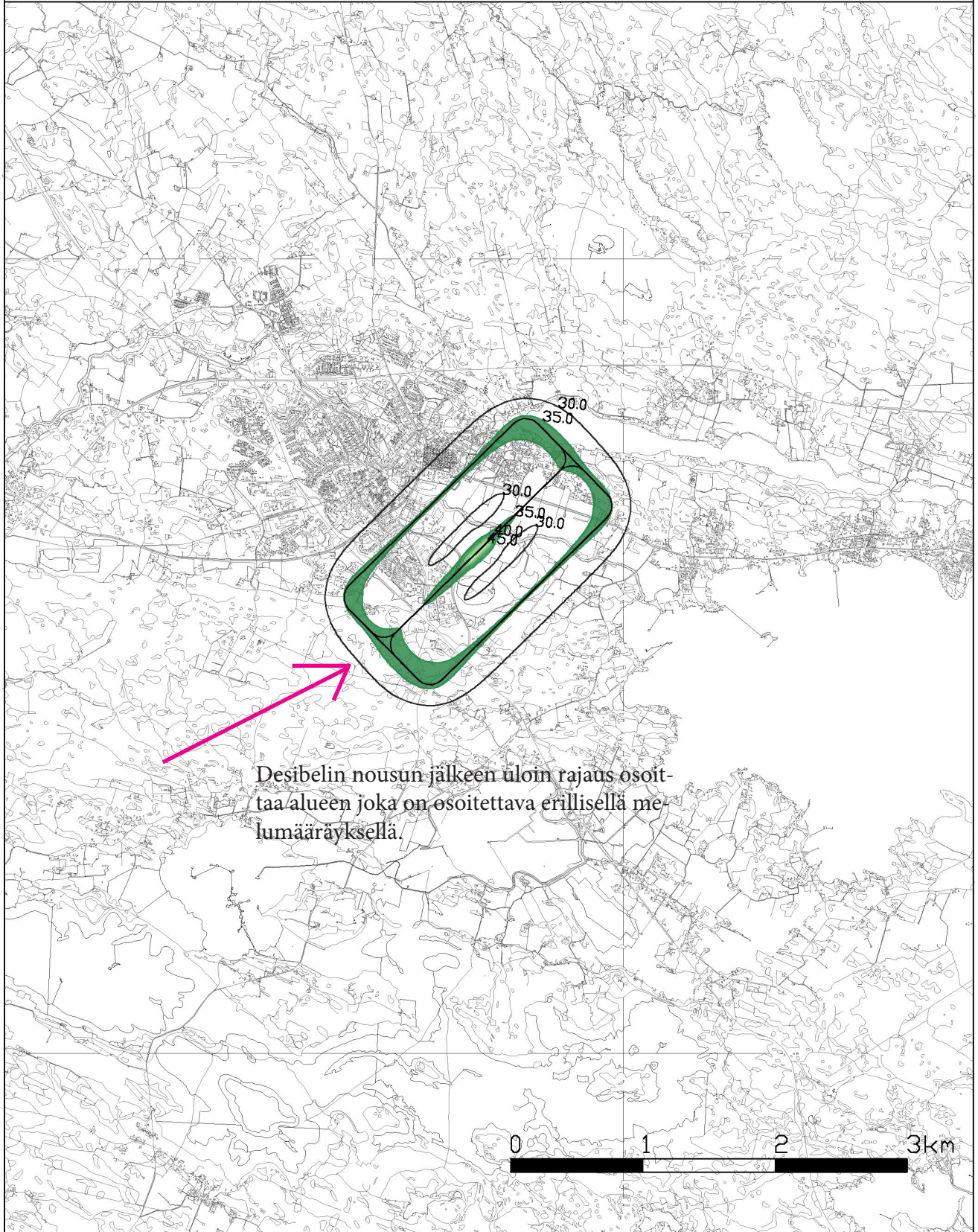
3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset.

Maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 22.10.2021, **Ote maakuntakaavasta OASissa**

Forssan seudun strateginen rakennetarkastelu

Forssan seudun kunnat ovat tehneet yhdessä strategisen rakennetarkastelun 11.10.2011 EU:n EAKR hankkeessa. Suunnitelman teki konsulttityönä A- insinöörit. Rakennetarkastelussa on tutkittu muunmuassa Forssan kaupungin sisäisiä asuinrakentamisen suuntia. Tällainen keskustassa on Haudankorvan osayleiskaava-alueella.

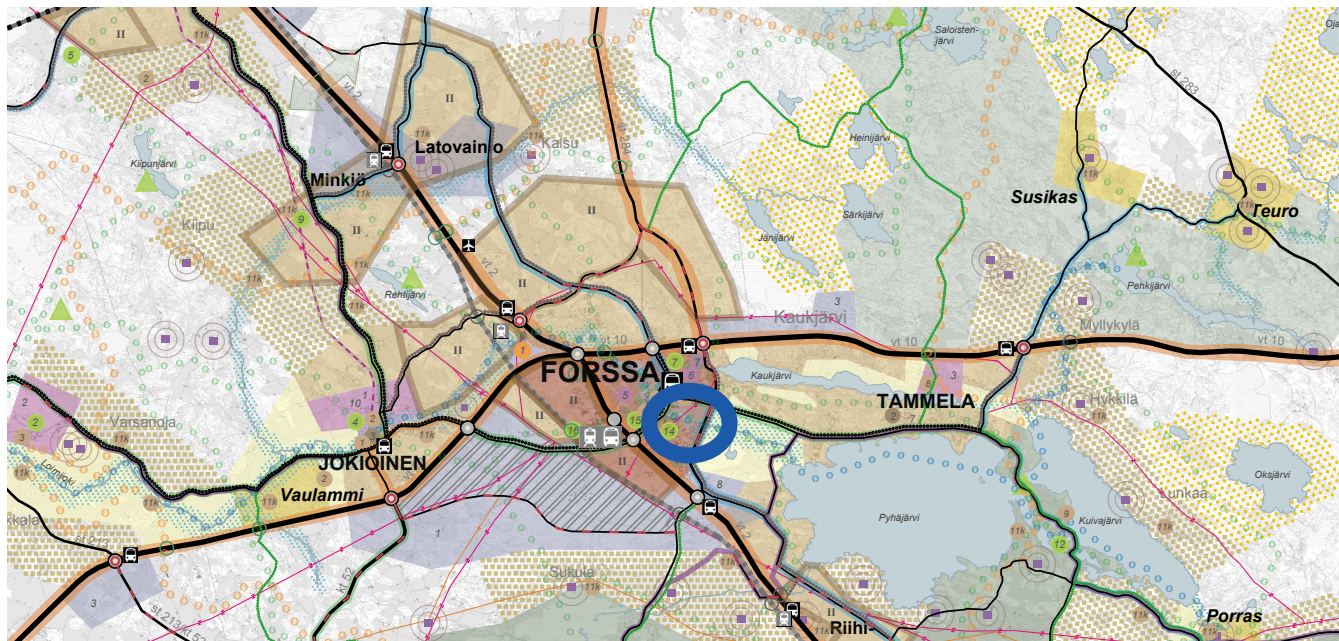

HUOM! Lentomäärien kaksinkertaistuksessa kuvassa esitetyt melutasot nousevat n. 3 dB.

Jokilaaksosta esiteään: Joesta muodostetaan seudun maisemallinen identiteetin selkäranka, jota korostetaan mm. avaamalla näkymiä, kehittämällä virkistysmahdollisuuksia sekä suuntaamalla asumista joki huomioon ottaen.

Asuinalue on kaupunkikeskustan aluetta, josta sanotaan: Kaupunkimainen ja kerrostalovaltainen alue. Alueelle sijoittuu sekoittuneena eri toimintoja. Asuminen lomittuu muiden toimintojen kanssa. Asumisen muotoina ovat kerrostalo, rivitalo ja pientalo. Viherharrastamisen pohjana käytetään historiallisten puistojen kerrostumaa ja Loimijoen rantoja, joita kehitetään asumisen viihtyisyystekijäksi.

Ote Forssan seudun strategisesta rakennetarkastelusta

Yleiskaava

Oikeusvaikutuksettomassa **keskustaajaman yleiskaavassa** (28.6.1993) alue on varattu teollisuudelle, jota voidaan käyttää asumiseen teollisuuden siirryttyä pois. Itäosa on osoitettu asumiseen. Rannassa ja alueen poikki on osoitettu lähivirkistysalue (VL) ja rantaan on esitetty ulkoilun pääreitti. Kaava on vanhentunut.

Ote Keskustaajaman yleiskaava on OAS:issa

Kutomo – Itäinen kehäväylä osayleiskaava 1995 on vanhentunut.

Ote on OAS:issa.

Kansallisen kaupunkipuiston teemaosayleiskaava 2014

Kansallisen kaupunkipuiston teemaosayleiskaavassa alue on keskusta-alue, jolla ympäristö säilytetään Cs, lähivirkistysaluetta VL-3 (avointa maisema-alue), alueelle on osoitettu kohdemerkintä sk Haudankorvan kylätontti ja rannassa virkistysreitti.

Asemakaava-alue on Forssan kansallisen kaupunkipuiston aluetta..

Kansallisen kaupunkipuiston teemaosayleiskaava 2014 on OAS:issa.

Asemakaava

Kaava-alueella on voimassa asemakaavat on esitetty kohdassa 2.2

Ote ajantasa-asemakaavasta oasissa

Rakennusjärjestys

Forssan kaupungin uusi rakennusjärjestys on tullut voimaan 13.3.2023.

Rakennusjärjestys on nähtävissä kaupungin internetsivuilla.

Pohjakartta

Teknisen ja ympäristötoimen maankäyttöpalvelu pitää ajantasalla ja täydentää pohja-karttaa.

Rakennuskiellot

Alueelle ei ole määrätty rakennuskieltoa. Kaavasta pois jättyneet alueet ovat vanhentuneiden kaavojen takia rakennuskiellossa.

Lähiympäristön kaavatilanne ja suunnitelmat

Kun kaava-alueelta on jättynyt pois alueita on kaavoitettavan alueen ja Finlaysonin tein välissä vanhentuneiden asemakaavojen alueita.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavalla muutetaan olevaa yhdyskuntarakennetta sen käyttötarkoituksen mukaisesti. Haudankorvan osayleiskaavassa ja kansallinen kaupunkipuisto teemaosayleiskaavassa on viheralueeksi ranta-alueet jotka toimivat ekologisina yhteyksinä ja joiden kautta avautuvat näkyvät valtakunnallisesti arvokkaalle teollisuusympäristölle.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavoituskatsaus on käsitelty kaupunginhallituksen kokouksessa.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

- Kaava-alueen maanomistajat
- Naapuritonttien omistajat, haltijat ja asukkaat
- Lähialueen asukkaat
- Viranomaiset (ELY-keskus)
- Kaupungin asiantuntijaviranomaiset, Forssan vesihuoltoliikelaitos ja Forssan Verkkopalvelut Oy
- Muut, joiden oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
- Osallisia voivat olla myös kaikki kuntalaiset/kaupunkilaiset,

Kaavoitus suoritetaan/on suoritettu osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisessa järjestyksessä ja siinä esitetyllä tavalla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on täydennetty kaavoituksen edetessä muutosten edellyttämällä tavoilla.

4.3.2 Vireilletulo

Kaavoituskatsauksen viimeinen aluerajaus on käsitelty kuulutettu kaavoituksen yhteydessä 2017 ja viimeksi kuulutettu uudella rajauksella 2022.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osalliset on todettu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

-
- Vireilletulopäätös uudella rajauksella ja kaavoituskatsaus 2017, jälleen uudella rajauksella 2021, jälleen uudella rajauksella 2022 kaavoituskatsauksessa.
- Haudankorva III E luonnos 12.12.2017 käsiteltiin 24.1.2018 yhdyskuntalautakunnassa ja hallituksessa 5.2.2018.
- Asemakaavaluonnos oli nähtävillä 12.2.-9.3.2018
- Kaavaan tehtiin lausuntojen mukaiset lisäselvitykset ja käytiin neuvottelut maanomistajien kanssa alustavista maankäyttösopimuksista 2019-21.
- Kaavaehdotus 1.12.2021 oli lautakunnassa 9.12.2021, jonka jälkeen käytiin maanomistajien kanssa uudet neuvottelut maankäyttösopimuksista.
- Kaavaehdotus 11.5.2022 rajattiin uudelleen hallitukseen ja kuulutettiin nähtäville uudella rajauksella.
- Kaavaehdotus oli kaupunginhallituksessa 26.9.2022 Kaupunginhallitus päätti kh § 269 asettaa Haudankorva III E nähtäville 10.10. - 8.11.2022.

- Saatuihin lausuntoihin tehdyt vastineen ja kaavan hyväksyminen käsiteltiin KH 20.2.2023 § 54.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

ELY- keskukselle on mennyt tiedoksi kaavoituskatsaus. Luonnosvaiheessa ELY-keskukselta ja Hämeen liitolta. Ehdotusvaiheessa käytiin neuvottelut Forssan rakennusvalvonnan ja ympäristöpäällikön kanssa. Lisäksi pyydettiin ELY-keskukselta ja Hämeen liitolta sekä Hämeenlinnan kaupunginmuseolta ja Forssan ympäristölupalautakunnalta lausunnot.

4.3.5 Forssan Vesihuoltoliikelaitos ja Forssan Verkkopalvelut Oy

Haudankorva III E alustavasta luonnoksesta on pyydetty alustavat kommentit Forssan vesihuoltoliikelaitoksen Forssan verkkopalvelulta on pyydetty kommentit ehdotuksesta. Luonnosvaiheessa molemmilta on pyydetty lausunnot, kuten myös ehdotusvaiheessa.

4.3.6 Kanta-Hämeen pelastuslaitos

Haudankorva III E asemakaavasta on pyydetty luonnosvaiheessa pelastuslaitoksen lausunto. Lausunnossa esitettiin ettei kaavasta ole huomautettavaa.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavan muutos vahvistaa rannan vihervyöhykkeen Forssan kansallisen kaupunkipuisto osayleiskaavan periaatteiden mukaisesti ja sitä täsmentäen. Lisäksi teollisuusalueen vanhan kerrtospytingin alue muuttuu raskaasta teollisuudesta yleiskaavan periaatteen mukaisesti asuinpainotteiseksi alueeksi. Asemakaavamuuotosalue sijoittuu olemassa olevaan vesi-, viemäri- ja sähköverkkoon taloudellisesti ja ekologisesti järkevällä tavalla.

Haudankorva III E alueen asuminen olemassa olevaan kerrostaloon. Kerrostalossa on pieniä asuntoja joiden asuntokoko säilyy. Viheralueella suositaan ekologisesti kestäviä ratkaisuja. Viheralueissa pyritään suosimaan luonnon monimuotoisuutta ja luonnon-tilaisia alueita. Piha- ja viheralueilla kiinnitetään huomiota hiilivaraston säilymiseen ja kasvamiseen.

Katualueet:

Katualueellei sijoitu katualueita. Peltoalueella on yksi peltotie, joka on jo varhaisessa vaiheessa kulkenut Viksbergin kartanosta rantaan. Viheralueilla säilytetään ja istutetaan mahdollisimman paljon puita ja pensaita. Myös pellon ja teollisuuden rajapintaan on osoitettu istutettavaa aluetta, joka rajaa peltomaisemaa ja luo ekologisen yhteyden etelään Viksbergin kartanon alueelle.

Puisto ja viheralueet:

Alueen viheralueiden, tulee palvella yleisenä virkistysalueena. Kasvivalinnoissa suositaan monilajisuutta luonnonmukaisuutta. Nykyisin peltoalueena olevaa viheraluetta voidaan vielä osin viljellä osin aluetta voidaan kehittää niittymäiseksi alueeksi. Huleviesiverkoston pientareet ja ranta-alueet hyödynnetään luonnon monimuotoisuuden alueina.

4.5 Kaava-alueen hiilivarastot

Paikkatietoikkunan maanpeite karttatasoista löytyy kasvillisuuden latvusmalli, joka perustuu Suomen metsäkeskuksen tietoihin ja viimeiseen ilmeisesti vuoden 2021 laserkeilausaineistoon. Korot saadaan puuston latvuston ja maanpohjan korkeuseroista. Karttaselitteet taulukossa kasvillisuuden korkeudet on jaettu 0,5m ja 30 m välille. Kartasta erottuvat yksittäiset puut ja niiden korkeudet. Kaava-alueen korkeimmat puut sijoittuvat entiselle ns. pytinkien alueelle, pytingin ja meijerin väliselle kolmion malliselle puistoalueelle ja Finlaysonintien ja meijerin konttorin väliselle alueelle sekä Loimijoen rantaan.

Puuttomia alueita on entisen ns pytinkien alueen etelä- ja pohjoispuolella. Alueet ovat olleet peltoalueina ainakin vuodesta 1649, jolloin ne näkyvät maakirjakartassa Haudankorvan kylän sarkaojitettuina peltolina.

Vuoden 2021 latvusmallin mukaan kerospytingin kiinteistöllä on 3 kpl noin 15 m korkeata puuta yksi 3m korkea puu ja 0.5 m korkeita pensaita. Lisäksi alueella on avokallioaluetta.

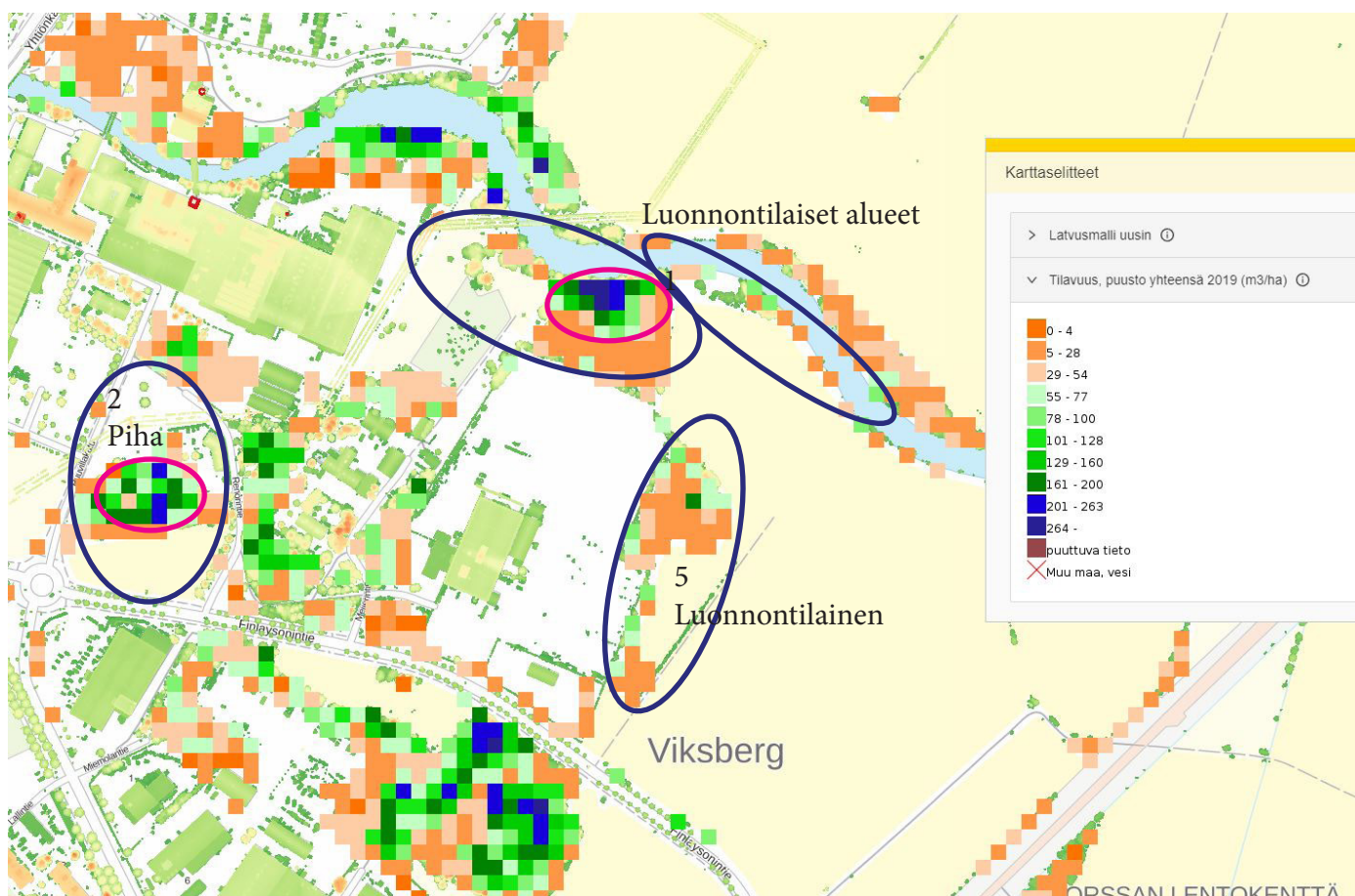
Paikkatietoikkunan maanpeite karttatasoista löytyy puuston tilavuus, joka perustuu Suomen metsäkeskuksen tietoihin ja vuoden 2019 laserkeilausaineistoon. Karttaselitteet taulukossa alueet on jaettu puuston tilavuuden osalta 16 x 16 m ruutuihin, joiden värin mukaan ne on luokiteltu 0-4:stä m³/ha aina yli 264 m³/ha:iin. Puuston tilavuus on vuonna 2019 suurin ranta-alueella entisen Uponorin pohjoispuolella alue 1. Seuraavana alue 2 on entisen ns pytinkien alueen keskiosa, jossa puuston tilavuus on hyvin lähellä ranta-alueen tilavuutta, vaikka alue on pinta-alaltaan huomattavasti pienempi. Kolmantena on meijerin eteläpuolella olevan puustoinen alue. Neljäntenä kolmion mallinen puistoalue. Viidentenä alueena tarkastellaan pellon vieressä olevat saarekkeet.

Alue 1 Nykyisen alueen puuston kuutiotilavuus on yhteensä **119 m³**, joka on hiilivarastona **21,2 t C** tai **77,8 t CO₂**.

Alue 2 Nykyisen alueen puuston kuutiotilavuus on yhteensä **116,7 m³**, joka on hiilivarastona **20,7 t C** tai **76,3 t CO₂**. Tästä vain kerrospyttingin kiinteistö on kaavan alueella. Puut ovat noin 30 vuotiaita. puuston tilavuus on kartan mukaan kaava-alueella noin **3 m³**, joka on hiilivarastona 0,5 t C tai 2,0 t CO₂.

Alue 5 Nykyisen alueen puuston kuutiotilavuus on yhteensä **45,8 m³**, joka on hiilivarastona **8,2 t C** tai **30,1 t CO₂**.

Kaavan tavoitteena on lisätä virkistysalueiksi jäävien alueiden puustoa. Tavoitteena on riittävä, monimuotoinen, myös vanhoja puita sisältävä lehtipuusto, riittävine lahopuineen, joka tukee lepakoiden ja lintujen ruokailualueita ja lintujen pesimäalueita. Näiden alueiden sisällä huolehditaan myös siitä, että osa-alueilla, joissa on vähiten tällä hetkellä hiilivarastoa, ohjataan puuston kehittymistä siten, että lehtipuuston kuutiotilavuus kasvaa merkittävästi. Avoimille alueille lisätään monimuotoista lehtipuustoa (koivu, leppä, haapa ja raita) sekä reunuskasviksi matalampaa kasvustoa (pajua, tuomea). Kasvivalikoima mietitään siten, että hiilivarastojen saavutettua huippunsa ne vähintään kuusinkertaistuvat. Asuinkerrostalon piha-alueella puuston iän lisääntyessä täyttyy jo toivottu hiilivarasto. Kasvillisuuden jatkuvuus on kuitenkin varmistettava myös piha-alueilla, joka edellyttää uusien puiden istutusta.

Alue 1: Tavoitteena on puuston kuutiotilavuuden kasvaminen **714** m³:iin, joka tarkoittaa tulevaisuudessa **128** t C tai **468** t CO₂ hiilivarastoa. Alue on luonnontilainen, eikä sieltä oteta tukkipuuta, jolloin tavoitetilan saavutettuaan tulevaksi hiilivarastoksi voidaan laskea suoraan kuutiomäärän hiilimäärä.

Alue 5: Pellon vieressä olevat saarekkeet säilytetään luonnontilaisina lukuun ottamatta pientä parkkialuetta, joka mahdollisesti toteutetaan peltotien varteen puustosaarekkeeseen. Nykyinen puusto on **17,9** m³ joka on **3,2** tC tai **11,6** t CO₂ hiilivarastoa. Tavoitteena on lisäistutuksin puuston kuutiotilavuuden kasvattaminen 107,4 m³:iin, joka tarkoittaa tulevaisuudessa 50 tC tai 183 t CO₂ hiilivarastoa. Alue on luonnontilainen, eikä sieltä oteta tukkipuuta, jolloin tavoitetilan saavutettuaan tulevaksi hiilivarastoksi voidaan laskea suoraan kuutiomäärän hiilimäärä.

Alue 2. Puustoiset alueet jätetään kokonaan rakentamatta, jolloin olemassa olevan puuston alueella tiheyttä lisätään jatkuvan kasvatuksen periaatteen mukaisesti kolminkertaiseksi nykyisestä. **3 m³**, joka on hiilivarastona 0,5 t C tai 2,0 t CO₂.

Jos puustoiset alueet jätetään kokonaan rakentamatta kerrospyttingin alueella piha-alueella puustoon sitoutuvat hiilivarastot ovat tavoitteen mukaan nykyisestä kolminkertaiset eli tulevaisuudessa puuston tavoitekuutiotilavuus jatkuvan kasvatuksen periaatteella on yhteensä 9 m³, joka on hiilivarastona 1,5 t C tai 6,0 t CO₂. Jos oletetaan, että puustoa uusitaan noin 100v syklillä hiilivarasto on puolet edellä esitetystä luvusta 0,75 t C tai 3,0 t CO₂.

Rakennukset hiilinieluinä katsottu <https://laskurit.hiilineutraalisuomi.fi/nielu/> sivuilta laskurin mukaan

	v. 2021 puusto m3 hiilivarastona	kaavan tavoitteet puusto m3 hiilivarasto	hoito hoidon merkitys huomioitu hiilivarastossa toteutumisen aika 50-100 vuotta	muutos+hoito kuutiot hiilivarasto
Alue 1	119 m3 21,2 t C / 77,8 t CO2	714 m3, sis. lisäistutus 128 t C / 468 t CO2	luonnontilainen 128 t C / 468 t CO2	+595 m3, +106,8 t C / +390,2 t CO2
Alue 2	3,0 m3 0,5 t C / 2,0 t CO2	9,0 m3 jatkuvak. 1,5 t C/6,0 t CO2	100v syklillä koko tontti 0,8 t C/3,0 t CO2	+0,3 m3 +0,3 t C/+3,0 t CO2
Alue 5	45,8 m3 8,2 t C/30,1 t CO2	107,4 m3, sis. lisäistutus 50 t C /183 t CO2	luonnontilainen 50 t C /183 t CO2	+61,6 m3 +41,8 t C /+152,9 t CO2
yht	29,9 t C / 109,9 t CO2		178,8 t C / 654 t CO2	+148,9 t C /+546,1 t CO2
				pysyvä hiilivarasto
sr rak	massiivihirsi 341,0 m3, 61 t C / 223 t CO2	säilytetään rakennus	ylläpidetään perinteisin materiaalein	61 t C / 223 t CO2

Hiilivarastoa voidaan lisätä kaavan mukaan esitetyllä käyttötarkoituksella ja hoidolla viheralueiden/ tontin kasvillisuuden osalla +546,1 t CO2.

Suojeltu rakennus on hiilivarastona 61 tC /223 t CO2. Rakennus on massiivihirrestä.

Ilmastonkestävän kaupungin suunnitteluoppaan mukaan uudet puurakennukset sisältävät 9,7 Co2-e. Betonirakennukset 2,1 Co2-e. Tästä voidaan päätellä että rakennuskohtaisesti voi olla isojakin eroja. Erot syntyvät rakenteeseen liittyvistä valinnoista.

	lähtötilanne ha maaperä t CO ₂ -e/ha	suunnitelma ha maaperä t CO ₂ -e/ha	muutos
peltoalue, kivennäismaa	3,9 ha 839 t CO₂-e/ha	3,7 ha 796 t CO₂-e/ha	-43 t CO₂-e/ha
tonttialue, kivennäismaa	0,14 ha 26 t CO₂-e/ha	0,13 ha 24 t CO₂-e/ha	-2 t CO₂-e/ha
luonnontilainen metsä kivennäismaa, kasvatetaan merkittävästi hiilinieluja	ranta metsä 1,4 ha 536 t CO₂-e/ha	2,8 ha 1072 t CO₂-e/ha	+536 t CO₂-e/ha
muuttuvat avoimet alueet	ranta avoin 1,4 ha 262 t CO₂-e/ha		
vajaasti kasvava luonnontilainen alue osin istutuksia pelto ja reuna	0,7 ha 131 t CO₂-e/ha	0,9 ha hoidettu suojav. 168 t CO₂-e/ha tai metsä 345 t CO₂-e/ha	+37 (hoidettu puisto) t CO₂-e/ha tai +214 (metsä) t CO₂-e/ha
yhteensä	7,54 ha	7,53 ha (ilman talousrak ja pysäköintialaa)	+528 t CO₂-e/ha tai +1233 t CO₂-e/ha riippuen pellon suojavyöhykkeen hoidosta

Maaperään sitoutuva hiilivarasto lisääntyy kaavaan osoitetun rakentamisen ja puuistutusten ja luonnonmukaisen puistoalueiden hoidon toteuduttua 528 t CO₂-e/ha tai 1233 t CO₂-e/ha riippuen pellon rajaan liittyvän istutettavan alueen hoidon tavasta. Laskenta on tehty Ilmastonkestävän kaupungin suunnitteluoppaan keskimääräisten lukujen perusteella. Lisäksi on oletettu, että istutetut alueet piholla vastaavat rakennetun viheralueen hiilivarastoa, kuten A2 kohdassa esitetään.

Kasvillisuusalueiden hiilivaraston koko viiden hankekaupungin alueella

Metsä (kivennäismaa, maaperä): 383 t CO₂-e/ha

Metsä (kivennäismaa, puusto): 241 t CO₂-e/ha

Pelto (kivennäismaa, maaperä): 215 t CO₂-e/ha

Rakennettu viheralue, kivennäismaa):

Sisältää keskimääräisen luvun seuraavilta alueilta

(A2) Käyttöviheralue. Kaupunkipuistoja ja -aukioita, leikkipuistoja, liikenneviheralueita keskusta-alueella, pihvoja sekä liikuntaan ja toimintaan tarkoitettuja viheralueita.

(A3) Käyttö- ja suojaviheralue. Yleensä laajoja rakennetun ja luonnonympäristön välimaastoon sijoitettavia puistoja, suojavyöhykkeitä tai kiinteistöjen piha-alueiden luonnonmukaisemmin hoidettavia osia, liikuntavihreyttä sekä katuviheralueita ydinkeskustan ulkopuolella.

187 t CO₂-e/ha

Tonttialueiden istutetut alueet laskettu edellä esitetyn luvun 187 t CO₂-e/ha mukaan.

5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS

Asemakaavan muutoksella laajennetaan asuinalueita itään alueille jotka on aiemmin olleet teollisuusalueita, mutta ovat jääneet rakentamattomiksi. Erityistä huomiota kiinnitetään rakennuskannan sovittamiseen maisemaan ja alueen selkeään identiteettiin. Lisäksi huomioidaan luonnon monimuotoisuus ja ekologiset vyöhykkeet.

5.1 Kaavan rakenne

5.1.1 Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala kokonaisuudessaan on noin 9,4 hehtaaria. Asuinkerrostalorakentamisen alueen pinta-ala on yhteensä noin 0,36 hehtaaria, loput viheraluetta ja maisemaperltoja. Asemakaavalomake on liitteenä selostuksen lopussa.

5.2 Palvelut

Asemakaava-alueella ei ole palveluita.

5.3 Aluevaraukset

5.3.1 Korttelialueet

AK-31 Asuinkerrostalojen korttelialue.

- Päärakennuksen korjauksissa ja muutoksissa on noudatettava rakennusajalle tyypillisiä piirteitä. Suunnittelun lähtökohtana on käytettävä rakentamistapaohjeen viitekuvia.
- Ulkorakennus ja muut rakennelmat on sovitettava rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen ympäristöön mukaillen niitä tapoja, joita on noudatettu ulkorakennuksen rakentamisessa pyntinkien alueella rakentamistapaohjeen mukaisesti.
- Piha-alueiden suunnittelussa on otettava huomioon päärakennuksen rakennusajalle sopiva puutarhan ilme, tyypilliset piirteet sekä kasvivalikoima. Lähtökohtana on käytettävä rakentamistapaohjeessa olevaa kasvillisuusluettelo.
- Piha-alueilla on säilytettävä / istutettava kasvillisuutta niin, että korttelialuetta tarkasteltaessa kokonaisuutena sen nykyinen hiilivaraston taso säilyy.
- Suojellulle piha-alueelle saa sijoittaa yksikerroksisen 15 m² huvimaja / talousrakennuksen sille osoitettuun paikkaan.

5.3.2 Viheralueet

VP Puisto.

VL-2 Lähivirkistysalue.

- Alue suunnitellaan luonnontilaiseksi ja säilytetään sen merkittävä luonnon monimuotoisuus sekä puusto. Myös uusissa istutuksissa suositaan luonnonmukaista kasvillisuutta ja puustoa.
- Aluetta hoidetaan jatkuvan kasvatuksen periaatteella rakentamistapaohjeen mukaisesti siten, että hiilivarastot kuusinkertaistuvat. Hoidossa on kiinnitettävä huomiota myös maaperän hiilivaraston kasvattamiseen.
- Alueen suunnittelussa ja hoidossa on turvattava luonnon monimuotoisuutta

tukevat hulevesijärjestelyt hyödyntäen olevia painanteita.

- Joenvarren rantapaalutus säilytetään tai uusitaan tarvittaessa. Rantapenkereellä saa tarvittaessa käyttää pajustusta eroosion estämiseen.
- Alueella liikkuminen ohjataan olevalle polkuverkostolle ja vanhoille peltoteille.

5.3.3 Muut alueet

W-2 Vesialue.

- Vesialueen sisällä olevat tuetut rantapenkat on säilytettävä.
- Joenvarren rantapaalutus säilytetään tai uusitaan tarvittaessa.
- Rantapenkereellä voi käyttää pajustusta eroosion estämiseen.

MA-1 Maisemallisesti arvokas peltoalue.

- Alueen maaperän hiilivarastoa kasvatetaan rakentamistapaohjeen mukaisesti.
- Alueen niityt ja pellot säilytetään kyseisessä käytössä lukuun ottamatta alueita joille on erikseen osoitettu istutusta. Niiden hoidossa on kiinnitettävä huomiota maaperän hiilivaraston kasvattamiseen.
- Joenvarren rantapaalutus säilytetään tai uusitaan tarvittaessa.
- Rantapenkereellä saa tarvittaessa käyttää pajustusta eroosion estämiseen.
- Alueella liikkuminen ohjataan olevalle polkuverkostolle ja vanhoille peltoteille.

LIITE 1 Asemakaavamuutos kartta ja –määräykset

5.4 Asemakaavan muutoksen vaikutukset

5.4.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja luonnonympäristöön

Alueiden rakentaminen ei lisää merkittävästi Finlaysonintien liikennettä ja sieltä aiheutvaa melua. Kaavassa on huomioitu melualueet.

Kaava-alue koskee aiemmin kaavoitettua aluetta. Kaavalla mahdollistetaan olemassa oleva valtakunnallisesti merkittävällä alueella olevan historiallisen rakennuksen säilyminen asuinkäytössä. Rannan virkistysalue toteuttaa yleiskaavaa ja täydentää rantaa pitkin jatkuvaa virkistys/polkuverkostoa. Kaavassa vahvistetaan ekologisen vyöhykkeen asemaa ja varmistetaan luonnon monimuotoisuuden säilyminen.

5.4.2 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;

Kaava-alueella huomioidaan maaston muodot. Rakennetuilla alueilla viivytetään hulevesiä ja ohjataan ne joko hulevesiviemäreiden tai avo-ojien ja suodatuksen kautta Loimijokeen. Asumisen kortteli on jo rakennettu eikä lisää liikennemääriä. Koska kaikki palvelut ovat kilometrin säteellä alueelta tulevat liikennemäärät ovat minimissä ja liikenteestä syntyvät päästöt ovat minimissään.

5.4.3 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Peltoalueelle osoitettu istutusalue sovittaa rakennetun uuden teollisuusalueen maisemaan. Suojeltu kerrosputinki säilyttää olevan kaupunkikuvan ja tämän osan kulttuuriperinnöstä. Myös ranta-alueella huomioidut historiallisen ajan jäänteet suojellaan kaavassa, jonka takia historiallisen ajan kulttuurihistoria säilyy.

5.4.4 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnon-varoihin;

Suunnittelussa on huomioitu ekologiset käytävät, luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet sekä hulevesien piennaralueet ja siten vahvistetaan ekologista monimuotoisuutta.

5.4.5 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;

Asuinkerrostalokorttelissa säilytetään oleva kaupunkirakenne. Kokonaisuus rakentuu vesi ja viemäriverkkoon kiinni taloudellisesti. Sähköverkko jatkaa suunnitelmallisesti verkkoa. Maankäyttö ei lisää alueen ajoneuvoliikennettä. Uusi kevyen liikenteen virkistysalueen kautta syntyvä polkuyhteys mahdollistaa uusien reittivaihtoehtojen käytön.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

Asemakaavamuutoksessa on huomioitu pienlentokentän lentomelun vaikutukset.

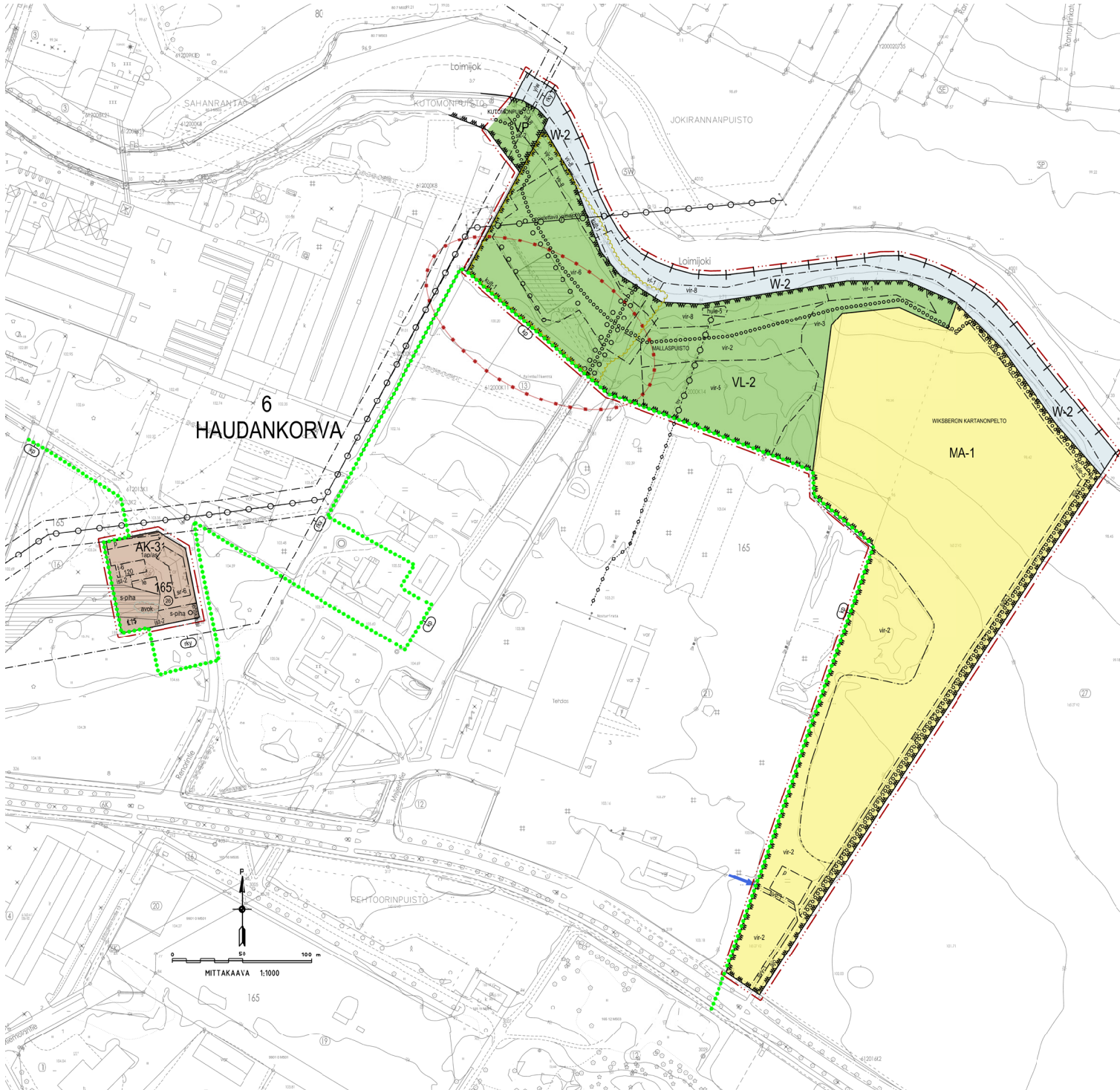
6 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS

Olemassa ole kerrostalokiinteistö on jo rakennettu. Virkistysalueen ja pellon rajaan liittyvä maisemallinen vihervyöhyke toteutetaan seuraavan viiden vuoden aikana.

FORSSAN TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI, MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU

Kaupunginarkkitehti

Sirkka Köykkä

FORSSAN KAUPUNKI

HAUDANKORVAN KAUPUNGINOSA

HAUDANKORVA III E

ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE HAUDANKORVAN KAUPUNGINOSAN KORTTELIN 165 tonttia 26 ja osia tonteista 13, 21 ja 27 SEKÄ VIRKISTYS- JA VESIALUEITA.

ASEMAKAAVAN MUUTOKSELLA MUODOSTUU HAUDANKORVAN KAUPUNGINOSAN KORTTELIN 165 tontti 26 SEKÄ VIRKISTYS-, PELTO- JA VESIALUEITA.

ASEMAKAAVALLA MUODOSTUU HAUDANKORVAN KAUPUNGINOSAN VESIALUEITA.

MITTAKAAVA 1 : 1000

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

Yleismääräykset:

- Rakentamisessa on käytettävä mahdollisimman vähän hiilidioksidipäästöjä aiheuttavia rakennustuotteita. Rakennusten on muodostettava mahdollisimman suuri hiilivarasto.
- Alueen suunnittelu ja hoito on tehtävä siten, että maaperän ja kasvillisuuden hiilivarastot säilyvät mahdollisimman suurina.
- Koko alueella ulkovaipan äänitasoerovaatimus $\Delta L_A = 28$ dB, johtuen pienlentokentän lentomelusta.
- Tontin suunnittelu ja rakentaminen on toteutettava siten, että pohjaveden pinnan taso säilyy.
- Kiinteistöä toteutettaessa on esitettävä lupahakemusasiakirjoissa tonteittain hulevesisuunnitelma, joka sisältää tarvittavat kiinteistökohtaiset ratkaisut. Suunnitelmassa on otettava huomioon tulvavesien kerääminen seuraavasti:
  - + Yleiseen hulevesijärjestelmään liittyessä on vettä läpäisemättömillä pinnoilla tulevia hulevesiä viivytettävä kiinteistöillä siten, että viivytysaltaiden tai -säiliöiden mitoitustilavuus on 0,5 m³/100m² vettä läpäisemätöntä pintaa kohden.
  - + Viivytysaltaiden tai -säiliöiden on viivytettävä hulevesiä vähintään tunnin ja niihin on suunniteltava ylivuotojärjestelmä.
  - + Viivytykseen voidaan myös käyttää turvekattoja.

AK-31

Asuikerrostalojen korttelialue.

- Päärakennuksen korjauksissa ja muutoksissa on noudatettava rakennusajalle tyypillisiä piirteitä. Suunnittelun lähtökohtana on käytettävä rakentamistapaohjeen viitekuvia.
- Ulkorakennus ja muut rakennelmat on sovittava rakennus- ja kulttuuri-historiallisesti arvokkaan rakennuksen ympäristöön mukaillen niitä tapoja, joita on noudatettu ulkorakennuksen rakentamisessa pyntkien alueella rakentamistapaohjeen mukaisesti.
- Piha-alueiden suunnittelussa on otettava huomioon päärakennuksen rakennusajalle sopiva puutarhan ilme, tyypilliset piirteet sekä kasvivalikoima. Lähtökohtana on käytettävä rakentamistapaohjeessa olevaa kasvillisuusluetteloa.
- Piha-alueilla on säilytettävä / istutettava kasvillisuutta niin, että korttelialuetta tarkasteltaessa kokonaisuutena sen nykyinen hiilivaraston taso säilyy.
- Suojellulle piha-alueelle saa sijoittaa yksikerroksisen 15 m² huvimaja / talousrakennuksen sille osoitettuun paikkaan.

Puisto.

Lähivirkistysalue.

- Alue suunnitellaan luonnontilaiseksi ja säilytetään sen merkittävä luonnon monimuotoisuus sekä puusto. Myös uusissa istutuksissa suositaan luonnonmukaista kasvillisuutta ja puustoa.
- Aluetta hoidetaan jatkuvan kasvatuksen periaatteella rakentamistapaohjeen mukaisesti siten, että hiilivarastot kuusinkertaistuvat. Hoidossa on kiinnitettävä huomiota myös maaperän hiilivaraston kasvattamiseen.
- Alueen suunnittelussa ja hoidossa on turvattava luonnon monimuotoisuutta tukevat hulevesijärjestelyt hyödyntäen olevia painanteita.
- Joenvarren rantapaalutus säilytetään tai uusitaan tarvittaessa. Rantapenkereellä saa tarvittaessa käyttää pajustusta eroosion estämiseen.
- Alueella liikkuminen ohjataan olevalle polkuverkostolle ja vanhoille peltoteille.

MA-1

Maisemallisesti arvokas peltoalue.

- Alueen maaperän hiilivarastoa kasvatetaan rakentamistapaohjeen mukaisesti.
- Alueen niityt ja pellot säilytetään kyseisessä käytössä lukuun ottamatta alueita, joille on erikseen osoitettu istutusta. Niiden hoidossa on kiinnitettävä huomiota maaperän hiilivaraston kasvattamiseen.
- Joenvarren rantapaalutus säilytetään tai uusitaan tarvittaessa.
- Rantapenkereellä saa tarvittaessa käyttää pajustusta eroosion estämiseen.
- Alueella liikkuminen ohjataan olevalle polkuverkostolle ja vanhoille peltoteille.

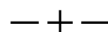
W-2

Vesialue.

- Vesialueen sisällä olevat tuetut rantapenkat on säilytettävä.
- Joenvarren rantapaalutus säilytetään tai uusitaan tarvittaessa.
- Rantapenkereellä voi käyttää pajustusta eroosion estämiseen.

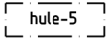

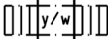

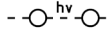
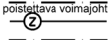

3 metriä kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Kaupunginosan raja.

- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- - - - - Osa-alueen raja.
- (26) Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero
- 6 Kaupunginosan numero.
- HAUDA Kaupunginosan nimi.
- 178 Korttelin numero.
- MALLASPUIS Puiston nimi.
- 110 Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
- II Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
- [ ] Rakennusala.
- [t-6] Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.
- Rakennuksen julkisivujen materiaalina on oltava peittomaalattu puu, joka on väritään punamulta tai tumma harmaa.
- Piharakennuksen on oltava harjakattoinen ja katon kaltevuuden 18 - 22 astetta.
- Piharakennuksen seinän ja katon leikkauspinnan on oltava 3,3 - 3,9 m.
- [vt-1] Rakennusala, jolle saa sijoittaa venelaiturin.
- Alue on tarkoitettu ainoastaan veneiden väliaikaiseen kiinnittämiseen.
- Veneiden laskupaikka on toisaalla.
- [le] Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.
- [ist-2] Istutettava alueen osa.
- Alueelle istutetaan maanpeitekasveja, lehtipensaita ja -puita. Maanpeitekasvien on oltava sellaisia, joita ei tarvitse leikata.
- Alueella on suosittava paikan omaa maaperää.
- Kasvivalikoima ja hoito on suunniteltava siten, että istutusalueen hiilivarasto kasvaa.
- o o o o Säilytettävä / istutettava puurivi.
- o lehtikuusi o o o Istutettava lehtikuusirivi.
- [vir-1] Virkistysalueen osa, joka on säilytettävä tulvaniittynä.
- Aluetta on hoidettava siten, että luonnontilaisten tulvaniittyjen, joissa on monimuotoista kasvustoa sekä osin puustoa, arvo säilyy.
- Rannassa olevat puut sekä pensaskasvillisuus on säilytettävä monilajisina ja luonnonkasveina.
- Rantakasvillisuuden annetaan tihentyä.
- [vir-2] Virkistysalueen osa, joka on säilytettävä / muutettava monimuotoiseksi metsäalueeksi.
- Alueen maaperä ja kasvillisuus hoidetaan luonnontilaisena siten, että lehtipuuvaltaisen kasvillisuuden arvo säilyy. Tarvittaessa luonnonkasvivalikoiman lisääntymistä autetaan istutuksin.
- Aluetta hoidetaan jatkuvan kasvatuksen periaatteella rakentamistapaohjeen mukaisesti siten, että hiilivarastot kuusinkertaistuvat.
- [vir-3] Virkistysalueen osa, joka on säilytettävä niittynä.
- Alueen annetaan kehittyä luonnontilaisena, niin että alueen arvo, joka on niityn muodostamassa avoimessa näkymässä ja monimuotoisuutta tukevassa niittykasvien siemenpankissa sekä monilajisten puiden ja pensaiden muodostamassa reunuskasvustossa, säilyy.
- [vir-5] Virkistysalueen osa, joka on tutkittava ja tarvittaessa puhdistettava jätteistä.
- Alueelle on tehtävä hoitosuunnitelma. Suunnitelmassa on suositettava alueen alkuperäisiä maiseman muotoja rakentamistapaohjeen mukaisesti.
- Alue saa muodostua luonnontilaiseksi lehtipuustoaluetta täydentäväksi kasvillisuuden osaksi.
- [vir-6] Virkistysalueen osa, jolla on panimoalueen puutarhan ja rakennusten jäänteitä.
- Alueelle on tehtävä hoitosuunnitelma, joka perustuu olemassa olevaan kasvillisuuteen ja säilyneisiin rakennusjäänteisiin.
- Panimorakennusten perustuskiviä ei saa siirtää, mutta virkistysreitintä pysähdyspaikan voi rakentaa tukeutuen oleviin rakenteisiin.
- Panimon piha-alueen ulkopuolelle on kehitettävä viheraluetta luonnontilaisena monilajisena alueena. Suunnittelun tavoitteena on hiilivaraston kuusinkertaistaminen.

in		<p>Virkistysalueen osa, jossa on vesialuetta ja kiinteää maata. - Aluetta hoidetaan vesialueella vieraslajeja niittaen ja kiinteällä maalla rannan vaihtumisvyöhykkeenä luonnon kasvivalikoimasta syntyneitä monilajista rantapuustoa ja pensaskasvillisuutta suosien. -Suoraan putkilla tai ojilla veteen ohjatut hulevedet järjestellään siten, että hulevesiin tulee maapuhdistus.</p>
		<p>Hulevesien käsittelyyn varattu alue. - Alueelle saa rakentaa hulevesien käsittelyyn, viivytykseen ja virtaaman hidastamiseen liittyviä viherpainanteita, altaita tai rakenteita. - Aluetta tulee hoitaa ja kehittää kasvupaikkatyypinsä mukaisesti</p>
	svv-1	Avo-ojaa varten varattu alueen osa, joka on tarkoitettu sade- ja hulevesiä varten.
		Kaavan ulkopuolella olevalta toiminta-alueelta pois suuntautuvan huleveden virtaamapiste ja -suunta.
		Vesialueen ylittävä kevyen liikenteen yhteys.
		<p>Ulkoilureitti. - Reitti sijoitetaan jo käytetyille poluille ja peltoteille.</p>
	ajo	Ajoyhteys.
	p	Pysäköimispaikka.
	1ap/as	Merkintä osoittaa, kuinka monta autopaikkaa asuntoa kohti on rakennettava.
e		Maanalaista hulevesijohtoa varten varattu alueen osa.
		Poistettava voimajohtoa varten varattu alueen osa.
	sr-6	<p>Suojeltava rakennus. - Rakennushistoriallisesti arvokas ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. - Rakennusta ei saa purkaa. Siinä suoritettavien korjaus- ja muutostöiden on oltava sellaisia, että rakennuksen historiallisesti arvokas ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.</p>
-	sk-2	<p>Kaupunkikuvallisesti tärkeä alueen osa, joka on osana jokimaisemaa. - Alue on kehitettävä ja rakennettava liittymään jokialueen suurmaisemaan ottaen huomioon alueen luonne kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön osana.</p>
	s-piha	<p>Kehitettävä piha-alue. - Pihaa on kehitettävä osaksi kulttuurihistoriallista ympäristöä. - Pihan rakentamisessa on otettava huomioon alueen käyttö ja luonne kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön osana.</p>
ä	rky	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, jonka ominaispiirteet on säilytettävä.
	kp	Kansallinen kaupunkipuisto -aluerajaus.
lle		<p>Historiallisesti ja maisemallisesti arvokas alue. - Aluetta on kehitettävä ottaen huomioon maaston, maaperän ja kasvillisuuden arvot sekä historialliset ja puistohistorialliset jäänteet. - Vanha puusto ja kasvillisuus on säilytettävä. - Uutta kasvillisuutta istutetaan rakentamistapaohjeen mukaisesti. - Alueella noudatetaan jatkuvan kasvatuksen periaatetta.</p>
	kult-1	<p>Kulttuuriympäristön ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. [Entinen panimon alue, jossa jäänteitä panimoon liittyvästä kulttuuriympäristöstä.] - Alueen maasto, maaperä ja kasvillisuus on säilytettävä. - Alueella olevien kaivojen kansien turvallisuus on otettava huomioitava aluetta kehitettäessä.</p>
	avok	<p>Avokallio. [Entinen rakennettu piha-alue, jossa on avokallioalue.] - Alueen maasto, maaperä ja kasvillisuus on säilytettävä. - Alue on suojattava riittävällä tavalla rakentamisen ajaksi.</p>
		<p>Mahdollinen kylätontin tai kulttuurikerrosten laajennusalue. - Aluetta ei saa kaivaa ennen kuin on arkeologisella selvityksellä varmistettu, etteivät kylätontti ja kulttuurikerrokset ulotu alueelle.</p>

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	061 Forssa	Täyttämispvm	28.07.2022
Kaavan nimi	Haudankorva III E		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	11.05.2022
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	05.07.2009
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	9,4354	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	0,9425
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	8,4929

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	9,4354	100,0	960	0,01	0,9425	-48862
A yhteensä	0,3658	3,9	960	0,26	0,3658	960
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä					-8,3037	-49822
V yhteensä	2,8765	30,5			2,7564	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	5,1815	54,9			5,1815	
W yhteensä	1,0116	10,7			0,9425	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	1	825	1	825

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	9,4354	100,0	960	0,01	0,9425	-48862
A yhteensä	0,3658	3,9	960	0,26	0,3658	960
AK	0,3658	100,0	960	0,26	0,3658	960
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä					-8,3037	-49822
TT					-8,3037	-49822
V yhteensä	2,8765	30,5			2,7564	
VP	0,1201	4,2			0,0000	
VL	2,7564	95,8			2,7564	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	5,1815	54,9			5,1815	
MA	5,1815	100,0			5,1815	
W yhteensä	1,0116	10,7			0,9425	
W	1,0116	100,0			0,9425	

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	1	825	1	825
Asemakaava	1	825	1	825
Ei-asekaava				

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

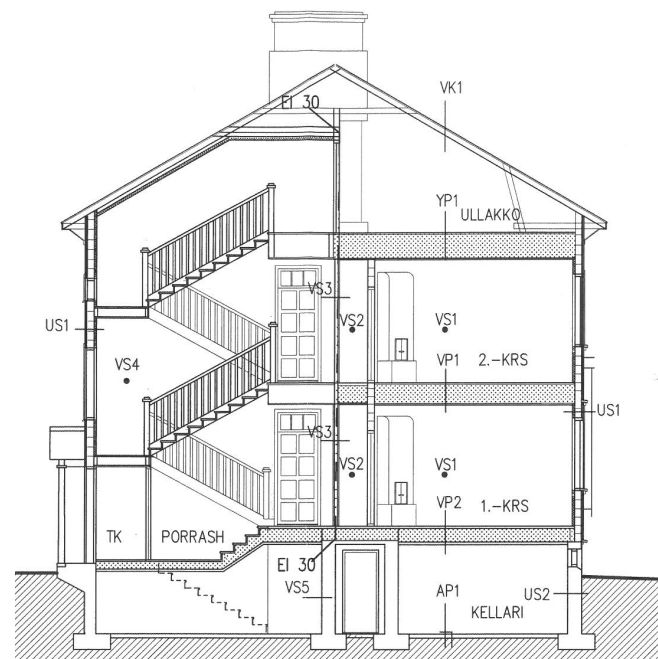
-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

AK-31 Päärakennuksen korjauksessa ja muutoksissa on noudatettava rakennusajalle tyypillisiä piirteitä. Viitekuvista poimitut piirteet:

- Rakennusmassa, aukotus, kattokulma, julkisivu kaikkinne detaljeineen mukaan lukien sisäänkäynnin detaljointi ja porrashuoneen detaljointi ovat arvokkaimmat rakennusajan tyypillisiin piirteisiin liittyvät rakennuksen osat.

Seuraavia periaatteita käytetään ohjenuorana kun suunnitellaan uudisrakennuksia sovittaen suojeltuun rakennukseen:

- Rakennusmassa on kompakti.
- Rakennusmassasta tulee ulos vain hillittyjä ulokkeita vrt vanhassa sisäänkäyntikatoksessa ja sen kehystys.
- Ikkuna-aukotus on rauhallista mutta silti aukotusta varioivaa vrt suojeltu rakennus symmetristä suhteesta sisäänkäyntiin, vaihtelevia ikkunan kokoja, vaikutelma korkeammasta alakerran ikkunasta saatu aikaan ikkunakehysten koolla.
- Alakerran ikkunan kehystys on detaljoidumpaa kuin yläkerran ikkunoiden kehystysten detaljointi.
- Maantasolla kulkiessa rakennus ja sen detaljointi antaa virikkeitä mielelle.

Viitekuvat
Rakennuspiirustuksia
käytetään ideakuvina
päärakennuksen korjauksessa ja muutoksissa.

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

AK-31 Ulkorakennus ja muut rakennelmat on sovitettava rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen ympäristöön mukailien niitä tapoja, joita on noudatettu ulkorakennuksen rakentamisessa pytinkien alueella. Viitekuvista poimitut piirteet:

- Rakennusmassa, aukotus, kattokulma, läpinäkyvän ja umpinasen / suljetun ja valituin ikkuna-aukoin rikastetun julkisivun muodostama kokonaisuus ovat tässä ohjeessa rakennusajan tyypillisiin piirteisiin liittyvät rakennuksen osat, joita varioidaan uudisrakentamisessa.

AK-31 Ulkorakennuksen suunnittelun lähtökohtana on käytettävä rakentamistapaohjeen viitekuvia.

Seuraavia periaatteita käytetään ohjenuorana kun suunnitellaan ulkorakennuksia sovittaen suojeltuun rakennukseen:

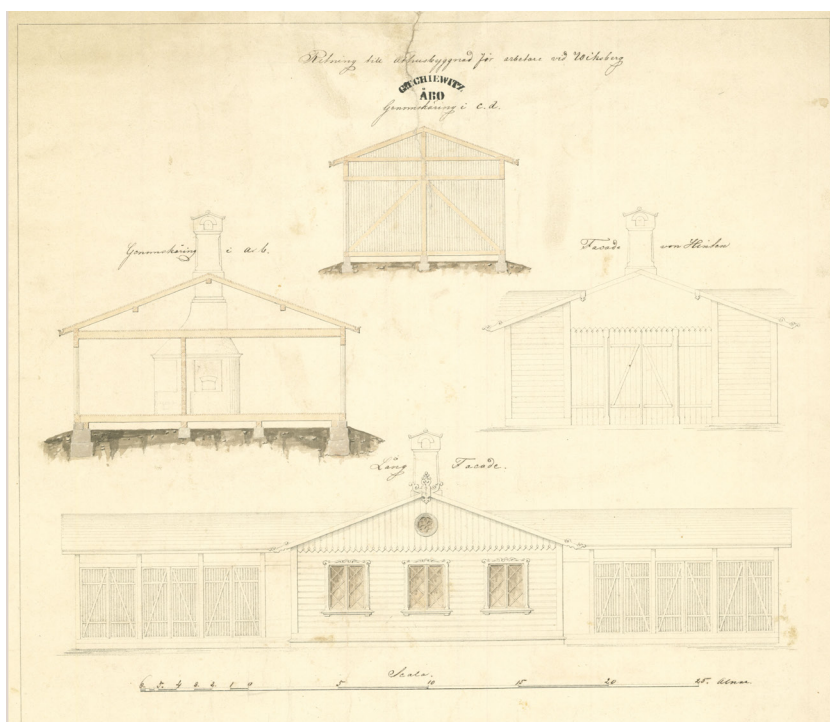
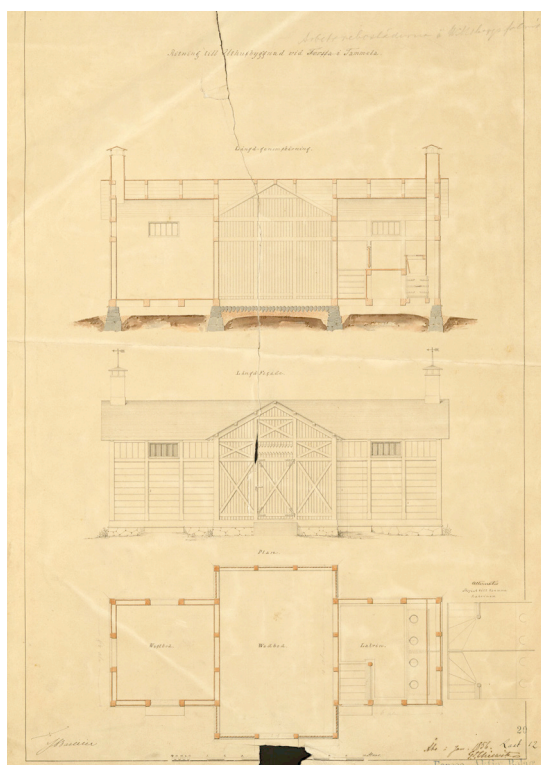
-Rakennusmassa on kompakti.

- Rakennuksessa vaihtelee selkein kokonaisuuksina lämmitetty massiivinen osa ja kevytrakenteinen erilaisin ovin tai aidoin / läpinäkyvin laudoin tai rimoituksin rakennusmassan täydentävät seinät.

Viitekuvat

Rakennuspiirustuksia käytetään ideakuvina uusien ulkorakennusten, autotallien ja -kastosten suunnittelussa. Chiewitzin suunnittelema ulkorakennus Wiksbergin alueelle 1856. Ulkorakennuksessa umpiosaa, harvalautaa, isoja ovia. Lisäksi rakennusta leimaa ajan arkkitehtuurin mukaan viimeistelty detaljointi.

Chiewitzin suunnittelema ulkorakennus Wiksbergin pytinkien alueelle. Ulkorakennuksessa on umpiosaa, harvalautaa, isoja ovia jotka ovat kuin portteja. Lisäksi rakennusta leimaa ajan arkkitehtuurin mukaan viimeistelty detaljointi.

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

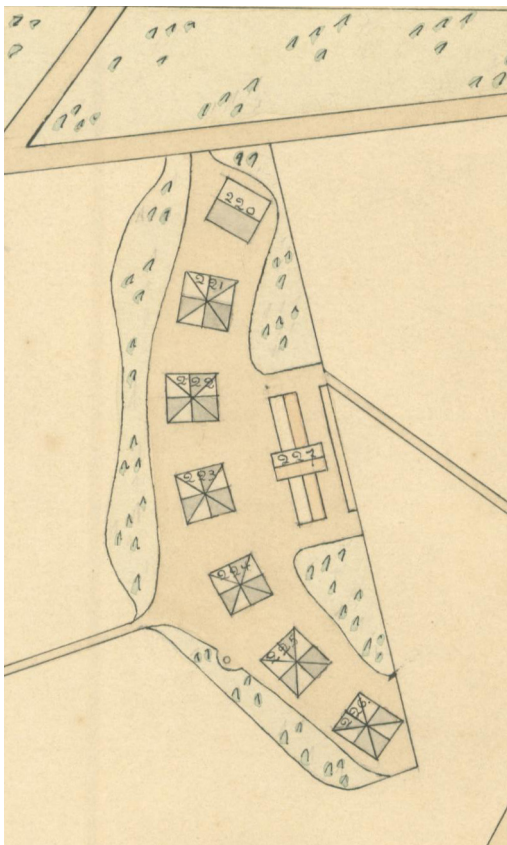
AK-31 Piha-alueiden suunnittelussa on otettava huomioon päärakennuksen rakennusajalle sopiva puutarhan ilme tyypilliset piirteet sekä kasvivalikoima.

Lähtökohtana on käytettävä rakentamistapaohjeessa olevaa kasvillisuusluetteloja, joka on Forsan kansallisen kaupunkipuiston Hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksessa. Luettelosta valitaan kartano- ja huvilakasveja, Venäjän vallan ajan lajeja ja 1900-luvun alkupuoliskon kasveja.

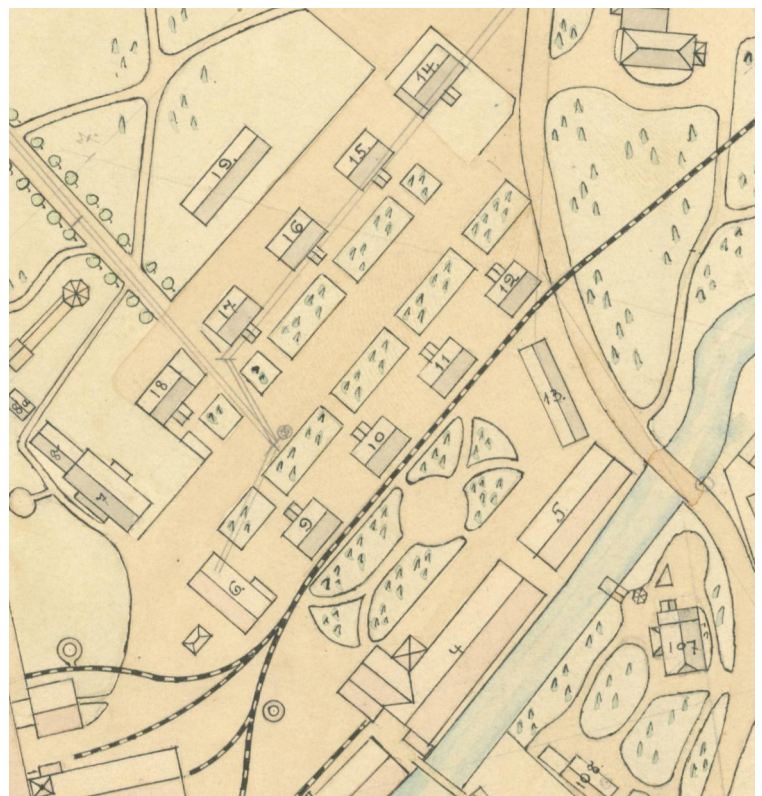
- Puisto- pihasuunnitelmissa puutarhan ilmeeseen on vaikuttanut 1800 luvun lopun 1900-luvun alun historiallisissa puistoissa selvä jako luonnonmukaisiin, vapaamuotoisiin suunniteltuihin alueisiin ja selkeisiin säännönmuotoisiin viljelykortteleihin. Myös rakennetut piha/puutarha/puistoalueet lainaavat luonnonmukaisesta puistoarkkitehtuurista piirteitä. Kasvillisuus tukee tilan muodostusta sekä kulkureittejä.

- Lisäksi haetaan viitekuvista poimittuja piirteitä, joita avataan kuvateksteissä.

Vanha pytinkien alue. Osin avokalliolle rakennetulla maapohjalla piha-alueen suunnittelun pohjaksi on valittu vapaamuotoinen sommitelma, vaikka rakennukset muodostavat symmetrisen sommitelman.

Wahreninkadun varren työväenasunnoilla on selkeät suorakulmaiset istutuskorttelit. Teollisuuden ja asutuksen välissä on vaikuttava osin symmetrinen massiivinen puistosommitelma joka pehmentää asumisen ja teollisuuden välistä aluetta. Joen eteläpuolella on vapaamuotoisena luonnontilaista sommitelmaa hakevalla piha-alueella luonnokasvien ja puutarhakasvien istutettu piha-alue.

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suositeltava puiden ja pensaiden peruslajisto**

Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suositukset Forssassa					Ominaisuudet		Käyttöalue kujanteissa				Historiallinen kä			
		Suosittelava kanta	Forssan tunnuskasveja	Käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myös A3-hoitoiluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisyöhyke (III-IV)	Pää- ja kokoojakaduille	Aukioille ja toreille	Tonttikaduille	Puistokujanteisiin	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjän vallan ajan laji	1900-luvun alkupuoliskolla
Havupuut																
Abies balsamea	palsamipihta							VIII				•	•	•	•	
Abies concolor	harmaapihta							III								
Abies koreana	koreanpihta							III								
Abies lasiocarpa	lännenpihta							VI								
Abies sachalinensis	sahalinpihta							III								
Abies sibirica	siperianpihta							VI				•	•	•	•	
Abies veitchii	japaninpihta				•			III								
Chamaecyparis nootkatensis	nutkansypressi				•			III								
Larix decidua	euroopanlehtikuusi			•		•		VI				•	•	•	•	
Larix gmelinii var. japonica	kurilienlehtikuusi			•				VI								
Larix kaempferi	japaninlehtikuusi					•		III				•	•	•	•	
Larix sibirica	siperianlehtikuusi					•		VII				•	•	•	•	
Picea abies	metsäkuusi					•	•	VIII				•	•	•	•	
Picea abies f. aurea	kultakuusi							V?								
Picea abies f. pendula	surukuusi				•	•		V								
Picea abies f. virgata	käärmekuusi					•		V								
Picea mariana	mustakuusi			•				VIII								
Picea omorika	serbiankuusi					•		V								
Picea pungens	okakuusi							VI				•				
Picea pungens 'Glauca'	hopeakuusi							VI				•				
Picea pungens 'Hoopsii'	sinikuusi							VI								
Pinus cembra	sembramänty							VII								
Pinus contorta var. latifolia	kontortamänty							VIII				•				•
Pinus peuce	makedonianmänty					•		IV					•			
Pinus sylvestris	metsämänty					•	•	VIII		•		•				•
Pseudotsuga menziesii	douglaskuusi			•		•		V				•	•	•	•	•
Thuja occidentalis	kanadantuija							•	V			•	•	•	•	•
Thuja occidentalis-lajikkeet	kanadantuijat							•	III							
Thuja plicata	jättituija				•			III						•		
Lehtipuut																
Acer negundo	saarnivaahtera							IV						•	•	•
Acer platanoides	metsävaahtera					•	•	IV	•	•	•	•	•	•	•	•
Acer platanoides 'Faassen's Black'	hurmevaahtera							III								
Acer platanoides 'Reitenbachii'	rusovaahtera							III							•	•
Acer platanoides 'Schwedleri'	verivaahtera							IV							•	•
Acer saccharinum	hopeavaahtera							III								
Aesculus hippocastanum*A175	hevostkastanja							•	III		•			•		•
Alnus glutinosa	tervaleppä					•	•	VI	•	•	•	•	•	•	•	•
Alnus glutinosa 'Laciniata'	sulkatervaleppä					•	•	VI		•	•	•	•	•	•	•
Alnus glutinosa pyramidalis 'Sakari'	pilaritervaleppä			•		•	•			•	•	•	•	•	•	•
Alnus incana	harmaaleppä					•	•	VII								
Alnus incana f. laciniata	sulkaharmaaleppä					•	•	VII								•
Betula papyrifera	paperikoivu				•			IV								
Betula pendula	rauduskoivu					•	•	VIII	•	•	•	•	•	•	•	•
Betula pendula 'Dalecarlica'	taalainkoivu				•	•		VI	•	•	•	•	•	•	•	•
Betula pendula f. bircalensis	pirkkalankoivu				•	•	•	V	•	•	•	•	•	•	•	•
Betula pendula f. crispa	loimaankoivu				•	•		VI	•	•	•	•	•	•	•	•
Betula pendula var. carelica	visakoivu							VI								•

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suositeltava puiden ja pensaiden peruslajisto**

Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suositukset Forssassa					Ominaisuudet			Käyttöalue kujanteissa				Historiallinen ki			
		Suosittelava kanta	Forssan tunnuskasveja	Käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myös A3-hoitoluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisyvyshyke (III-IV)	Pää- ja kokoojakaduille	Aukioille ja toreille	Tonttikaduille	Puistokujanteisiin	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjän vallan ajan laji	1900-luvun alkupuoliskolla	
Lehtipuut																	
Crataegus douglasii	mustamarjaorapihlaja					•			V		•	•	•			•	
Crataegus grayana	aitaorapihlaja					•			VI		•	•	•			•	
Crataegus x mordenensis 'Toba'	helmiorapihlaja			•		•			III								
Crataegus submollis	iso-orapihlaja			•		•			V		•	•	•	•	•	•	
Fraxinus excelsior *	lehtosaarni					•	•		III							•	
Fraxinus pennsylvanica	punasaarni			•		•			IV	•	•	•	•			•	
Juglans ailanthifolia	japaninjalopähkinä			•					III		•	•	•			•	
Malus baccata	marjaomenapuu					•			VI		•	•	•	•	•	•	
Malus 'Aamurusko'				•		•			III		•	•	•				
Malus 'Kadetti'				•		•			III		•	•	•				
Malus 'Kirjailija'				•		•			III		•	•	•				
Malus 'Linnanmäki'				•		•			III								
Malus 'Rixi'				•		•			III		•	•	•				
Malus 'Tumma Kaunotar'				•		•			III		•	•	•				
Malus 'Dolgo'	koristeomenapuu					•			V		•	•	•	•		•	
Malus 'Erstaa'	koristeomenapuu					•			V		•	•	•	•		•	
Malus 'Hopa'	koristeomenapuu					•			IV		•	•	•			•	
Malus 'Hyvingjensis'	rautatienomenapuu			•	•				V		•					•	
Lehtipuut																	
Malus 'Oekonomierat Echtermeyer'	neuvoksenomenapuu					•			III								
Malus John Downie	koristeomenapuu					•			V			•	•				
Malus prunifolia	siperianomenapuu			•		•			VI		•	•	•	•	•	•	
Malus 'Royalty'	purppuraomenapuu					•			III								
Malus sylvestris	metsäomenapuu	koti- main en						•								•	
Populus alba	hopeapoppeli			•		•			III							•	
Populus balsamamifera 'Elongata'	palsamipoppeli					•			VII						•	•	
Populus balsamifera 'Gileadensis'	ontarionpoppeli					•			V							•	
Populus balsamifera 'Hortensis'	kartanopoppeli					•			IV					•	•	•	
Populus canescens	harmaapoppeli					•			III								
Populus laurifolia	laakeripoppeli			•		•			VI					•	•	•	
Populus 'Leningradskaja'	leningradinpoppeli					•			V						•	•	
Populus 'Petrowskiana'	tsaarinpoppeli					•			V					•	•	•	
Populus suaveolens	tuoksupoppeli					•			IV						•		
Populus suaveolens 'Pyramidalis'	kartiopoppeli					•			V				•				
Populus tremula	metsähaapa					•	•		VIII								
Populus tremula 'Erecta'	pylväshaapa					•			VI	•	•	•	•				
Populus trichocarpa	jättipoppeli					•			V							•	
Lehtipuut																	
Populus tristis	tummapoppeli					•			V							•	•
Malus 'Oekonomierat Echtermeyer'	neuvoksenomenapuu					•			III								
Malus John Downie	koristeomenapuu					•			V			•	•				
Malus prunifolia	siperianomenapuu			•		•			VI		•	•	•	•	•	•	
Malus 'Royalty'	purppuraomenapuu					•			III								
Malus sylvestris	metsäomenapuu	koti- mainen						•								•	
Populus alba	hopeapoppeli			•		•			III							•	
Populus balsamamifera 'Elongata'	palsamipoppeli					•			VII				•		•	•	
Populus balsamifera 'Gileadensis'	ontarionpoppeli					•			V							•	
Populus balsamifera 'Hortensis'	kartanopoppeli					•			IV					•	•	•	
Populus canescens	harmaapoppeli					•			III								
Populus laurifolia	laakeripoppeli			•		•			VI					•	•	•	
Populus 'Leningradskaja'	leningradinpoppeli					•			V						•	•	
Populus 'Petrowskiana'	tsaarinpoppeli					•			V					•	•	•	
Populus suaveolens	tuoksupoppeli					•			IV						•		
Populus suaveolens 'Pyramidalis'	kartiopoppeli					•			V				•				
Populus tremula	metsähaapa					•	•		VIII								
Populus tremula 'Erecta'	pylväshaapa					•			VI	•	•	•	•				
Populus trichocarpa	jättipoppeli					•			V							•	
Populus tristis	tummapoppeli					•			V							•	

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suositeltava puiden ja pensaiden peruslajisto**		Suositukset Forssassa					Ominaisuudet		Käyttöalue kujeiteissa				Historiallinen kä			
Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suosittelava kanta	Forssan tunnuskasveja	käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myyös A3-hoitoluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisvyöhyke (III-IV)	Pää- ja kokoojakaduille	Aukioille ja toreille	Tonttikaduille	Puistokujanteisiin	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjän vallan ajan laji	1900-luvun alkupuolisella
Lehtipuut																
Populus 'Woobstii'	riippapoppeli			•		•			VI						•	•
Populus x berolinensis	berliinipoppeli			•		•			V						•	•
Populus x generosa	isopoppeli					•			III							
Populus x wettsteinii	hybridahaapa					•			VI							
Prunus cerasus	hapankirsikka					•			III	•	•	•	•			•
Prunus maackii	tuohituomi					•			VI	•	•	•	•			•
Prunus padus	tuomi					•	•		VIII					•		•
Prunus padus 'Colorata'	purppuratuomi					•			VI							
Prunus pensylvanica	piilvikirsikka					•			VI	•	•	•				
Prunus serotina	kiiltotuomi					•			III					•		•
Prunus virginiana	virginiantuomi					•			V					•		•
Prunus virginiana 'Schubert'	virginiantuomi					•			III	•						
Quercus robur	tammi					•		X	III	•		•	•	•		•
Salix 'Lasipalatsi' ('Blanda')	isoriippasalava			•		•			V						•	•
Salix caprea	raita					•	•		VIII							•
Salix caprea 'Pendula'	riipparaita					•			III							
Salix fragilis 'Bullata'	terijoensalava					•			V						•	
Salix pentandra	halava					•			VIII				•			•
Lehtipuut																
Salix 'Sibirica'	hopeapaju					•			IV						•	•
Salix triandra	jokipaju					•			VI				•			
Salix x rubens	kujasalava			•		•			VI						•	•
Sorbus americana	amerikanpihlaja					•			III							
Sorbus aucuparia	kotipihlaja					•	•		VIII							•
Sorbus aucuparia 'Fastigiata'	pylväspihlaja					•			V	•		•				
Sorbus aucuparia 'Pendula'	riippapihlaja					•			V							
Sorbus 'Birgitta'	birgitanpihlaja					•			IV							
Sorbus commixta	japaninpihlaja					•			IV							
Sorbus 'Dodong'	tuurenpihlaja			•		•			IV	•	•	•	•			
Sorbus hybrida	suomenpihlaja					•	•		IV	•	•	•	•			•
Sorbus intermedia	ruotsinpihlaja					•	•		IV	•	•	•	•			•
Sorbus koehneana	helmipihlaja				•	•			IV							
Sorbus thuringiaca 'Fastigiata'	taatanpihlaja			•		•			V	•	•	•	•			
Tilia cordata	metsälehmus			•		•	•		V	•	•	•	•	•		•
Tilia euchlora	kriminlehmus			•		•			IV				•	•		•
Tilia platyphyllos	isolehtilehmus			•		•			V	•	•	•	•	•		•
Tilia x vulgaris	puistolehmus			•		•			IV	•	•	•	•	•		•
Tilia x vulgaris 'Pallida'	keisarinlehmus			•		•			IV	•	•	•	•	•		•
Lehtipuut																
Tilia x vulgaris 'Siivonen'	siivosenlehmus			•		•			IV	•	•	•	•	•		•
Tilia x vulgaris 'Zwarte Linde'	puistolehmus			•		•			IV	•	•	•	•	•	•	•
Ulmus glabra*	vuorijalava					•	•		V	•	•	•	•	•		•
Ulmus laevis	kynäjalava					•	•		IV	•	•	•	•	•		•

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suosittava puiden ja pensaiden peruslajisto**		Suositukset Forssassa					Ominaisuudet			Historiallinen käyttö		
Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suosittava kanta	Forssan tunnuskasveja	Käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myös A3-hoitoluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisyöhyke (III-IV)	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjän vallan ajan laji	1900-luvun alkupuoliskolla
Havupensaat												
Juniperus communis	kotikataja					•	•	•	VIII			
Juniperus communis 'Repanda'	kääpiökataja					•		•	V			
Juniperus communis 'Suecica'	pilarikataja					•		•	VI			
Juniperus horizontalis	laakakataja							•	III			
Juniperus sabina	rohtokataja							•	III			
Microbiota decussata	tuivio					•		•	VI			
Picea abies -lajikkeet	kääpiökuuset					•			IV			
Picea abies 'Echiniformis'	siilikuusi				•				IV			
Picea abies 'Tabulaeformis'	tapiopöytä				•				IV			
Picea glauca 'Conica'	kartiovalkokuusi				•				III			
Pinus mugo	vuorimänty					•			VIII			
Pinus mugo 'Pumilio'	kääpiövuorimänty					•			VI			
Pinus pumila	pensassembra					•			V			
Taxus cuspidata	japanimarjakuusi					•		XXX	IV			•
Taxus x media 'Farmen'	kartiomarjakuusi					•		XXX	III			
Taxus x media 'Hicksii'	kartiomarjakuusi					•		XXX	III			
Thuja occidentalis -lajikkeet	pallojuijat				•			XXX	IV			
Lehtipensaat												
Acer spicatum	tähkävaahtera					•			III			
Acer tataricum	tataarivaahtera			•		•			VI	•	•	•
Acer tataricum ssp. ginnala	mongolianvaahtera					•			VI			•
Amelanchier lamarckii	rusotuomipihlaja								III			•
Aronia 'Viking'	marja-aronia					•			IV			
Aronia x prunifolia	koristearonia					•			VI			
Berberis thunbergii	japaninhappomarja					•		X	(IV)			
Berberis x ottawensis 'Superba'	hurmehappomarja					•		X	(IV)			
Caragana arborescens	siperianhernepensas					•			VIII	•		•
Caragana arborescens 'Lorbergii'	sulkahernepensas				•				VI			
Caragana arborescens 'Pendula'	riippahernepensas								VI			
Caragana frutex	euroopanhernepensas					•			VII			
Caragana aurantiaca	oranssihernepensas				•				V			
Cercidiphyllum japonicum katsura	katsura			•	•				(III)			
Cornus alba 'Elegantissima'	laikkukirjokanukka					•			IV			
Cornus alba 'Gouchaultii'	keltakirjokanukka					•			V			
Cornus alba 'Kesselringii'	verikanukka					•			IV			
Cornus alba 'Spaethii'	keltakirjokanukka					•			IV			
Cornus alba subsp. stolonifera 'Flaviramea'	keltaoksanukka					•			IV			

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suositeltava puiden ja pensaiden peruslajisto**

Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suositukset Forssassa					Ominaisuudet			Historiallinen kä		
		Suosittelava kanta	Forssan tunnuskasveja	Käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myös A3-hoitoluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisvyöhyke (III-IV)	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjän vallan ajan laji	1900-luvun alkupuoliskolla
Lehtipensaat												
Cornus alba subsp. stolonifera 'Kelsey'	kääpiökanukka								III			
Corylus avellana	euroopanpähkinä-pensas					•	•		III	•		•
Cotoneaster integerrimus	kalliotuhkapensas					•	•	X	VI	•		•
Cotoneaster lucidus	kiiltotuhkapensas					•		X	V			
Cotoneaster 'Eicholz'	siirrotuhkapensas				•			X	(IV)			
Crataegus grayana	aitaorapihlaja					•			VI			
Cytisus decumbens	suikerovihma				•			X	IV			
Dasiphora fruticosa lajikkeet	pensashanhikki					•			II-V		•	
Diervilla lonicera	keltavuohenkuusama	Helo				•			IV			
Diervilla sessilifolia	rusovuohenkuusama	Rusko				•			IV			
Diervilla x splendens	lamovuohenkuusama	Kajo				•			IV			
Elaeagnus commutata	lännehopeapensas								VI			•
						•						•
Euonymus europaeus	euroopansorvarin-pensas							X	IV			
Forsythia 'Northern Gold'	jalo-onnenpensas					•			III			
Fothergilla major 'Velho'	höyhenpensas	FinE			•				III			
Genista tinctoria	pensasväriherne				•				III			
Hippophae rhamnoides	tyrni					•	•		VI			
Hydrangea heteromalla	kiinanhortensia							X	III		•	•
Lehtipensaat												
Hydrangea paniculata 'Grandiflora'	syysshortensia	FinE						X	III			
Hydrangea paniculata 'Mustila'	mustilanhortensia	FinE				•		X	V			
Hydrangea paniculata 'Praecox'	kuutamohortensia	FinE				•		X	IV			•
Kalmia angustifolia	kapealehtikalmia				•				V			
Lonicera caerulea	sinikuusama					•	•	X	VII			•
Lonicera caucasica	kaukasiankuusama	K-686		•		•		X	III			•
Lonicera involucrata	kehtokuusama	'Satu'				•		X	IV			
Lonicera nigra	mustakuusama					•		X	IV			
Lonicera tatarica	rusokuusama					•		X	VII	•	•	•
Lonicera tatarica 'Sanna'	rusokuusama					•		X	VII			•
Lonicera x bella 'Dropmore'	huntokuusama	FinE				•		X	IV			
Lonicera x bella 'Sakura'	sirokuusama	FinE				•		X	III			
Lonicera x bella 'Zabelii'	kaunokuusama					•		X	VI			
Lonicera xylosteum	lehtokuusama					•	•	X	VI	•		•
Lonicera xylosteum 'Clavey's Dwarf'	lehtokuusama					•		X	III			
Mahonia aquifolium	mahonia								(IV)	•		•
Philadelphus coronarius	pihajasMike					•			III	•	•	•
Philadelphus lewisii 'Tähtisilmä'	loistojasmike	FinE				•			V			
Philadelphus lewisii 'Waterton'	tähtijasmike					•			V			
Philadelphus x lemoinei	pikkujasmike					•			IV			•

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suositeltava puiden ja pensaiden peruslajisto**		Suositukset Forssassa					Ominaisuudet		Historiallinen k			
Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suosittelava kanta	Forssan tunnuskasveja	Käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myös A3-hoitoluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisyöhyke (III-IV)	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjänsä vallon ajan laji	1900-luvun alkupuoliskolla
Lehtipensaat												
Philadelphus pubescens	hovijasmike					•			IV	•		•
Philadelphus pubescens 'Tuomas'	hovijasmike	FinE		•		•			IV	•		•
Physocarpus opulifolius	länneheisiangervo					•			V			
Physocarpus opulifolius 'Diabolo'	länneheisiangervo					•			IV			
Prunus pumila var. depressa	lamohietakirsikka								V			
Prunus tenella	kääpiömanteli				•				IV	•		•
Rhododendron Lights-sarja	puistoatsalea				•			X	III			
Rhododendron canadense	kanadanatsalea				•			X	III			
Rhododendron catawbiense 'Grandiflorum'	puistoalppiruusu							X	III			•
Rhododendron dauricum	dahurinalppiruusu			•	•			X	III			
Rhododendron 'Elviira'	alppiruusu				•			X	IV			
Rhododendron x fraseri	kevätatsalea	FinE			•			X	III			•
Rhododendron 'Haaga'	alppiruusu							X	IV			
Rhododendron 'Helliikki'	alppiruusu			•				X	III			
Rhododendron 'Helsingin Yliopisto'	alppiruusu							X	IV			
Rhododendron 'Kullervo'	alppiruusu							X	III			
Rhododendron 'Mikkeli'	alppiruusu							X	V			
Rhododendron 'Pekka'	alppiruusu					•		X	IV			
Rhododendron 'P.M.A. Tigerstedt'	alppiruusu							X	V			
Rhododendron 'Pohjolan Tytär'	alppiruusu			•				X	III			
Lehtipensaat												
Ribes alpinum	taikinamarja					•	•		VI			•
Ribes aureum	kultaherukka					•			V	•		•
Ribes glandulosum	pikkuherukka					•			VI			
Rosa acicularis	karjalanruusu	koti- mainen				•	•		VII	•	•	•
Rosa 'Agatha'	kirkonruusu								V	•		•
Rosa Alba-ryhmä	neidonruusut				•				III	•	•	•
Rosa 'Aurora'				•					III			
Rosa blanda	papulanruusu			•		•			V	•		•
Rosa blanda 'Toukoniitty'	toukoniitynruusu			•		•			IV			
Rosa carolina	karoliinanruusu					•			V			
Rosa 'F.J.Grootendorst'	neilikkaruusu								III			•
Rosa 'Pink Grootendorst'	neilikkaruusu, vaal.pun.								III			•
Rosa Gallica-ryhmä	ranskanruusut				•				III	•		•
Rosa glabrifolia	venäjänruusu					•			V	•	•	•
Rosa glauca	punalehtiruusu					•			VII	•		•
Rosa 'Hansa'	hansaruusu					•			V			•
Rosa 'Linnanmäki'	linnanmäenkeltauusu					•			VI			•
Rosa majalis	metsäruusu	koti- mainen				•	•		VII	•	•	•
Rosa majalis 'Foecundissima'	mökinruusu					•			VII	•		•

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suositeltava puiden ja pensaiden peruslajisto**		Suositukset Forssassa				Ominaisuudet			Historiallinen k			
Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suosittelava kanta	Forssan tunnuskasveja	Käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myös A3-hoitoluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisvyöhyke (III-IV)	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjänsä vallan ajan laji	1900-luvun alkupuoliskolla
Lehtipensaat												
Rosa majalis 'Tornedal'	tornionlaaksonruusu					•			VII			
Rosa x malyi	piharuusu			•		•			VI	•		•
Rosa 'Minette'	mustialanruusu					•			V	•	•	•
Rosa nitida	nukkeruusu					•			V			
Rosa 'Olkkala'	olkkalanruusu			•		•			IV	•		•
Rosa pimpinellifolia 'Plena'	juhannusruusu	FinE				•			VII	•	•	•
Rosa pimpinellifolia- hybr. 'Juhannusmorsia'	morsionruusu	FinE				•			VII			
Rosa pimpinellifolia- hybr. 'Poppius'	suviruusu	FinE				•			VI		•	
Rosa pimpinellifolia- hybr. 'Papula'	papulanruusu					•			VI	•	•	•
Rosa Rugosa-hybridit	tarhakurtturuusut					•				•		•
Rosa 'Scarlet Pavement'	pavementruusu					•			IV			
Rosa 'Snow Pavement'	pavementruusu					•			IV			
Rosa 'Splendens'	valamonruusu					•			VI	•	•	•
Rosa 'Therese Bugnet'	teresanruusu					•			VI			
Rosa virginiana	kiiltoruusu					•			V			
Rosa x mariae-graebneriae	marianruusu					•			V			
Rosa x rugotida 'Dart's Defender'	keijunruusu					•			IV			
Rubus caesius	sinivatukka					•	•		III			
Rubus odoratus	tuoksuvatukka					•			VII	•	•	•
Rubus parviflorus	valkovatukka					•			VI	•		•
Lehtipensaat												
Salix x aurora 'Tuhkimo'	peittopaju	FinE		•		•			VI			
Salix daphnoides subsp. acutifolia	huurrepaju								V		•	•
Salix daphnoides subsp. daphnoides	härmäpaju								V			
Salix glauca var. callicarpaea 'Haltia'	paljakkapaju	FinE		•		•	•		VI			
Salix lanata	villapaju						•		VIII			
Salix purpurea	punapaju					•			V			
Salix purpurea 'Gracilis/Nana'	kääpiöpunapaju					•			V			
Salix repens subsp. repens	hanhenpaju						•		VII			
Salix repens subsp. rosmarinifolia	kapealehtipaju						•		VI			
Salix viminalis	koripaju					•			IV			
Sorbaria sorbifolia	viitapihlaja-angervo					•			VIII	•	•	•
Spiraea alba 'Allikko'	valkopajuangervo	FinE		•		•			VI			
Spiraea alba var. latifolia	kaljupajuangervo					•			VI	•		•
Spiraea beauverdiana 'Lumikki'	verhoangervo	FinE							V			
Spiraea betulifolia	koivuangervo					•			VI			
Spiraea Billiardii-hybr.	rusopajuangervo					•			VII	•		•
Spiraea chamaedryfolia var. chamaedryfolia	idänvirpiangervo	FinE				•			VII	•	•	•
Spiraea chamaedryfolia var. ulmifolia	lumiangervo					•			VII	•	•	•
Spiraea densiflora	rinneangervo					•			V			
Spiraea douglasii	punapajuangervo					•			V	•		•

Rakentaminen ja puistohistorialliset periaatteet

-Rakentamistapaohje Haudankorva III E

Käytettävien kasvien luettelo

Forssaan suositeltava puiden ja pensaiden peruslajisto**

Nimi latinaksi	Nimi suomeksi	Suositukset Forssassa					Ominaisuudet		Historiallinen kä		
		Suosittelava kanta	Forssan tunnuskasveja	Käyttöä lisätään nykyisestä	Herkkulaji - arka mutta näyttävä	Myös A3-hoitoluokkaan	Suomessa luonnonkasvi	Myrkyllinen (x=lievä, xxx= hyvin myrkyllinen)	Menestymisyöhyke (III-IV)	Kartano- ja huvilakasvi	Venäjän vallan ajan laji
Lehtipensaat											
Spiraea 'Grefsheim'	norjanangervo					•		VI			
Spiraea japonica-lajikkeet	japaninangervot					•		V			
Spiraea japonica 'Albiflora'	valkorusuangervo							V			
Spiraea japonica 'Froebelii'	ruusuangervo					•		IV			
Spiraea japonica 'Golden Princess'	keltajapaninangervo							III			
Spiraea japonica 'Goldflame'	keltajapaninangervo							III			
Spiraea japonica 'Little Princess'	keijuangervo							VI			
Spiraea japonica 'Manon'	tummakeijuangervo							IV			
Spiraea japonica 'Nana'	pikkukeijuangervo					•		III			
Spiraea japonica 'Odensala'	loistoangervo					•		VII			
Spiraea media	taiganvirpiangervo					•		VII		•	•
Spiraea nipponica	piianangervo			•				(III)			•
Spiraea salicifolia	viitapajuangervo					•		V	•		•
Spiraea trilobata	siperianvirpiangervo							IV			
Spiraea x cinerea	neitoangervo							VI			•
Spiraea x rosalba	purppura-angervo					•		VII	•	•	•
Spiraea x watsoniana 'Kruunu'	kuninkaanangervo	FinE				•		VI			
Stephanandra incisa 'Crispa'	seppelvarpu							IV			
Symphoricarpos albus var. laevigatus	valkolumimarja					•	X	IV	•		•
Symphoricarpos 'Arvid'	valkolumimarja						X	IV			
Lehtipensaat											
Syringa josikaea	unkarinsyreeni					•		VII	•	•	•
Syringa Preston-hybr.	isabellansyreeni			•		•		VI			
Syringa reticulata	likustersyreeni			•		•		V	•		•
Syringa vulgaris	pihasyreeni					•		V	•		•
Syringa x chinensis	kiinansyreeni			•	•			(III)			•
Syringa x henryi	puistosyreeni					•		VII			•
Syringa x josiflexa 'Veera'	kaarisyreeni	FinE		•		•		VII			
Weigela middendorffiana	keltakotakuusama					•		IV			
Viburnum lantana	villaheisi					•		V	•		•
Viburnum lentago 'Jenkki'	kiiltoheisi	FinE		•		•		IV	•		•
Viburnum opulus	koiranheisi					•	•	VII	•		•
Viburnum opulus 'Pohjan Neito'	lumipalloheisi	FinE		•		•			•		•
Köynnökset											
Actinidia kolomikta	kiinanlaikkuköynnös							III		•	
Aristolochia macrophylla	piippuköynnös							IV			
Celastrus orbiculatus	kelasköynnös					•		(III)			
Clematis alpina-hybridit	alppikärhø			•		•		V			
Clematis tangutica	kiinankeltakärhø							V			
Parthenocissus inserta	säleikkövilliini					•	X	V	•	?	•
Rosa 'Pohjantähti'	suomenköynnösruusu							IV			